

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
& ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΑΑ
ΜΟΝΑΔΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ
10^{ης} ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 10 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2021

10^η Συνεδρίαση Επιτροπής Παρακολούθησης Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020

Ομιλητής 2^{ος} από δεξιά, προεδρεύων (Δ. Παπαγιαννίδης): Σας ευχαριστούμε όλους για την συμμετοχή σας. Η Γενική Γραμματεία Ενωσιακών πόρων και υποδομών που επανασυστάθηκε τον Ιούνιο θεωρούμε ότι θα συμβάλλει άμεσα στον νέο παραγωγικό και αναπτυξιακό σχεδιασμό του Υπουργείου μας ενώπιον σημαντικότερων προκλήσεων που καλείται να ανταποκριθεί, όπως αυτές της αξιοποίησης των πόρων της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου της νέας ΚΑΠ για την οποία για πρώτη φορά φέτος πλέον η διαχειριστική έχει επίσης ευθύνη, καθώς και του μεγάλου ταμείου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας μέσα από το γνωστό πρόγραμμα που αρμόδια είναι η ΓΕΓΕΠΥ το «Ύδωρ 2.0». Σήμερα βρισκόμαστε στον μεγαλύτερο νομό της χώρας, η Αιτωλοακαρνανία έχει αυτό το προνόμιο, δεν είναι ο πιο πλούσιος σε χρήματα είναι όμως ο πιο πλούσιος σε νερά και έχει μεγάλες παραγωγικές δυνατότητες και προοπτικές στον αγροτικό τομέα. Στο πλαίσιο της σημερινής εκδήλωσης θα έχουμε την δυνατότητα αφενός μεν να ακούσετε από υπηρεσιακά στελέχη του υπουργείου και από την γενική γραμματέα την μέχρι σήμερα πρόοδο του προγράμματος αγροτική ανάπτυξη, αλλά και τις προοπτικές για την επόμενη περίοδο. Στο σημείο αυτό θα ήθελα να ευχαριστήσω δημόσια τους εκπροσώπους της DG Agri, τον κύριο Αλεξάντερ Μπάρτοβιτς και την κυρία Λουκία Καντάρη για την πολύτιμη υποστήριξη και συνεισφορά τους στην προσπάθεια που καταβάλλουμε και ειδικότερα για την συμβολή τους, τόσο στην διαμόρφωση και επίτευξη των στόχων του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης που θέσαμε μέσα από την στρατηγική τροποποίηση που υποβάλλαμε φέτος και στην οποία ζητάμε την αξιοποίηση των πόρων δύο δισεκατομμυρίων μέσω της μεταβατικής περιόδου 2021-2022, όσο και για την προετοιμασία του στρατηγικού σχεδίου της χώρας, το οποίο και θα υποβάλουμε ως τον τίτλο του έτους στην ευρωπαϊκή επιτροπή. Εδώ τώρα θα δώσω τον λόγο στην Χριστιάννα Καλογήρου, μετά στον δήμαρχο, μετά στους άλλους και θα ξαναπάρω τον λόγο για να κάνω πιο λεπτομερή εισήγηση με τα μέτρα ένα προς ένα και λοιπά, πριν δώσω τον λόγο στα υπηρεσιακά στελέχη. Ο κύριος υπουργός αγροτικής ανάπτυξης θα είναι γύρω στις δώδεκα μαζί μας, οπότε όποια πολιτικά στελέχη επιθυμούν, δήμαρχοι, πρόσωπα του περιφερειάρχη ή των άλλων υπουργείων μπορούν να επέμβουν είτε διαδικτυακά είτε δια ζώσης από εδώ και είτε τώρα, αμέσως μετά την κυρία Καλογήρου και τον δήμαρχο Ναυπάκτου Βασίλη Γκίζα, είτε στην συνέχεια, παρουσία του υπουργού, αφού όμως προοδεύσει η επιτροπή. Λοιπόν, τον λόγο στην Χριστιάννα Καλογήρου.

Ομιλήτρια πρώτη από δεξιά, Χριστιάννα Καλογήρου : Καλημέρα σε όλους και σε όλες και από εμένα. Κύριε δήμαρχε της Ναυπάκτου, αγαπητέ φίλε, πρώην δήμαρχε της Ναυπάκτου, Θανάση Παπαθανάση, σε αυτή εδώ την δέκατη επιτροπή παρακολούθησης του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης που γίνεται υβριδικά και με δια ζώσης παρουσία, αλλά

και μέσω τηλεδιάσκεψης, καταρχήν χαιρετίζω όλους όσους παρακολουθείτε. Αγαπητέ πρόεδρε και καλέ συνάδερφε Δημήτρη Παπαγιαννίδη αποτελεί ιδιαίτερη χαρά για μένα το γεγονός ότι βρίσκομαι σήμερα εδώ σε αυτή την δέκατη επιτροπή ενός προγράμματος που είναι ένα κομβικό πρόγραμμα συνολικά για την ανάπτυξη της χώρας μας και όχι μόνο για την αγροτική ανάπτυξη, δεδομένου ότι είναι αυτό το οποίο συμβάλλει με τους πόρους του με τα χρηματοδοτικά του εργαλεία στην ανάπτυξη τόσο σε τοπικό, όσο σε περιφερειακό επίπεδο καθοριστικά. Είναι αυτό το οποίο έρχεται να καλύψει όλες εκείνες τις συμπληρωματικές ανάγκες των άλλων προγραμμάτων, είτε του ΕΣΠΑ, μέσω των ΠΕΠ και των τομεακών, είτε των άλλων χρηματοδοτικών εθνικών εργαλείων. Είναι αυτό το πρόγραμμα το οποίο βρίσκεται ουσιαστικά δίπλα στον Έλληνα αγρότη, παραγωγό, μεταποιητή, αυτό το οποίο αποτελεί τον μοχλό για την αγροτική ανάπτυξη της χώρας, διαχρονικά και όχι μόνο τώρα. Τώρα όμως σε αυτή την κρίσιμη εποχή, σε αυτή την εποχή όπου η κλιματική κρίση και η κλιματική αλλαγή δίνει τους νέους δικούς της προσδιορισμούς, σε αυτή την εποχή που και η πανδημία έχει ορίσει και εκείνη τους νέους όρους, το πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης είναι αυτό που έχει πάρει ένα πολύ μεγάλο βάρος και που επάξια έχει ανταποκριθεί. Επιτρέψτε μου να συγχαρώ όλα τα στελέχη της διαχειριστικής αρχής ξεκινώντας από τον προϊστάμενο τον Νίκο Μανέτα για όλη την προσπάθεια την οποία κάνουν. Νίκο θερμά συγχαρητήρια, πολλές ευχές για την συνέχιση του έργου, μετέφερε και σε όλους τους συνεργάτες σου, πραγματικά είμαστε όλοι ευγνώμονες σε όλους εσάς που νύχτα- μέρα εργάζεστε. Πιστέψτε με αυτό το αποτέλεσμα το οποίο θα δούμε στην επιτροπή παρακολούθησης δεν είναι ένα τυχαίο αποτέλεσμα, είναι ένα αποτέλεσμα το οποίο έχει προέλθει από πολύ και συστηματική δουλειά όλων και σε επίπεδο υπηρεσιακών στελεχών, αλλά και σε επίπεδο της πολιτικής ηγεσίας της Γενικής Γραμματείας των Ενωσιακών Πόρων. Από την δική μας πλευρά στο υπουργείο όλες οι κεντρικές υπηρεσίες προσπαθούμε και εμείς να συμβάλλουμε όσο μπορούμε σε μία αгаστή συνεργασία για να μπορέσουμε να αξιοποιήσουμε με τον καλύτερο τρόπο το κάθε ευρώ το οποίο έχουμε δυνατότητα και μας δίνετε από τους ενωσιακούς μας πόρους, αυτό πιστέψτε με είναι και υψηλή ευθύνη όλων μας, το να μην αφήσουμε καμία ευκαιρία να πάει χαμένη, το να μπορέσουμε κάθε δυνατότητα με τις εφαρμογές και με τις προσκλήσεις και με το πρόγραμμα συνολικά έτσι όπως τρέχει, όχι μόνο να την αξιοποιήσουμε, αλλά και να την πολλαπλασιάσουμε, να αποτελέσει δηλαδή τον πολλαπλασιαστή της ανάπτυξης. Δεν θα ήθελα να μακρηγορήσω περισσότερο, θα ήθελα να ευχηθώ σε όλες και σε όλους υγεία και δύναμη για την συνέχιση του έργου. Κύριε δήμαρχε της Ναυπάκτου έχουμε την εξαιρετική χαρά να είμαστε σ' έναν πανέμορφο τόπο, σ' έναν τόπο που πραγματικά η φύση τον έχει πλουσιοπάροχα προικίσει με πάρα πολλές ομορφιές και επιτρέψτε μου να πω και κάτι συνολικό για την Αιτωλοακαρνανία, μπορεί η Αιτωλοακαρνανία να μην είναι η πλουσιότερη περιφέρεια, ο πλουσιότερος νομός, η πλουσιότερη περιοχή από πλευράς πλούτου, είναι όμως πλούσια στο ανθρώπινο δυναμικό και επειδή η δύναμη ενός τόπου είναι η δύναμη των ανθρώπων του,

νομίζω ότι αυτή εδώ την δύναμη προσπαθούμε εμείς με όλες μας τις δυνάμεις να την πολλαπλασιάσουμε και να βάλουμε και εμείς τα δυνατά μας για να συμβάλλουμε σε αυτό. Να είστε καλά, καλή επιτυχία στην δέκατη επιτροπή παρακολούθησης, καλή επιτυχία συνολικά στο έργο σας, σας ευχαριστώ πολύ.

Ομιλητής 2^{ος} από δεξιά, προεδρεύων (Δ. Παπαγιαννίδης): Κύριε δήμαρχε στον βήμα.

Ομιλητής Δήμαρχος Ναυπάκτου, Βασίλης Γκίζας : Να σας καλωσορίσω και εγώ με την σειρά μου στην ωραία αυτή συνεδρίαση, είναι η δέκατη απ' ότι πληροφορούμαι της επιτροπής παρακολούθησης του προγράμματος του γνωστού ΠΑΑ 1420 στην φιλόξενη πόλη της Ναυπάκτου που όπως και εσείς είπατε είναι πραγματικά ένα μέρος, ένα κομμάτι ενός πλούσιου ευρύτερου χώρου, αυτού της Αιτωλοακαρνανίας και όχι μόνο πλούσιου από ανθρώπους, που πραγματικά είναι πλούσιο από ανθρώπους, αλλά και από την φύση προικισμένο, με πολλά πλούτη. Όπως είπατε κύριε Παπαγιαννίδη και σας καλωσορίζω κι εγώ στην Ναύπακτο, στο σπίτι σας και ευχαριστώ ιδιαίτερος για την τιμή την οποία κάνετε να επιλέξετε την Ναύπακτο ως τόπο διενέργειας της συγκεκριμένης συνεδρίασης, όπου λοιπόν με πολλά πλούτη, τα νερά, το ανάγλυφο, το παραθαλάσσιο μέτωπο, η αλιεία, η κτηνοτροφία, η αγροτική παραγωγή και όχι μόνο. Και επειδή πραγματικά αισθανόμαστε ευγνώμονες στο βαθμό που εσείς επάνω στο υπουργείο και τις επιτροπές οργανώνετε, αλλά πολλές φορές μπορεί να μην αντιλαμβάνεστε και την μεγάλη αξία και τα αποτελέσματα τα οποία επιφέρουν στις τοπικές κοινωνίες αυτά που επί χάρτου πολλές φορές οργανώνετε, γι' αυτό κι εγώ ως μάρτυρας καταθέτω αυτή την στιγμή την μεγάλη αξία του συγκεκριμένου προγράμματος για τις τοπικές κοινωνίες και για την συγκεκριμένη τοπική κοινωνία εν προκειμένω, ιδίως τις δύσκολες αυτές εποχές, όπου οποιοδήποτε άλλοι πόροι έχουν στενέψει, έχουν εξαφανιστεί, για την πρώτη από όλα επιβίωση και στη συνέχεια για την ανάπτυξη του τόπου. Και επειδή δεν θέλω να μακρηγορήσω, αλλά θέλω να μιλάω με στοιχεία, θα αναφερθώ στο γεγονός ότι ενδεικτικά οι ιδιωτικές επενδύσεις που εντάχθηκαν στο πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης τον τελευταίο χρόνο και αφορούν σε επενδύσεις στο δήμο Ναυπακτίας, αλλά και στους όμορους δήμους του Μεσολογγίου, του Θέρμου, της Δωρίδος και του Ξηρομέρου ανέρχονται σε 6,5 περίπου εκατομμύρια ευρώ. Ταυτόχρονα ο δήμος Ναυπακτίας μέσα από το πρόγραμμα Leader διαχειρίστηκε και την αιτωλική αναπτυξιακή και εξασφάλισε πέντε κόμμα έξι εκατομμύρια ευρώ για δημόσιες επενδύσεις και συνολικά τα δύο τελευταία χρόνια εντάχθηκαν στο πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης ογδόντα οχτώ επενδυτικά σχέδια, δημόσια ή ιδιωτικά, συνολικού προϋπολογισμού είκοσι δύο κόμμα έξι εκατομμυρίων ευρώ. Δεν θέλω να αναφερθώ σε πολλά συγκεκριμένα έργα τα οποία έλαβαν χώρα και πραγματοποιήθηκαν στο δήμο Ναυπακτίας, όπως η κατασκευή αγωγών, αντλιοστασίων, δικτύων αποχέτευσης, αθλητικών εγκαταστάσεων, τουριστικών προϊόντων, η ανάδειξη τμήματος του παραδοσιακού οικισμού της πόλης, πεζοπορικές διαδρομές, αποκατάσταση μονοπατιών, βελτίωση και

καθορισμός μονοπατιών, σήμανση, συντήρηση και προβολή αναρριχητικού πεδίου, αυτού του γνωστού αναρριχητικού πεδίου της Βαράσοβας, το οποίο θα παίξει πρωταγωνιστικό ρόλο θεωρούμε με την χρηματοδότηση του προγράμματος Leader, αναπλάσεις, δημιουργία, εξοπλισμός ψηφιακού κέντρου εμβαπτισμένης πραγματικότητας για την ναυμαχία της Ναυπάκτου, πολυχώροι, εμπλουτισμός ιματιοθήκης, συντήρηση και αποκατάσταση τμημάτων του κάστρου της Ναυπάκτου, μέσω του προγράμματος Leader. Όπως βλέπεται οι δράσεις είναι πολλές και τα χρήματα αυτά αξιοποιούνται, όπως είπατε και εσείς κύρια γενικέ, μέχρι και το τελευταίο ευρώ από τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες για την ανάπτυξη και την ενίσχυση του τόπου και των δομών του. Δεν θέλω να πω άλλα θα ακουστούν πολύ περισσότερα ενδιαφέροντα από αυτά που εγώ λέω από όλους εσάς. Σας καλωσορίζω στην Ναύπακτο και εγώ με την σειρά μου, εύχομαι καλή επιτυχία στις ενέργειες της συγκεκριμένης επιτροπής και όσοι θα έχετε την δυνατότητα, είτε ήρθατε από χθες είτε θα μείνετε και σήμερα να απολαύσατε την Ναύπακτο, έστω και υπό βροχή. Να είστε καλά.

Ομιλητής 2^{ος} από δεξιά, προεδρεύων (Δ. Παπαγιαννίδης): Βέβαια η Ναύπακτος υπό βροχή τον χειμώνα είναι ακόμα πιο ωραία και εγώ θα ήθελα να σας συγχαρώ επίσης και για τον στολισμό. Το λιμανάκι και το κέντρο της Ναυπάκτου, τύφλα να έχει η Αθήνα, έχετε ξεπεράσει και τα Χανιά, γιατί είχα πάει πρόσφατα στα Χανιά, πρέπει να είναι ο καλύτερος φωτισμός που υπάρχει στην Ελλάδα αυτή την στιγμή. Θα δώσω τώρα τον λόγο κατά το πρωτόκολλο στην ευρωπαϊκή επιτροπή, στον κύριο Αλεξάντερ Μπάρτοβιτς, ο οποίος είναι ο εκπρόσωπος της κοινότητας που χειρίστηκε και με τον οποίο είχε στενή συνεργασία για να πω την αλήθεια ο κύριος Μπαγινέτας περισσότερο, ο οποίος ήταν αρμόδιος και είναι (συμμετέχει) στο συμβούλιο των υπουργών για την αγροτική πολιτική και δευτερευόντως από τον Ιούνιο εγώ, αλλά είχε νομίζω εξαιρετική συνεργασία με τα στελέχη της διαχειριστικής, με τον κύριο Μανέτα, την κυρία Πυριοβολή, την κυρία Παπαθανασοπούλου, τον κύριο Πατπά και όλους του άλλους. Mr. Bartovic...

Ομιλητής Αλεξάντερ Μπάρτοβιτς, διαδικτυακά : Σας ευχαριστώ πάρα πολύ, καλημέρα αγαπητοί συνάδελφοι, καλημέρα στους φίλους από την Ελλάδα. Λυπούμαι που δεν μπορούμε να είμαστε εκεί μαζί σας, οπωσδήποτε θα είμασταν σε θέση να ανταλλάξουμε πληροφορίες πολύ πιο εύκολα αν είμασταν μαζί, αλλά έστω και έτσι εικονικά, εκ του μακρόθεν χαίρομαι που είμαι μαζί σας και που μπορώ να δω ποια είναι η πρόοδος που έχει επιτευχθεί, ταυτόχρονα λυπάμαι γιατί δυστυχώς αυτή είναι η τελευταία επιτροπή στην οποία συμμετέχω. Ξέρετε ότι λειτουργούμε εκ περιτροπής στην ευρωπαϊκή επιτροπή, επομένως θα υπάρξει μία αλλαγή, ανέλαβα τον συντονισμό στρατηγικών έργων, όμως παύω πλέον να είμαι υπεύθυνος μιας συγκεκριμένης χώρας. Επομένως λυπάμαι πάρα πολύ και μάλιστα πρέπει να πω πως αισθάνομαι κάπως περίεργα που συμμετέχω σε αυτή την τελευταία επιτροπή, ωστόσο ταυτόχρονα χαίρομαι γιατί οπωσδήποτε ήταν μεγάλη χαρά να συνεργάζομαι μαζί σας και μαζί

με τον συνεργάτη μου που θα αναλάβει την σκυτάλη μετά από εμένα είμαστε εδώ για να ανταλλάξουμε απόψεις. Έχεις τον λόγο.

Συνεργάτης – διάδοχος Αλεξάντερ Μπάρτοβιτς, διαδικτυακά : Καλημέρα σε όλους, ευχαριστώ πολύ, τί να πω, δεν είναι μυστικό ότι εγώ επιστρέφω πλέον στην Ελλάδα μετά από αρκετά χρόνια μεταξύ 2011-2015 όταν εργαζόμουν για το ευρωπαϊκό κοινωνικό ταμείο και χαίρομαι ιδιαίτερα που επιστρέφω, λυπάμαι πολύ και εγώ που δεν είμαι εκεί να δω με τα μάτια μου την όμορφη Ναύπακτο, άκουσα πολλά για την διακόσμηση την χριστουγεννιάτικη, για την βροχερή Ναύπακτο και πόσο όμορφη είναι, αλλά υπόσχομαι πως οπωσδήποτε θα μας δοθεί η ευκαιρία να έρθω εκεί να σας συναντήσω. Θα ήθελα να εγγυηθώ βεβαίως, να σας διαβεβαιώσω, γιατί βλέπω ότι έχουμε μαζί εκπροσώπους του υπουργείου, θα έχουμε και τον υπουργό, γενικούς γραμματείς, υπευθύνους και βεβαίως εκπροσώπους των τοπικών αρχών, δήμαρχο κ.τ.λ., θα ήθελα λοιπόν από την πλευρά μου να διαβεβαιώσω ότι από τις δεκαέξι Ιανουαρίου, όπου είναι και η επίσημη ημερομηνία στην οποία εγώ θα αναλάβω τα νέα μου καθήκοντα, θα καταβάλουμε κάθε προσπάθεια για να συνεργαστούμε όσο πιο στενά γίνεται, η κυρία Λαβάλ, επίσης βεβαίως είναι από την πλευρά μας, θα συμμετέχει και βεβαίως η Λουκία, η οποία θα συνεχίσει την συνεργασία και αν δεν κάνω λάθος μου φάνηκε ότι είδα κάπου και την εικόνα του κυρίου Φίρμπα με τον οποίο είχαμε μια αγαστή συνεργασία το 2011 με 2015. Ενδεχομένως έχω ξεχάσει κάποιον, αλλά τέλος πάντων μου φάνηκε ότι ξεχώρισα το όνομα του και το πρόσωπο του. Θα ήθελα να σας διαβεβαιώσω ότι είμαστε εδώ, θα είμαστε διαθέσιμοι και μετά τα μέσα Ιανουαρίου θα έχουμε πάρα πολλές ευκαιρίες να ανταλλάξουμε στοιχεία. Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Ομιλητής Αλεξάντερ Μπάρτοβιτς, διαδικτυακά : Θα ήθελα να συμπληρώσω με λίγα λόγια από εμένα. Θα ήθελα να συγχαρώ και εγώ για τα επιτεύγματα που έχετε καταφέρει και πρέπει να είστε περήφανοι γι' αυτά. Οι συνάδερφοι σας πραγματικά έχουν δουλέψει πάρα πολύ σκληρά για την επιτυχή υλοποίηση του προγράμματος και χαίρομαι πάρα πολύ και εγώ για όλα τα επιτεύγματα που έχουν καταγραφεί, το πρόγραμμα βρίσκεται σε καλό σημείο υλοποίησης, είναι σε σωστό δρόμο, πιστεύουμε θα εκπληρωθούν και θα επιτευχθούν όλοι του οι στόχοι. Εντάξει κάποιοι θα μπορούσαν να πουν πως δεν υπάρχει ισομέρεια ως προς την υλοποίηση ή παντού η υλοποίηση βεβαίως δεν είναι η ίδια, αυτό ισχύει ενδεχομένως, αλλά και πάλι αυτό είναι απολύτως φυσικό. Εγώ προσωπικά δεν βλέπω κανένα πρόβλημα, αυτό που θα ήθελα όμως να διευκρινίσω είναι ότι εμείς έχουμε εμπιστοσύνη στο πρόγραμμα, στο γεγονός ότι θα απορροφηθούν όλοι οι πόροι και τα λοιπά. Πρόσφατα μάλιστα προχωρήσαμε στην τροποποίηση των κανονισμών, οπότε έχουμε καταφέρει να διασφαλίσουμε περισσότερους πόρους γι' αυτό το πρόγραμμα, το πρόγραμμα θα παραταθεί για δύο χρόνια και έχω ήδη εξηγήσει σε όλους τους συναδέλφους, αλλά και στον συνάδερφο που θα αναλάβει μετά από εμένα βεβαίως ότι το επίπεδο υλοποίησης είναι πάρα πολύ προχωρημένο,

επομένως σε κάθε περίπτωση θα προσπαθήσουμε να ενισχύσουμε αυτή τη ώθηση, επομένως υπουργέ, γενικέ γραμματέα μπορείτε να κοιμάστε ήσυχοι, αν μπορώ να χρησιμοποιήσω αυτή την έκφραση και μπορείτε να είστε βέβαιοι ότι εμείς έχουμε μεγάλη εμπιστοσύνη σ' εσάς, όσο και εσείς βεβαίως σε εμάς. Ταυτόχρονα έχουμε ήδη δηλώσει ότι πιστοποιούμε ότι η Ελλάδα είναι σε θέση να τρέξει να υλοποιήσει και να απορροφήσει τους στόχους και βεβαίως υπάρχουν και πολλοί πόροι, πόροι από το συγκεκριμένο πρόγραμμα, από το ταμείο ανάκαμψης κ.τ.λ. Είμαστε βέβαιοι ότι η Ελλάδα είναι σε θέση να προωθήσει τόσο την ψηφιακή, όσο και την πράσινη μετάβαση για να επιφέρει σημαντικές αλλαγές στις αγροτικές περιοχές απ' όλες τις πιθανές απόψεις. Θα ήθελα και πάλι να ευχαριστήσω θερμά τις ελληνικές αρχές, κυρίως την διαχειριστική αρχή, αλλά και τους υπόλοιπους συναδέλφους για την αгаστή συνεργασία που είχατε με την κομισιόν . Και θα ήθελα έτσι να κλείσω με μία προσωπική παρατήρηση αν θέλετε. Και πάλι λυπάμαι που δεν μπορώ να τα πω όλα αυτά εκ του σύνεγγυς, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά όσους συνεργάστηκαν μαζί μου την τελευταία πενταετία σχεδόν, όχι μόνο την διαχειριστική αρχή, αλλά και διάφορα συναρμόδια υπουργεία. Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον Νίκο, την Κατερίνα, τον Κώστα, τον Δημήτρη, την Φανή, τον Γιάννη και ζητώ συγγνώμη πραγματικά που δεν έχω τον χρόνο να αναφέρω όλα τα ονόματα των ανθρώπων που πραγματικά με υποστήριξαν έμπρακτα όλα αυτά τα χρόνια. Θα ήθελα επίσης να επισημάνω ότι βεβαίως ο κύριος Κασίμης, ο κύριος Μανέτας μας έχουν στηρίξει πολύ και βεβαίως ο κύριος Παπαγιαννίδης, δεν είχαμε πάρα πολύ χρόνο να συνεργαστούμε, αλλά είμαι απολύτως βεβαίως πως η πλούσια εμπειρία σας αν παντρευτεί με την εμπειρία των υπόλοιπων στελεχών θα δώσουν μια προστιθέμενη αξία στην υλοποίηση του προγράμματος. Ελπίζουμε όλοι ότι θα καταφέρουμε να δούμε την χώρα σας να προοδεύει, ξέρουμε ότι η Ελλάδα έχει βιώσει δύσκολες στιγμές και ξέρετε εγώ χρειάστηκε να υποβάλλω εκθέσεις πάρα πολύ τακτικά σχετικά με την πρόοδο του προγράμματος, ονομάζεται monitoring, υπάρχει λοιπόν η υποχρέωση παρακολούθησης και από την πρώτη στιγμή πρέπει να πω ότι είδαμε ότι το πρόγραμμα έγινε ένα από τα καλύτερα προγράμματα, παρά τις όποιες αμφιβολίες μπορεί να είχαμε από την αρχή. Άρα λοιπόν το περιφερειακό πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης έχει εξ αρχής πάει πάρα πολύ καλά, πάρα πολύ σωστά και είναι κάτι για το οποίο διαβεβαίωσα και τους προϊσταμένους μου όταν χρειάστηκε, έδωσα αυτές τις εγγυήσεις. Θα έλεγα ότι μπορείτε πραγματικά να χρησιμεύσετε ως πρότυπο, ως παράδειγμα για το πώς πρέπει να γίνονται κάποια πράγματα και θα έλεγα ότι το πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης είναι ένα από τα μεγαλύτερα, βεβαίως εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις, δυσκολίες, πρέπει οπωσδήποτε να επικεντρωθούμε στην ενίσχυση της μετάβασης της πράσινης, αλλά και της ψηφιακής και πρέπει βεβαίως να εγγυηθούμε την μεταφορά της τεχνογνωσίας. Ωστόσο τα τελευταία χρόνια, τουλάχιστον τα χρόνια που εγώ συνεργάστηκα μαζί σας έλαβα όλα τα εχέγγυα ότι οι στόχοι θα εκπληρωθούν. Και για εμένα ήταν μεγάλη χαρά σε προσωπικό επίπεδο, χάρηκα πολύ με την συνεργασία σας και χάρηκα πολύ που σας

είδα να προοδεύετε και βεβαίως θα χαρώ να δω ότι θα στεφθεί με επιτυχία όλο αυτό. Ολοκληρώνεται μια φάση, ένας κύκλος με αυτή την επιτροπή, αλλά σε καμία περίπτωση δεν θέλω να πω αντίο, θα ήθελα να πω εις το επανιδείν. Δράττομαι της ευκαιρίας ακόμα μια φορά για να σας ευχαριστήσω θερμά και να σας ευχηθώ να συνεχίσετε στον ίδιο αυτό δρόμο της επιτυχίας ώστε να δείτε τις προσπάθειες σας να αποδίδουν καρπούς. Σας ευχαριστώ πάρα πολύ, σας αφήνω, λοιπόν, στην συνάδερφο Λουκία Καντάρη, η οποία ούτως ή άλλως συμμετέχει σχεδόν από την αρχή στο πρόγραμμα, άρα σε έμπιστα χέρια σας αφήνω, η κυρία Καντάρη ξέρει πολύ καλά πως να στηρίξει αυτό το πρόγραμμα στις Βρυξέλλες. Εύχομαι καλή επιτυχία στις εργασίες σας και σας ευχαριστώ και πάλι. Ευχαριστώ προσωπικά για ό,τι έχετε κάνει για εμένα, ευχαριστώ για την εκπληκτική εμπειρία. Σας ευχαριστώ πολύ αγαπητοί φίλοι.

Ομιλητής 2^{ος} από δεξιά, προεδρεύων (Δ. Παπαγιαννίδης): Ευχαριστούμε Σάσα, Φιλίπ και Λουκία. Πραγματικά είναι λόγια που είναι βάλαμο για τα παιδιά, γιατί για τους συνεργάτες μου εγώ συνήθως είμαι με παρατηρήσεις πάντα και φωνάζω για το όσο μεγαλύτερο και καλύτερο αποτέλεσμα, οπότε είναι σημαντικό το να ακούγονται από την κομισιόν τόσο καλά λόγια για τους συνεργάτες μας. Εγώ βέβαια, όπως και εσείς, θα ήθελα πραγματικά για μια ακόμα φορά να ευχαριστήσω και δεν έχει σημασία που ήταν από άλλη κυβέρνηση, όλοι υπηρετούμε ένα στόχο το καλό της Ελλάδας με διαφορετική μέθοδο ο καθένας, και τον κύριο Κασίμη και τον κύριο Μπαγινέτα, εννοείται την Χριστιάννα την Καλογήρου με την οποία άλλωστε μας συνδέει μια αδελφική φιλία και συνεχίζουμε και με μεγάλη χαρά βρεθήκαμε ταυτόχρονα στο ίδιο υπουργείο. Και πάλι με τους συνεργάτες, που πολλοί ξεκίνησαν με εμένα και νομίζω η δική μου συνεισφορά στο τομέα αγροτικής ανάπτυξης δεν ήταν μόνο ότι το 2007-2013 το πρόγραμμα Αλέξανδρος Μπαλτατζής, όπως λέμε στην Ελλάδα, εγκρίθηκε δεύτερο εθνικό και ήταν το πρώτο που έλαβε την προκαταβολή, αλλά ότι εκπαιδεύσαμε μια μεγάλη σειρά στελεχών τα οποία παραμένουν πρώτα. Οφείλω πραγματικά να πω ότι χάρη σε αυτά τα στελέχη και τον κόπο τους έχουμε πετύχει μερικά πράγματα φοβερά, έχουμε βέβαια κάποιους τομείς, γιατί το πρόγραμμα δεν έχει παντού την ίδια επιτυχία, αυτό το τονίζω πάντα και εγώ, πως στα δημόσια έργα και στο Leader πρέπει να γίνει μεγαλύτερη προσπάθεια. Να πω κάτι που θα πω και μετά παρουσία του υπουργού, εγώ οφείλω να συγχαρώ ιδιαίτερα - όπως και του ΟΠΕΚΕΠΕ - και τα στελέχη που σχετίζονται με τις πληρωμές των σχεδίων βελτίωσης, έσπασαν το δικό μου ρεκόρ και ενώ είχαμε στόχο εκατό εκατομμύρια, ήδη είμαστε στα εκατό πενήντα εκατομμύρια, αυτό είναι πρωτοφανές για την ιστορία του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης. Και στην κυρία Πυριοβολή και στον κύριο Μανέτα και στον κύριο Τσιατούρα και στους συνεργάτες σας -για να μην κάθομαι να λέω όλα τα άτομα - και στα στελέχη του ΟΠΕΚΕΠΕ που πληρώνει, στον κύριο Μελά, στην κυρία Βολιτάκη. Εγώ αναφέρομαι στα σχέδια βελτίωσης που μαζί με τους νέους αγρότες και τα δημόσια έργα είναι η ουσία αυτού του προγράμματος, η άμεση ανταπόδοση. Επίσης δεν θα ήταν εφικτός ο

στόχος μας και του ν+3 και όμως το να κάνουμε αυτό το ρεκόρ αν δεν υπήρχε η βοήθεια των ΔΑΟΚ, των θεματικών περιφερειάρχων αγροτικής ανάπτυξης και των ίδιων των περιφερειάρχων και των διαχειριστικών, οφείλουμε ένα χειροκρότημα γι' αυτούς. Είναι κάποιος εκπρόσωπος εδώ παρόν;

Ομιλητής τρίτος από δεξιά: Ο αντιδήμαρχος είναι εδώ παρόν.

Ομιλητής 2^{ος} από δεξιά, προεδρεύων (Δ. Παπαγιαννίδης) : Οπότε ήταν ο δήμαρχος, εντάξει. Εγώ αν θέλετε να απευθύνεται έναν χαιρετισμό...Εντάξει, τα είπαμε. Είναι λίγο το φορτίο γιατί είναι η πατρίδα μας, εγώ γεννήθηκα εδώ, αλλά έφυγα από πολύ μικρός. Παρότι πάντα λέω ότι είμαι Ναυπάκτιος αλλά έφυγα από πέντε χρόνων και λένε πως αν δεν πας σχολείο κάπου δεν ξέρεις καλά την πόλη, αλλά έχω πολλούς συγγενείς εδώ. Ο Γιάννης ο Παπαιωαννίδης ο αντιδήμαρχος είναι ανιψιός μου. Λοιπόν εγώ θα ήθελα να ευχαριστήσω ξανά και να ευχηθώ καλή επιτυχία στα νέα καθήκοντα στον κύριο Μπάρτοβιτς, μεγάλη επιτυχία, στον Φίλιπ Μπας ότι θα έχουμε μια εξαιρετική συνεργασία. Εγώ είναι ένα χαρακτηριστικό μου ότι δεν προσπαθώ να ανακαλύψω τρόπους διαφυγής, αλλά προσπαθώ πάντα να έχω την καλύτερη συνεργασία με την κοινότητα και να τηρούμε κατά γράμμα κυρίως την προθεσμία. Οι συνεργάτες μου το ξέρουν, έχω μια εμμονή στην τήρηση των προθεσμιών, μπορεί να μην κάνουμε το καλύτερο, αλλά τις προθεσμίες τις τηρούμε πάντα. Ευχαριστούμε και την αγαπητή Λουκία που θα συνεχίσουμε και την οποία πραγματικά ευχαριστούμε γιατί αισθανόμαστε ότι είναι πάντα δίπλα μας και για τις απορίες μας και για τις παρατηρήσεις και ευχαριστούμε επίσης για την εξαιρετική συνεργασία που είχαμε για το μεσοπρόθεσμο, γιατί η έγκριση δύο δισεκατομμυρίων ήταν βασική για όλα τα προγράμματα που βγάζουμε τώρα, των νέων αγροτών, τα σχέδια βελτίωσης, απονιτροποίηση, βιολογική τους συμβούλους που προσπαθούσαμε από το 2000, ακούγαμε και δεν βλέπαμε, θα βγουν όλα τώρα. Άρα χωρίς την βοήθεια τους δεν θα ήταν εφικτά. Οφείλεις να λες την εναλλακτική, αλλά να τηρείς, να ακούς, να λες και εσύ. Εγώ δεν είμαι άνθρωπος που πιστεύω πως δεν μπορείς να έχεις μια άλλη άποψη, στα δημόσια έργα έχω πρωτογενώς άποψη, έχω εισηγηθεί νόμους, θεωρούμε από τους καλύτερους στην Ελλάδα γι' αυτό – δεν υπήρξα εργολάβος, ούτε μελετητής, αλλά από πλευρά δημοσίου στις διαδικασίες θεωρώ τον εαυτό μου, μπορεί να μην είμαι ο πρώτος, θα είμαι ο δεύτερος ή ο τρίτος όχι πιο κάτω. Εκεί θεωρώ ότι μπορούμε και εμείς να συνεισφέρουμε, αλλά πάντα σεβόμενοι τους κοινοτικούς κανονισμούς. Εγώ ούτε οριακά πάω, πάντα στο κέντρο και σεβόμενος απόλυτα.

Θα ήθελα, λοιπόν, να επανέλθουμε στα χρήματα τα ελληνικά, στον κύριο Φίρμπα, με τον οποίο συνεργαζόμαστε άπειρα χρόνια και εγώ κλείνω πλέον κάπου τριάντα εφτά χρόνια στο δημόσιο, δεν ξέρω πόσα κλείνεις εσύ Γιάννη, είτε ως γενικός διευθυντής του υποδομών, είτε ως παλιός ειδικός γραμματέας κοινοτικών πόρων και υποδομών είχαμε πάντα και θυμάμαι

ποτέ δεν έχουμε τσακωθεί, είναι πρωτοφανές αυτό. Ενώ έχουμε με αρκετούς διαφορές αντιλήψεων με εσένα πάντα είμαστε στην ίδια γραμμή γιατί πιστεύω ότι είμαστε και στην αποτελεσματικότητα, αλλά και στην ταχύτητα, αλλά κυρίως και στην νομιμότητα. Έχεις τον λόγο.

Ομιλητής Φίρμπας Γιάννης, διαδικτυακά : Ευχαριστώ, θα είχαμε ένα βασικό λόγο να τσακωθούμε για τα οπαδικά, γιατί είσαι γνωστός Ολυμπιακός και είμαι γνωστός «βάζελος», αλλά ποτέ δεν μας χώρισε αυτό. Με την ευκαιρία καταρχήν να σας ευχαριστήσω για την πρόσκληση, να μεταφέρω τον χαιρετισμό και της πολιτικής μου ηγεσίας και την ικανοποίηση μας ευρύτερα και για την συνεργασία και για την ικανοποιητική, όπως θα δούμε και στην συνέχεια όλοι, υλοποίηση του προγράμματος. Με χαρά βλέπω ένα ακαταμάχητο δίδυμο στο πάνελ και στο υπουργείο, είναι γνωστό πως είστε και οι δύο φίλοι μου Δημήτρη και Χριστιάννα. Και με την Χριστιάννα έχουμε άπειρα χρόνια συνεργαστεί, επίσης δεν τσακωθήκαμε ποτέ, δεν έχω την φήμη ότι τσακώνομαι ελπίζω, αλλά νομίζω ότι η βάση μιας καλής συνεργασίας είναι το άπαν. Και έτσι τα υπουργεία μας είτε στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ, είτε σε άλλες δραστηριότητες αναδεικνύουν πάντα την καλή συνεργασία και το κοινό στόχο στο αποτέλεσμα ως προτεραιότητα. Επιτρέψτε μου λίγο να αναφερθώ σε δύο φίλους από την επιτροπή, τον ένα τον Φίλιπ Μπους, να ξεκινήσω από αυτόν που καλωσορίζουμε στα της χώρας και πάλι. Είχαμε πάρα πολύ καλή συνεργασία όταν εκπροσωπούσε το ευρωπαϊκό κοινωνικό ταμείο στην Ελλάδα, ποτέ τα πράγματα δεν ήταν εύκολα, αλλά νομίζω ότι πάντα στο πλαίσιο της ειλικρινούς συνεργασίας, των ανοιχτών χαρτιών και της από κοινού εξεύρεσης της καλύτερης δυνατής λύσης, νομίζω πάντα πετυχαίναμε το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα. Αν μου επιτρέπτε έτσι μία συμβουλή συνεχίστε στην ίδια λογική της ανοιχτής, ειλικρινούς συνεργασίας και όλα θα πάνε καλά, όπως πήγαν και με τον Σάσα. Ο Σάσα, όταν τον πρωτοσυνάντησα στην πρώτη επιτροπή παρακολούθησης, ίσως θα του έκανε εντύπωση ο τρόπος, ενδεχομένως για κεντροευρωπαϊκά δεδομένα χαλαρός και τα ευφυολογήματα τύπου «το πρόγραμμα πηγαίνει τόσο καλά ώστε πρέπει να έχουνε πάρει το μαγικό φίλτρο του πανοραμίζ από τον αστερίζ», του είπα τότε φίλε μου Σάσα, γιατί πίστευα πραγματικά και στις ικανότητες αυτής της διαχειριστικής αρχής και γιατί τα στοιχεία δείχνανε καταφανώς ότι το πρόγραμμα και πήγαινε και θα πήγαινε στην συνέχεια καλά. Επιβεβαιώθηκες και εσύ και εγώ όταν είπες στους συναδέλφους στην επιτροπή «έχετε εμπιστοσύνη στους Έλληνες ξέρουν τί κάνουν». Και αυτό επιτρέψτε μου να πω για να ευλογήσω τα γένια μου, δύσκολη μετάφραση για τους διερμηνείς κάτι θα κάνουν, ισχύει και για το ΕΣΠΑ. Επιτρέψτε μου να πω κάποια σημαντικά πράγματα γι' αυτό, όσο είμαστε ακόμα μαζί, διότι στην νέα προγραμματική περίοδο δυστυχώς κατά την άποψη μου και επιτρέψτε ένα τεχνοκρατικό και επιστημονικό σχόλιο δεν είναι και η σοφότερη επιλογή να χωριστούν οι δύο σημαντικότερες πολιτικές της ένωσης. Αλλά αυτό είναι, *c' est la vie*, προχωράμε. Θα πρέπει να συνεχίσουμε να συνεργαζόμαστε γιατί

αναπτυξιακά τουλάχιστον για την χώρα οι δύο πολιτικές πηγαίνουν χέρι με χέρι για την επίτευξη ενός προφανέστατου κοινού αναπτυξιακού στόχου για την χώρα. Έλεγα λοιπόν ότι το ΕΣΠΑ ανακοινώθηκε ήδη, θα το διαβάσατε, είναι ήδη το πρώτο στην Ευρώπη σε εισροές κοινοτικών πόρων. Το νέο ΕΣΠΑ 2021 – 2027 είναι το μόνο και πρώτο που εγκρίθηκε ήδη από τον Ιούλιο από τις είκοσι επτά χώρες, δεν έχω ακριβή στοιχεία, αλλά ενδεχομένως είμαστε πάλι οι μόνοι και πρώτοι που έχουμε υποβάλει το σύνολο των είκοσι ενός προγραμμάτων στην ευρωπαϊκή επιτροπή επίσημα μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας SFC και βρισκόμαστε σε φάση επίσημης πλέον διαβούλευσης με τις κοινοτικές υπηρεσίες. Η χώρα έχει αποδείξει ότι παραδίδει, θέτει στόχους και τους επιτυγχάνει και οι διαχειριστικές αρχές και οι συντονιστικές αρχές, που έχω την τιμή να προϊσταμαι, αποδεικνύουν νομίζω ότι μπορούν να κάνουν σωστή δουλειά και έγκαιρα να παραδίδουν αυτά που δεσμεύονται ότι θα κάνουν στους χρόνους που τίθενται. Το πρόγραμμα είναι εμφανές, θα το πείτε και στη συνέχεια, κινείται σε αυτό τον επιτυχημένο δρόμο και του ΕΣΠΑ, κινείται σε υψηλά ποσοστά απορρόφησης και αυτό που εμένα τουλάχιστον σαν τεχνοκράτη, με την επιφύλαξη της αναφοράς του Δημήτρη ότι όντως υπάρχουν συγκεκριμένα σημεία μέσα που μπορούν να βελτιωθούν και να αναπτύξουν περισσότερο την υλοποίησή τους, κινείται σε μεγέθη απολύτως ικανοποιητικά, υπό την έννοια ότι ήδη παρουσιάζει, όπως και άλλα προγράμματα του ΕΣΠΑ, σημαντική υπέρ δέσμευση στις εντάξεις που αυτό δίνει μια ασφάλεια και αυτό που δίνει μια ακόμα μεγαλύτερη ασφάλεια είναι ότι είστε πάνω από το εκατό τοις εκατό στις νομικές δεσμεύσεις, το οποίο σε κάθε περίπτωση για τους γνωρίζοντες δίνει μία σιγουριά και ασφάλεια. Ύπο αυτή την έννοια λοιπόν νομίζω ότι μπορούμε όλοι να νιώθουμε αρκετά ασφαλείς. Δεν θέλω να σας κουράσω άλλο, οι συνεργάτες μου που συμμετέχουν θα κάνουν τις όποιες παρεμβάσεις, θα ακούσω με προσοχή και θα συμμετέχω όσο μπορώ στις διαδικασίες σας, θέλω από καρδιάς να ευχηθώ καλή συνέχεια στον Σάσα Μπάρτοβιτς στα καινούργια του καθήκοντα και καλωσόρισε Φίλιπ πάλι στην Ελλάδα, δεν είναι βέβαιο Σάσα ότι θα ξαναβρεθούμε γιατί και εγώ πλησιάζω προς την αποχώρηση και μάλλον για τα επόμενα δύο χρόνια δεν θα βρεθούν ξανά οι δρόμοι μας, αλλά χάρηκα που συνεργαστήκαμε έστω και αυτό το λίγο στο πλαίσιο ανταλλαγής απόψεων στις επιτροπές παρακολούθησης. Καλή συνέχεια, καλή επιτυχία όχι μόνο στην σημερινή συνεδρίαση, που είναι βέβαιο ότι θα στεφθεί με επιτυχία, αλλά και στην ολοκλήρωση του προγράμματος και στον σχεδιασμό και την υποβολή του νέου προγράμματος για την προγραμματική περίοδο 2023 -2027 πια. Σας ευχαριστώ, καλή δύναμη, καλή συνέχεια.

Ομιλητής 2^{ος} από δεξιά, προεδρεύων (Δ. Παπαγιαννίδης) : Ευχαριστώ πολύ Γιάννη, βέβαια ποτέ μην λες ποτέ έτσι. Εγώ πάντα όταν ήμουν γενικός διευθυντής και μου έλεγαν για την αγροτική ανάπτυξη έλεγα ότι μην μου ξαναμιλάτε, αυτό το κεφάλαιο της ζωής μου έχει κλείσει, αλλά τελικά όπως βλέπεις ξανάνοιξε και ελπίζουμε με επιτυχία. Λοιπόν να αναφέρουμε το τυπικό, ότι η απαρτία είναι άνω του 65%, ευχαριστούμε πάρα πολύ τους

συμμετέχοντες και τους παρόντες με φυσική παρουσία, αυτούς τους ευχαριστώ λιγότερο γιατί θα εκμεταλλευτούν και την ωραία πόλη που βρισκόμαστε, οπότε ευχαριστώ πάρα πολύ τους διαδικτυακά συμμετέχοντες. Θα ήθελα τώρα να προχωρήσω σε μια συνοπτική εισήγηση, αλλά που θα αναφέρει λίγο περισσότερα στοιχεία, ξέρετε επιτροπή παρακολούθησης χωρίς νούμερα και απορροφήσεις είναι φαγητό χωρίς αλάτι. Μέχρι όσον αφορά την μέχρι σήμερα πορεία του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης, όπως και εσείς θα διαπιστώσετε από τα στοιχεία, βλέπετε ότι έχουμε μια εξαιρετική πρόοδο, καθώς τηρούνται σε μεγάλο βαθμό τα χρονοδιαγράμματα και οι στόχοι που θέσαμε από την πρώτη στιγμή της συνεργασίας μας ως προς την επιτάχυνση και την απορρόφηση του, γεγονός που επιβεβαιώνει την μεγάλη προσπάθεια που καταβάλλατε για όλους. Εδώ θα ήθελα να πω εκτός κειμένου ότι επαναφέραμε ξανά τον θεσμό της προδημοσίευσης και αυτό κύρια είναι για να βοηθήσουμε και τις υπηρεσίες και τους συναδέλφους μελετητές και τους αγρότες ώστε να ξέρουν τί περίπου θα τους έρθει. Δεν σημαίνει ότι είναι εκατό τοις εκατό το ίδιο η τελική δημοσίευση, αλλά έχει ελάχιστες διαφορές π.χ. στους νέους αγρότες είχε αλλαγές μόνο στους προϋπολογισμούς από αυτό που δημοσιεύσαμε. Πιστεύουμε τον θεσμό της προδημοσίευσης των μέτρων, ώστε να μπορέσει έγκαιρα ο αγροτικός κόσμος να ετοιμάζεται και να προγραμματίζεται καλύτερα. Επιχειρώντας έναν σύντομο απολογισμό του έργου της φετινής χρονιάς, ο οποίος ο μισός ανήκει σ' εμένα και ο μισός στον κύριο Μπαγινέτα θα έλεγα ότι καταφέραμε να ανταποκριθούμε επιτυχώς σε δύο βασικούς στόχους. Πρώτον ότι στην ανάγκη αφενός επιτάχυνσης της υλοποίησης των επενδυτικών κυρίως μέτρων του ΠΑΑ, ανταποκρινόμενοι στις ιδιαίτερα δύσκολες συνθήκες που προκάλεσε ο covid, οι επιπτώσεις της πανδημίας και αφετέρου η ενεργοποίηση σημαντικών μέτρων διαρθρωτικού χαρακτήρα για τον πρωτογενή μας τομέα, όπως οι γεωργικοί σύμβουλοι και η συνεργασία για την προώθηση της καινοτομίας στην γεωργική πρακτική. Δεύτερον στον σχεδιασμό και ενεργοποίηση του πακέτου των νέων μέτρων του ΠΑΑ, της μεταβατικής περιόδου 2021-2022 ώστε να εξασφαλίσουμε την ομαλή μετάβαση στην νέα προγραμματική περίοδο. Ειδικότερα ως προς τον πρώτο στόχο επιτάχυνσης των μέτρων του ΠΑΑ σημαντική ήταν η πρόοδος στις πληρωμές, σας ανακοίνωσα τα σχέδια βελτίωσης, την μεταποίηση των αγροτικών προϊόντων που υστερούσαν τα προηγούμενα χρόνια και βέβαια σημαντική προσπάθεια καταβλήθηκε και θα καταβληθεί ακόμα περισσότερο στα τοπικά προγράμματα Leader, όπου πραγματικά υπάρχει μια μεγάλη καθυστέρηση στις πληρωμές. Εκεί είναι γνωστό ότι δεν είναι όλες οι αναπτυξιακές ίδιες, αλλά πραγματικά η καθυστέρηση για ένα σύγχρονο κράτος και μια σύγχρονη διακυβέρνηση δεν είναι αποδεκτή και τουλάχιστον μπορέσαμε στο δεύτερο εξάμηνο να λύσουμε, με την λύση που έδωσε και ο υπουργός, το πρόβλημα των εγγυητικών επιστολών των αναπτυξιακών. Γεγονός βέβαια που εξαρχής ήταν απαράδεκτο, δηλαδή να μην μπορεί μια αναπτυξιακή επιτροπή, ένας αναπτυξιακός οργανισμός που έχει το Leader να έχει μια συνεργασία με ένα τραπεζικό σύστημα, να εκδώσει μια εγγυητική επιστολή, ώστε να πληρώσει

τους ιδιώτες επενδυτές και εκ των υστέρων με βάση αυτή την εγγυητική να αποπληρωθεί από τον ΟΠΕΚΕΠΕ και βέβαια να αλλάξει ξανά αυτό το σύστημα. Εγώ αυτό το σύστημα δεν το κατάλαβα ποτέ, νομίζω ότι θα βρούμε άλλη λύση, την οποία βρήκαμε, ώστε να προχωρήσουμε πολύ πιο γρήγορα, ώστε και οι λεγόμενες χαμηλών απορροφήσεων αναπτυξιακές να μπορέσουν να έρθουν στο ίδιο επίπεδο με τις καλές, με αυτές που είναι πρώτες στις απορροφήσεις και ευτυχώς εδώ στην Αιτωλική έχετε μια εξαιρετική αναπτυξιακή, πολύ καλή είναι και η Τριχωνίδα. Ο νομός έχει την τύχη να έχει δύο, βέβαια αυτή η συνθήκη να υπάρχουν εβδομήντα αναπτυξιακές είναι μάλλον λάθος απόφαση, για εμένα θα έπρεπε να είναι πολύ λιγότερες, αλλά αυτά θα τα δούμε στην νέα προγραμματική περίοδο, το κράτος έχει συνέχεια και εννοείται ότι δεν μπορούμε να αφαιρέσουμε αυτή την στιγμή τίποτα. Τώρα σε στενή συνεργασία με το υπουργείο ανάπτυξης και επενδύσεων και την ευρωπαϊκή επιτροπή, τους συνεργάτες μας που ανέφερα πιο πριν, προβλέψαμε έγκαιρα μια ολοκληρωμένη δέσμη μέτρων απλοποίησης διαδικασιών και κανόνων για την διευκόλυνση των δικαιούχων του ΠΑΑ στην υλοποίηση των επενδυτικών τους σχεδίων. Εδώ θέλω να πω κάτι, πολλές φορές ισχύει πραγματικά ότι ένας απλός κρίκος στην αλυσίδα αυτή των επενδυτικών σχεδίων να είναι αδύναμος, να ζητάει υπερβολικά, να φοβάται τα πάντα κ.λπ. μπορεί να οδηγήσει πρόγραμμα σε αστοχία. Πολλές φορές δε, ενώ η κοινότητα είναι πολύ πιο απλή και αγαπάει την απλότητα εντός της νομιμότητας πάντα, οι εθνικές αρχές επιβάλλουν τρελά πράγματα. Έτσι λοιπόν με την βοήθεια της ευρωπαϊκής επιτροπής και την έγκριση τους κάναμε μια σειρά τροποποιήσεων, δυνατότητα εκχώρησης της δημόσιας δαπάνης και χορήγηση της προκαταβολής, διεύρυνση επιλεξιμοτήτων, παρατάσεις προθεσμιών, αύξηση ποσοστού πληρωμής προκαταβολών, αύξηση του αριθμού αιτήσεων πληρωμής, μία απαίτηση συνεχών επιτόπιων ελέγχων, που αυτό είχε πια καταντήσει κωμωδία, για κάποια μικρά έργα σχεδόν τα έξοδα μετάβασης, αν βάλεις την πληρωμή, το πόσοι άνθρωποι ανακατεύονται, έφτανε για λίγα χιλιάδες ευρώ να γίνονται πιο πολλά έξοδα για την παρακολούθηση, αυτά δεν είναι λογικές και δικές μου, αλλά και του υπουργού. Θέλουμε απλούστευση και θέλουμε επιτάχυνση. Έχουμε όλα τα εχέγγυα να ζητήσουμε αν διαπιστώσουμε τα λεφτά πίσω, αν κάτι πάει στραβά, αλλά δεν μπορούμε να κάνουμε ελέγχους επί ελέγχων χωρίς να υπάρχει λόγος. Και να γίνονται στα δημόσια έργα το καταλαβαίνω που είναι και μεγάλα και λοιπά, αλλά να παίρνουμε τώρα τον κάθε κακομοίρη που παίρνει κάποιες χιλιάδες ευρώ και να πηγαίνουμε δέκα φορές και να το ξανακοιτάμε και να λέμε «εδώ έχει τέτοιο», «δεν είδαμε αυτό», γιατί και η επιτροπή που πάει κάτι θα γράψει, είναι ανθρώπινο ότι κάτι θέλει να πει ότι βρήκε. Ε δεν γίνεται αυτή η δουλειά, πρέπει να πιάνουμε την ουσία. Εγώ δεν λέω, αν βρίσκεται παρανομία θα την χτυπήσουμε και ουδέποτε καμία πολιτική παρέμβαση και οτιδήποτε, δεν κάνουμε παραχώρηση στην νομιμότητα, αλλά όχι να τρελαίνουμε τους ανθρώπους με συνεχείς ελέγχους.

Άλλο θέμα, η χρηματοδοτική στήριξη στον πρωτογενή τομέα, έχει ενεργοποιηθεί πλήρως το ταμείο εγγυήσεων αγροτικής ανάπτυξης που συστήσαμε με στόχο την μόχλευση πόρων άνω των 480 εκατομμυρίων ευρώ. Εφτά τράπεζες συμμετέχουν στο ταμείο εγγυήσεων αγροτικής ανάπτυξης, επιτρέψτε μου να τις αναφέρω γιατί δεν είναι και όλες οι γνωστές. Είναι η Πειραιώς, η Εθνική, η Συνεταιριστική Θεσσαλίας, η Συνεταιριστική Καρδίτσας, Procredit, Eurobank και Παγκρήτια, οι οποίες έχουν υπογράψει ήδη επιχειρησιακές συμφωνίες και τον ευρωπαϊκό ταμείο επενδύσεων που είναι ο διαχειριστής του ταμείου. Εδώ βέβαια η μεγαλύτερη επιτυχία μας είναι ότι θα κάνουμε τα μέτρα, πέρα από τα σχέδια βελτίωσης- που έχω δώσει ήδη τα συγχαρητήρια - και για του νέους αγρότες που είπαμε και τηρήσαμε εκατό τοις εκατό το χρονοδιάγραμμα, τα μέτρα των γεωργικών συμβούλων και το μέτρο της συνεργασίας για προώθηση της καινοτομίας. Ειδικά τώρα για το μέτρο των γεωργικών συμβούλων, τις περισσότερες φορές ομολογώ ότι είχα προσπαθήσει και εγώ το 2007-2013 να το βγάλουμε στο Μπαλτατζής, ειλικρινά τότε επειδή είχαμε και κάποια προβλήματα απορροφήσεων σταμάτησα να ασχολούμαι γιατί ο καβγάς των μερίδων, ποιός θα είναι, τί θα κάνουμε, τί ακριβώς, ήταν τόσο εκτεταμένος, ίσως δεν είχε έρθει και η ώρα να γίνει. Και ενώ η κοινότητα και τότε προωθούσε πάρα πολύ, ήταν και ο κύριος Μπαρτόζο που το ήθελε αυτό και τα στελέχη τότε, δεν μπορέσαμε να το βγάλουμε. Εγώ οφείλω να πω τί κάναμε και τί δεν κάναμε και τότε και δεν βγήκε και μετά. Τελικά έφτασε, εδώ θέλω να συγχαρώ και το ΓΕΩΤΕΕ, πραγματικά επειδή και εγώ είμαι επιμελητηριακός άνθρωπος, τεχνοκράτης απόλυτα, μη πολιτικό ον, αλλά μου αρέσει το επιμελητήριο και ξέρετε ότι είμαι και στο τεχνικό επιμελητήριο εκλεγμένος και δεν το παρατάω, (Δήμαρχε καλωσόρισες, καλώς σε βρήκαμε από το ιστορικό Θέρμο, την έδρα της αιτωλικής συμπολιτείας, είναι η δεύτερη μου πατρίδα εντός του νομού γι' αυτό σε αναφέρω ξεχωριστά.) Άρα οι γεωργικοί σύμβουλοι θα βγουν άμεσα, περιμένουμε το ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ να ολοκληρώσει γιατί βρήκαμε και τον τρόπο που θα γίνει η πιστοποίηση και όλα. Χρειάστηκε πάρα πολύ τρόπος και εδώ πρέπει να εξάρω και την κυρία Καλογήρου και τον κύριο Στρατάκο και τον κύριο Μπαγινέτα. Γιατί ήταν ένα μέτρο που χρειάστηκε πάρα πολύ κόπο, αντίθετα με τα ποσά. Είναι ένα μεγάλο μέτρο ογδόντα εκατομμύρια, αλλά ο κόπος πιστέψτε το είναι πολλαπλάσιος από τα σχέδια βελτίωσης ξέρω εγώ που είναι μια η υπηρεσία είναι τόσο καλή που είναι σαν το μετρό χωρίς μηχανοδηγό. Γίνεται η δουλειά εξαιρετικά με την καθοδήγηση των υπηρεσιακών, δεν χρειάζεται και εμάς, αλλά στους γεωργικούς συμβούλους τέλος καλό όλα καλά. Θα ήθελα λοιπόν να ευχαριστήσω και την διοίκηση του ΕΛΓΟ για αυτό το μέτρο, όσο και το ΓΕΩΤΕΕ και πολλούς συμβούλους, γεωπόνους, πραγματικά τους συνάντησα πολλές φορές και στο γραφείο μου και στην Λάρισα και αντίθετα από ότι λένε η συνεργασία ενός μηχανικού και με τους γεωπόνους και με τους δασολόγους είναι πολλές φορές πολύ πιο εύκολη από ενός νομικού ή ενός οικονομολόγου. Θα ήθελα επίσης να συγχαρώ τον κύριο Θεοδωρόπουλο, την μονάδα, του γιατί χωρίς βοήθεια αυτή δεν θα είχαμε. Και σας λέω ότι εγώ ομολογώ ότι το 2007 σε αυτόν τον τομέα είχα αποτύχει, τώρα μπορέσαμε

να πάρω και το αίμα μου πίσω, ότι επί των ημερών μας θα ξαναβγεί και είναι και μεγάλη η χαρά του υπουργού που κάτι που δεν μπορούσε να γίνει ποτέ από το 2000 και με την βοήθεια της Χριστιάννας, γιατί είναι και οι κεντρικές υπηρεσίες, δηλαδή είναι ένα πλέγμα, αυτό το μέτρο πραγματικά είναι ένα νέο σύστημα το οποίο αφού γίνει μια πρώτη φορά μετά θα είναι πολύ πιο απλό να γίνεται. Τώρα η σκληρή δουλειά, πρέπει να αποδώσουμε και στις περιφέρειες το ξαναλέω, όπως ξέρετε το 35% το 37%, καλά θυμάμαι, έχει εκχωρηθεί στις περιφέρειες, βέβαια και εκεί δεν είναι όλες οι περιφέρειες ίδιες. Υπάρχουν περιφέρειες που πάνε σφαίρα, κανόνι και υπάρχουν και άλλες που καθυστερούν, είναι εγγενείς αδυναμίες βέβαια του στελεχιακού δυναμικού, ότι είναι υπό στελεχωμένες εν τω συνόλω δεν θα ήθελα να αναφέρω, γιατί θα τα ξαναπάρουμε πίσω και στο πολλαπλό, γιατί υπάρχει κάποιο πρόβλημα στο ΠΔΕ, θα μπορέσουμε να φτάσουμε πάνω από το 75%. Και έτσι μέχρι το 2021 βεβαιωμένα νούμερα θα ξεπεράσουμε τα 700 εκατομμύρια. Σας είπα για πρώτη φορά 150 σχέδια βελτίωσης, δηλαδή για να μην λέει κάποιος ότι είναι μόνο σε διαφορετικά έργα, διότι η εξισωτική δεν πάει μόνο στους αγρότες, αλλά πάει στις ορεινές και μειονεκτικές. Εδώ έχουμε δώσει έμφαση στον αγροτικό τομέα και πάει εξαιρετικά. Οι πιέσεις ως προς τον προϋπολογισμό και ως προς το πρόγραμμα οικονομίας και ανάπτυξης συνεχίζονται, εμείς πιστεύουμε ότι το πρόγραμμα είναι από τα καλύτερα και προχωράει και τώρα δεύτερος μας στόχος είναι να εξασφαλίσουμε και την απορρόφηση των νέων πόρων που θα προκηρύξουμε, τα δύο δισεκατομμύρια που διατέθηκαν στην χώρα μας από το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο και το ταμείο ανάκαμψης που μας επιφορτίζει με επιπλέον υποχρεώσεις στις οποίες είμαστε βέβαιοι πως θα ανταποκριθούμε με επιτυχία. Για το ταμείο ανάκαμψης εδώ να αναφέρω ότι υπεύθυνος για μεν τα όσον αφορά τον καθαρά γεωργικό τομέα, την ευφυή γεωργία και την καινοτομία είναι ο κύριος Μπαγινέτας και για το πρόγραμμα ΥΔΩΡ 2.0 τα έργα που θα κάνουμε με ΣΔΙΤ, θα μιλήσει και ο υπουργός γι' αυτά, είμαι υπεύθυνος εγώ ως αρμόδια γενική γραμματεία και με την διεύθυνση τεχνικών έργων και αγροτικών υποδομών, θα προσπαθήσουμε, βέβαια χρειάζεται πολλές αλλαγές, αλλά τέλος πάντων στις διαδικασίες, επειδή έχουμε μεγάλη εμπειρία από έργα παραχώρησης, που κουβαλάω εγώ, και νομοθετική και πρακτική, θα είμαστε βέβαιοι και αν είχαμε έτσι και πιο καλή συνεργασία με κάποιους στο ΕΥ που έχουνε καθυστερήσει, αλλά τέλος πάντων είμαστε βέβαιοι πως σε αυτά τα έργα, τα 22 που θα ξεκινήσουμε θα αλλάξουμε πραγματικά την μορφή στον αγροτικό τομέα. Αλλά δεν πάμε μόνο για τα μεγάλα έργα, προκηρύξαμε ήδη το πρόγραμμα των νέων γεωργών, τα 420 εκατομμύρια, τα μικρά εγγειοβελτιωτικά μέχρι 2,2 εκατομμύρια, έχουμε κάνει την προδημοσίευση, οι νέοι γεωργοί είναι ήδη στον αέρα, αγροτική οδοποιία 43 εκατομμύρια με μεγάλες υπερδεσμεύσεις σε αυτά, μέτρων σχεδίων βελτίωσης που θα γίνει μόλις λήξει το μέτρο και ενταχθούν οι πρώτοι νέοι γεωργοί, θα βγάλουμε τα σχέδια βελτίωσης, που τα έχουμε όμως δημοσιεύσει για να ετοιμάζονται οι μελετητές, δίνω έμφαση σε αυτό τον τομέα, για την παραγωγική αναδιάρθρωση 180 εκατομμύρια, ενίσχυση της ποιότητας της παραγωγής 45

εκατομμύρια, νέα ευέλικτα χρηματοδοτικά εργαλεία με την ελληνική αναπτυξιακή τράπεζα. Εδώ ένα μέτρο που δεν το πολύ ξέρουν και ίσως θα είναι από τα πρώτα, μιας και βγάλαμε νέο σύμβουλο δημοσιότητάς, θα κάνουμε και μικρές διαφημίσεις για να το πάρουν είδηση οι αγρότες και οι αγροτικές επιχειρήσεις, ότι μπορούμε να δώσουμε μέχρι 25 χιλιάδες ευρώ με ένα ευέλικτο εργαλείο για κεφάλαιο κίνησης στους αγρότες, με την εγγύηση όχι του ελληνικού κράτους, αυτά έχουν τελειώσει, αλλά χωρίς να έχει τραπεζικά κριτήρια. Δηλαδή όποιοι ενταχθούν να μπορέσουν να αποπληρωθούν άμεσα τα 25 χιλιάδες ευρώ, διαχείριση κινδύνων, καλά η εξισωτική αποζημίωση, που πάντα την λέγαμε τη ραχοκοκαλιά των απορροφήσεων, δηλαδή έχοντας στην άκρη αυτό είναι 460 εκατομμύρια. Βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία, πάλι έχει προδημοσιευθεί και άρα πάλι όλοι είναι έτοιμοι, 490 εκατομμύρια, απονιτροποίηση 150 εκατομμύρια και αυτό έχει προδημοσιευθεί, δάσωση γεωργικών γαιών σε συνεργασία με το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μέτρο της ευζωίας για πρώτη φορά μετά από χρόνια και το μέτρο του Leader. Εδώ το Leader δεν θα μιλήσω περαιτέρω γιατί εκεί είμαι πολύ γκρινιάρης, γιατί θεωρώ ότι έπρεπε να πάμε πολύ καλύτερα και δεν πάμε και τόσο καλά στις απορροφήσεις, βέβαια δεν έχουν ευθύνη μόνο η τέτοια έχει ευθύνη και ο ΠΕΚΕΠΕ και έχουν ευθύνη και οι υπηρεσίες μας, έχουμε όλοι ευθύνη, με τα αλλοπρόσαλλα πληροφοριακά συστήματα, όπου λειτούργησαν τρία, τέσσερα χρόνια μετά, δεν είμαστε περήφανοι για το πώς έχει λειτουργήσει μέχρι τώρα, αλλά πιστεύουμε ότι έστω και τα τελευταία χρόνια, επειδή δεν μεταφέρονται κιόλας στο Leader, έχει και αυτό το κακό και ενώ είναι τρελό να έχεις πολύ περισσότερες επιδοτήσεις, να έχεις πολλά περισσότερα επενδυτικά σχέδια και τεράστια ζήτηση, ιδίως στον τομέα της αλιείας το Leader αλιείας, γιατί εκεί ευνοεί και παραθαλάσσια βίλες και παραθαλάσσια ενοικιαζόμενα, ξενοδοχεία και τα λοιπά, είναι παρέμβαση συνολική, να καθυστερούμε με τον κάθε δυνατό τρόπο στις απορροφήσεις και βέβαια παράλληλα το υπουργείο να πληρώνει τα λειτουργικά. Εκεί είχαμε την ευκαιρία να τα πούμε, ευτυχώς ο covid μας επέτρεψε και κάναμε στην Αμφίκλεια, γιορτάσαμε τα 30 χρόνια του Leader, παρουσίασαν όλες οι περιφέρειες και βέβαια αργότερα θα βραβεύσουμε και τον υπουργό για την προσφορά του, όχι θα βραβεύσω, το δίκτυο Leader θα βραβεύσει. Γιατί για εμένα να τον βραβεύσω γιατί με έκανε γενικό γραμματέα έχει νόημα, για το Leader δεν έχει. Οπότε θα βραβεύσει το δίκτυο Leader τον υπουργό, όπως βράβευσε και πολλά στελέχη και άλλους, για την προσφορά τους στο Leader. Θα ήθελα να πω ότι η διαβούλευση και η διαδικασία της νέας ΚΑΠ είναι έτοιμη, οι πόροι της νέας ΚΑΠ είναι 19,3, για την συμφωνία έχει γίνει εκτεταμένη διαβούλευση, θα ήθελα να σας ευχαριστήσω για την μέχρι σήμερα συνεργασία, νομίζω ότι μέχρι την επόμενη επιτροπή παρακολούθησης τα πράγματα ήδη πάνε εξαιρετικά, θα συνεχίσουν να είναι, είναι ένα πρόγραμμα που δεν ανησυχούμε, απλώς επειδή είμαστε και λίγο ανταγωνιστικοί θέλουμε να ανέβουμε στα πρώτα σκαλοπάτια. Και βέβαια τώρα επιτρέψτε μου να πω και για το πρόγραμμα αλιείας, ως πρόεδρος και εκεί της επιτροπής παρακολούθησης αλιείας, αλλά εδώ η συνεισφορά της Χριστιάννας, όπως και η ευθύνη είναι

ακριβώς η ίδια, γιατί εποπτεύει τις κεντρικές υπηρεσίες, ένα πρόγραμμα πάρα πολύ δύσκολο, δεν έχει καμία σχέση με το ΠΑΑ, υπάρχουν ελπίδες, ενώ φαινόταν σίγουρο ότι θα χαθούν λεφτά και πέρσι αν δεν ήταν ο covid θα είχαν χαθεί δεκατρία εκατομμύρια κοινοτικά, φέτος υπάρχουν ελπίδες με την πιο συντονισμένη προσπάθεια, φέτος παλεύεται. Εδώ πρέπει να εξάρω βέβαια και την μεγάλη συνεισφορά και τις οδηγίες και τις παρεμβάσεις του κυρίου Κεδίκογλου, αρμόδιος για την αλιεία. Επειδή έχετε Leader αλιείας εδώ, έχετε και παρεμβάσεις που θέλετε σε αλιευτικά καταφύγια, το λέω παρότι δεν είναι του ΠΑΑ αυτό. Εγώ σας ευχαριστώ πολύ, με αυτές τις σκέψεις.

Ομιλήτρια πρώτη από δεξιά, Χριστιάννα Καλογήρου : Κάνω μια μικρή παρέμβαση σε αυτό το σημείο. Συνηθίζουμε πάντα στις επιτροπές παρακολούθησης να επισημαίνουμε εκείνα τα σημεία σταθμός τα οποία καθορίζουν στο συγκεκριμένο χρονικό σημείο την επιτροπή παρακολούθησης. Σε αυτή λοιπόν τη δέκατη επιτροπή παρακολούθησης νομίζω ότι τα σημεία σταθμός είναι δύο. Το ένα σημείο είναι η επαναφορά του θεσμού της προδημοσίευσης, πράγμα το οποίο πιστέψτε με και εδώ διερμηνεύω και τα αισθήματα όλου του παραγωγικού κόσμου του πρωτογενούς τομέα, είναι κάτι πάρα πολύ σημαντικό, δίνεται η δυνατότητα όχι μόνο της έγκαιρης προετοιμασίας, αλλά κυρίως της επαρκούς προετοιμασίας, που είναι μεγάλο θέμα. Και το δεύτερο σημείο σταθμός, νομίζω εξίσου σημαντικό ίσως και σημαντικότερο, είναι η δυνατότητα με αυτά τα 25.000 ευρώ που μόλις περιέγραψε ο γενικός γραμματέας. Ξέρετε ένα μεγάλο θέμα το οποίο έχουμε πάντα στα ευρωπαϊκά προγράμματα είναι το ζήτημα του πού βρίσκονται τα χρήματα, τα λεγόμενα ταμειακά διαθέσιμα, για να μπορέσει να τρέξει το πρόγραμμα και ένας λόγος για τον οποίο τα προγράμματα δεν τρέχουν τόσο γρήγορα δεν είναι μόνο οι διαδικασίες, όχι ότι δεν είναι ένα μεγάλο ζήτημα οι βαριές διαδικασίες, αλλά ένα εξίσου μεγάλο ζήτημα είναι η έλλειψη ταμειακών διαθέσιμων και η μεγάλη τροχοπέδη που υπήρχε μέχρι τώρα στον αγροτικό κόσμο, να χρειάζεται να βάλει ο άλλος εμπράγματα εξασφάλιση το σπίτι του, την περιουσία του για να μπορέσει να εξασφαλίσει τα ταμειακά τα οποία χρειάζεται για να υλοποιήσει το πρόγραμμα. Η δυνατότητα λοιπόν η οποία δίνεται με αυτές τις 25.000 που μπορεί να πάρει από το συγκεκριμένο ταμείο σε αυτό το πρόγραμμα το οποίο στήθηκε μαζί με την αναπτυξιακή τράπεζα είναι μία εξαιρετική ευκαιρία για να μπορέσει ο αγροτικός κόσμος, ο παραγωγικός κόσμος, να συμμετέχει στα προγράμματα, χωρίς να χρειάζεται, επαναλαμβάνω, να βάλει εμπράγματα εξασφάλιση το σπίτι του και την περιουσία του. Νομίζω ότι αυτό, πιστέψτε με, θα το θυμηθούμε σε επόμενη επιτροπή παρακολούθησης, είναι πραγματικά σταθμός γι' αυτό τον λόγο και θα πρέπει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο να επικοινωνηθεί το ζήτημα αυτό και να το μάθουν όλοι σε όλη την Ελλάδα για να το αξιοποιήσουν. Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

Ομιλητής 2^{ος} από δεξιά, προεδρεύων (Δ. Παπαγιαννίδης): Ευχαριστούμε την κυρία γενική γραμματέα για τα ολόσωστα σημεία που επισήμανε. Στο τυπικό τώρα σας ζητώ την έγκριση

της ημερησίας διάταξης της δέκατης συνεδρίασης της επιτροπής παρακολούθησης του ΠΑΑ με την προσθήκη ότι θα παρουσιαστεί μια παρουσίαση επιπλέον. Τέλος πάντων θα δοθεί μια παρουσίαση επιπλέον από την εθνική αρχή διαφάνειας. Νομίζω ότι την έχουμε την έγκριση και η έγκριση των πρακτικών της ένατης συνεδρίασης της επιτροπής παρακολούθησης του ΠΑΑ του προηγούμενου Δεκεμβρίου που είχε δοθεί υβριδικά από την Αθήνα. Λοιπόν το σώμα εγκρίνει και προχωράμε τις παρουσιάσεις από τα στελέχη της διαχειριστικής αρχής σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος. Όταν θα έρθει ο κύριος υπουργός θα διακόψουμε και θα γίνει η παρουσίαση. Δεν ξέρω αν είναι κάποιος στέλεχος από την περιφέρεια, αντι-Περιφερειάρχης ή εκπρόσωπος της περιφέρειας να χαιρετήσει, ευχαρίστως να του δώσω τον λόγο τότε ή τώρα. Ωραία, κύριε δήμαρχε Θέρμου θα μιλήσετε μαζί με τον υπουργό ή τώρα ;

Ομιλητής Δήμαρχος Θέρμου, Σπύρος Κωνσταντάρας: Καλημέρα σε όλους, πολύ χαίρομαι που βρίσκομαι στην σημερινή συνεδρίαση της επιτροπής παρακολούθησης, βλέποντας βεβαίως και πολύ γνώριμα πρόσωπα, όχι μόνο τον κύριο Παπαγιαννίδη, που αν και συμπολίτης μου τον γνώρισα εσχάτως, αλλά την κυρία Χριστιάννα Καλογήρου την οποία την ξέρω πάρα πολλά χρόνια και ξέρω την μαχητικότητα της, αλλά και την πολιτική της οξυδέρκεια και χαίρομαι που βρίσκεται στην γενική γραμματεία του υπουργείου αγροτικής ανάπτυξης, όπως και τον κύριο Μπαγινέτα, ο οποίος έχω πληροφορηθεί από τον αδερφικό μου φίλο Ευστάθιο Φλώρο,, την απόδοση του, αλλά και μέσα από το βιβλίο το οποίο έχει δημοσιεύσει και παρακολούθησα τις σκέψεις του και την πολιτική του γύρω από την αγροτική ανάπτυξη. Και χαίρομαι ιδιαιτέρως γιατί εμείς οι Αιτωλοακαρνανείς πρέπει να εκμεταλλευτούμε ένα πολύ σημαντικό στοιχείο που έλαχε για την περιφερειακή μας ενότητα, είναι η υπουργοποίηση ενός βουλευτή από τον νομό Αιτωλοακαρνανίας του κυρίου Σπήλιου Λιβανού και βεβαίως πρέπει να εκμεταλλευτούμε την προγραμματική περίοδο 2021-2027, καθώς επίσης και το ταμείο ανάκαμψης, το λέμε εμείς, ανθεκτικότητας άκουσα τον κύριο Παπαγιαννίδη, τα οποία ως εργαλεία μπορούν να δώσουν πάρα πολλά στον νομό και να τον ξεβιδώσουν από τις τελευταίες θέσεις ανάπτυξης. Συνεπώς πιστεύω κύριοι γενικοί γραμματείς, υπηρεσιακά στελέχη του υπουργείου, της διαχειριστικής αρχής, ότι εμείς ως αυτοδιοίκηση πρέπει να συνεργαστούμε συνεχώς με τις όποιες αρρυθμίες έχουμε στις τεχνικές μας υπηρεσίες, γενικά στις υπηρεσίες μας και η περιφερειακή ενότητα δια των οργάνων της του δεύτερου βαθμού της περιφερειακής αυτοδιοίκησης, ώστε να μπορέσουμε κύριε Παπαγιαννίδη όλα αυτά τα οποία προ-είπατε και όσα θα πείτε, να μπορέσουμε να εντάξουμε έργα για τον νομό Αιτωλοακαρνανίας, έναν κατεχοχήν αγροτικό νομό, που είναι η ευκαιρία επαναλαμβάνω, σήμερα όσο ποτέ, να εκμεταλλευτούμε και να φύγουμε μπροστά. Με αυτές λοιπόν τις σκέψεις χωρίς να φάω τον χρόνο από τους πολύτιμους εισηγητές, αισθάνομαι την χαρά σήμερα αφενός που βρίσκομαι εδώ, αφετέρου που βρίσκω παλιούς γνώριμους φίλους,, εξειδικευμένα στελέχη του υπουργείου αγροτικής ανάπτυξης και εύχομαι στην σημερινή επιτροπή καλή

επιτυχία και καλώς να δεχτούμε τον κύριο υπουργό, που δεν ξέρω αν θα μείνω ως το τέλος κύριε γενικέ γιατί έχω οικονομική επιτροπή στον δήμο Θέρμου για την συζήτηση του προϋπολογισμού, κομβική συζήτηση και ως εκ τούτου γι' αυτό ανέβηκα στο βήμα νωρίτερα για να εκφράσω την χαρά της ελεύσεώς σας, αλλά και τις ευχές για καλή επιτυχία σε όλους επίσης που παρακολουθείτε με τόσο ενδιαφέρον την σημερινή επιτροπή. Καλή σας ημέρα.

Ομιλητής 2^{ος} από δεξιά, προεδρεύων (Δ. Παπαγιαννίδης): Αγαπητέ Σπύρο - ο κύριος Κωνσταντάρης ξέρετε είναι διαπρεπής δικηγόρος Αγρινίου – και εγώ υπόσχομαι ότι επειδή εμείς πάμε στην περιφέρεια της περιφέρειας, δεν πάμε πάντα μόνο στις πρωτεύουσες, υπόσχομαι ότι την επόμενη χρονιά, δεν ξέρω πότε αλλά θα το προγραμματίσουμε μαζί, θα κάνουμε μια εξίσου επιτυχημένη εκδήλωση στο Θέρμο, πολύ σύντομα θα πάμε εκεί και θα απολαύσουμε έτσι τα γνωστά εδέσματα της περιοχής. Θα κάνουμε τώρα ένα μικρό διάλειμμα, έρχεται ο υπουργός, θα είναι εδώ σε πέντε- δέκα λεπτά, οπότε θα κάνουμε ένα μικρό διάλειμμα και θα ξεκινήσουμε με τον κύριο υπουργό. Παρακαλώ μην απομακρυνθείτε στην αγορά της Ναυπάκτου, έχετε όλο το περιθώριο μετά.

(Διάλειμμα 30 λεπτών)

Ομιλητής 2^{ος} από δεξιά, προεδρεύων (Δ. Παπαγιαννίδης): Καλωσορίζουμε τον υπουργό αγροτικής ανάπτυξης και τροφίμων, τον κύριο Σπήλιο Λιβανό, για να χαιρετίσει την δέκατη συνεδρίαση της επιτροπής παρακολούθησης του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης 2014-2020.

Ομιλητής Σπήλιος Λιβανός, Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων : Καλημέρα και από εμένα, καλό μεσημέρι. Με ιδιαίτερη χαρά βρίσκομαι εδώ για να χαιρετίσω την δέκατη συνεδρίαση της επιτροπής παρακολούθησης του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης της χώρας μας για το 2014-2020 και έχουμε ιδιαίτερη συγκίνηση, όπως φαντάζομαι είπε πριν και ο κύριος Παπαγιαννίδης, τόσο εκείνος, όσο και εγώ, αλλά και η κυρία Καλογήρου, την οποία έχουμε κάνει Αιτωλοακαρνανίσα πλέον κατά το ένα τέταρτο, που βρισκόμαστε εδώ στην Ναύπακτο στην πατρίδα μας για να κάνουμε αυτή την αποτίμηση, αλλά και για να ανοίξουμε το βλέμμα μας προς το μέλλον. Ήθελα καταρχήν να ευχαριστήσω τους εκπροσώπους της ευρωπαϊκής επιτροπής, τον κύριο Μπάρτοβιτς, τον κύριο Μπας και την κυρία Καντάρη, πρώτον για την παρουσία τους, για τα λόγια τους και τα εύσημα που δώσανε στις υπηρεσίες μας για το πρόγραμμα, όπως έχει τρέξει το προηγούμενο διάστημα, όπως επίσης και τον εκπρόσωπο του υπουργού ανάπτυξης, τον κύριο Φίρμπα. Είναι εδώ ο κύριος Φίρμπα ;

Προεδρείο : Είναι διαδικτυακά.

Ομιλητής Σπήλιος Λιβανός, Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων : Α είναι διαδικτυακά. Ενημερώθηκα για όλα αυτά τα οποία είπατε και σας ευχαριστούμε θερμά. Οποιοσδήποτε βέβαια σκέψεις, ιδέες και προτάσεις είναι πάντοτε χρήσιμες για να γίνουμε ακόμα καλύτεροι. Ήθελα να χαιρετίσω, αν και δεν είναι εδώ, τον δήμαρχο, τον κύριο Γκίζα που μας φιλοξενεί στην πόλη, τον Σπύρο τον Κωνσταντάρη τον δήμαρχο Θέρμου που με όλη αυτή την εμπειρία την οποία έχει αποκομίσει πλέον είναι ίσως ο πιο παραγωγικός σε έργα δήμαρχος της χώρας. Παρά το γεγονός ότι ο δήμος του είναι μικρός, άρα οι πόροι δεν είναι τόσο πολλοί, καταφέρνει και εκμεταλλεύεται όποια τρύπα υπάρχει, ακριβώς για να ωθήσει την ανάπτυξη. Και η εικόνα που έχω και από τον φίλο Βασίλη είναι ότι και εκείνος σε αυτή την κατεύθυνση κινείται, οπότε νομίζω ότι είναι καλή η επιλογή της Ναυπάκτου ως τόπου για την σημερινή συνεδρία, για την ημερίδα, καθώς τόσο οι τοπικοί άρχοντες - όπως και οι παλιότεροι, βλέπω και τον κύριο Νταουσάνη και τον καλημερίζω με χαρά- αλλά και με την συνδρομή της αιτωλικής αναπτυξιακής και βεβαίως με την εξωστρέφεια που έχει η περιοχή της Ναυπακτίας, λόγω του τουρισμού, είναι ένα κέντρο πάνω στο οποίο μπορούμε να επενδύσουμε ουσιαστικά, ούτως ώστε να παντρέψουμε την επιχειρηματικότητα με τον αγροτικό τομέα, την πρωτογενή παραγωγή με την δευτερογενή, με την μεταποίηση, με την γαστρονομία, με τον τουρισμό, που είναι βασικός στόχος του υπουργείου μας και κυρίως να ενημερώσουμε μέσα από τέτοιου είδους ημερίδες, αλλά και δια αυτών που ανέφερα πριν, την κοινωνία, τους παραγωγούς για τις δυνατότητες που υπάρχουν, για τα χρηματοδοτικά εργαλεία τα οποία είναι υπέρ πλούσια και εύχομαι σε αυτήν την επόμενη περίοδο, στην επόμενη δεκαετία που ανοίγεται μπροστά μας, η Αιτωλοακαρνανία, με μπροστάρισσα την Ναυπακτία, να εκμεταλλευθεί ακόμα περισσότερο αυτούς τους πόρους, διότι υπάρχουν κρυμμένοι θησαυροί στην περιοχή μας, υπάρχουν φοβερές δυνατότητες ανάπτυξης σε αυτήν την λογική που είπα πριν, αλλά δεν έχουμε εκμεταλλευτεί επαρκώς τα χρηματοδοτικά μας εργαλεία, έτσι ώστε να μπορέσουμε να ενισχύσουμε την οικονομία μας, αλλά και την κοινωνική ευημερία, ουσιαστικά και με διάρκεια για το μέλλον. Το πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης, για το οποίο συζητήσατε ήδη και θα συζητήσουμε και στην συνέχεια, είναι σαφές ότι είναι το βασικό εργαλείο για την στήριξη του εκσυγχρονισμού του πρωτογενούς τομέα, που είναι ο βασικός στόχος και ο δικός μας, αλλά και συνολικά της νέας κοινής αγροτικής πολιτικής. Η ορθή αξιοποίηση των σημαντικών πόρων που έχουμε στην διάθεση μας στο πλαίσιο του ΠΑΑ αποτελεί προφανώς και καθοριστικό παράγοντα επιτυχίας για τον απαιτούμενο μετασχηματισμό του αγροτικού παραγωγικού μοντέλου που και αυτός είναι ένας από τους βασικούς στόχους που έχουμε θέσει στο υπουργείο από την αρχή της θητείας μας. Για τον σκοπό είναι σημαντικός, όπως έχετε αντιληφθεί όλες και όλοι, τόσο ο σωστός προγραμματισμός και η στόχευση μέσω κατάλληλων προσκλήσεων και δράσεων, προκειμένου να κατευθύνουμε τους πόρους στην σωστή αναπτυξιακή κατεύθυνση και να πιάσουνε τόπο, όσο και η παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης προκειμένου να εξαγάγουμε συμπεράσματα για την βελτίωση των επιδόσεων μας

στην επόμενη φάση. Άρα, αυτό το έργο των επιτροπών παρακολούθησης είναι πραγματικά και ουσιαστικά σημαντικό, δυστυχώς κάποιοι δεν το καταλαβαίνουν πόσο σημαντικό είναι, για αυτό και δεν συμμετέχουν και δεν μπορούν να αντιληφθούν τις δυνατότητες τις αναπτυξιακές που μας δίνουν αυτά τα εργαλεία, αλλά και οι θεσμοί που τα περιβάλλουν. Σήμερα λοιπόν έχουμε την ευκαιρία με την συζήτηση μας να κοιτάξουμε προς το μέλλον με αισιοδοξία, να δούμε και βλέπουμε ήδη την καλή πρόοδο που είχαμε στο ΠΑΑ του '14- '20 και να δούμε που βρισκόμαστε σε σχέση με την μεταβατική περίοδο του '21 -'22 και τις προοπτικές που ανοίγονται μπροστά μας, ιδιαίτερα πλέον αφού καταθέσαμε και στο ελληνικό κοινοβούλιο το στρατηγικό σχέδιο για την ΚΑΠ μέχρι το '27 τουλάχιστον, συν τα επόμενα χρόνια που θα ακολουθήσουν, και τις δυνατότητες που έρχονται από εκεί. Όσον αφορά στις συνεχιζόμενες δράσεις από το '14-'20 θέλω να τονίσω, είμαι σίγουρος ότι ακούστηκε από όλους τους προηγούμενους ομιλητές, ότι έγινε μια ουσιαστική επιτάχυνση των σχεδίων βελτίωσης και την μεταποίηση, τα οποία δυστυχώς, μεταξύ άλλων πραγμάτων είχαν μείνει αρκετά πίσω τα προηγούμενα χρόνια, καθώς η προηγούμενη κυβέρνηση δεν είχε προλάβει, όπως ακούμε συχνά, να τα υλοποιήσει, όμως είμαι βέβαιος ότι και εκείνοι είχαν την ματιά τους στραμμένη στην ίδια κατεύθυνση που εμείς μπορέσαμε και τα πήγαμε πιο γρήγορα. Ταυτόχρονα, δώσαμε αυτό το διάστημα ιδιαίτερο βάρος για να βγει το πρόγραμμα των συμβούλων, ογδόντα εκατομμύρια είναι πάρα πολλά χρήματα για να κάθονται τόσα χρόνια στο συρτάρι και συνολικά οι επιδόσεις, όπως είπαν και οι προσκεκλημένοι μας, που είχε το ΠΑΑ, είναι πολύ ικανοποιητικές και αυτό φαίνεται κυρίως μέσα από τα στοιχεία. Αν δεν κάνω λάθος, έχει καλυφθεί νωρίτερα ο κανόνας του $n+3$, οι εντάξεις έργων με βάση τα δεδομένα που έχουμε έχουν ξεπεράσει το 117% των διαθέσιμων πόρων και η απορρόφηση φτάνει το 75%. Αυτά είναι καλά στοιχεία και γι' αυτό είναι καλές και οι κριτικές οι οποίες ακούστηκαν. Θα ήθελα ακριβώς γι' αυτήν την επιτυχημένη πορεία να ευχαριστήσω ειλικρινά και να συγχαρώ την επιτροπή παρακολούθησης της και βεβαίως τον φίλο και γενικό γραμματέα κύριο Παπαγιαννίδη, θέλω βεβαίως επίσης να ευχαριστήσω και τον προηγούμενο γενικό γραμματέα τον Κώστα Μπαγινέτα, σημερινό υπεύθυνο για την ΚΑΠ και τις διεθνείς σχέσεις και την επιχειρηματικότητα στο υπουργείο, που δεν είναι εδώ σήμερα, αλλά πάντα η αύρα του μας παρακολουθεί, βεβαίως την Χριστιάννα Καλογήρου που μας συνδράμει σε όλη αυτή την προσπάθεια, από την δική της θέση στο υπουργείο, τον κύριο Μανέτα ως προϊστάμενο, καθώς βεβαίως και τις περιφέρειες σε όλη την Ελλάδα, οι οποίες έχουν την ευθύνη υλοποίησης μεγάλου μέρους του προγράμματος μας. Εξυπακούεται ότι στο πρόσωπο των ανθρώπων που ευχαρίστησα και προανέφερα ευχαριστώ και όλες και όλους που όλο αυτό το διάστημα εργάζονται και αποδίδουν ούτως ώστε να έχουμε αυτά τα αποτελέσματα. Είναι σαφές όμως ότι την ίδια στιγμή που χαιρόμαστε που τα πράγματα προχωρούν καλά δεν πρέπει να εφησυχάζουμε, αντιθέτως πρέπει να εντατικοποιήσουμε την προσπάθεια μας, καθώς τα περιθώρια εξαντλούνται και πλέον δεν έχουμε την δυνατότητα μεταφοράς πόρων στην

επόμενη περίοδο. Για το διάστημα '21- '22 που ισχύει η μεταβατική περίοδος η ενεργοποίηση των δύο δις που έχουμε στην διάθεση μας είναι ένα μεγάλο στοίχημα που πρέπει να κερδίσουμε, πάμε προς το παρόν καλά, πρέπει να συνεχίσουμε με πιο γρήγορους ρυθμούς την υλοποίηση αυτών των προγραμμάτων και έτσι για να υπάρχουν επιγραμματικά να αναφερθούν, δεν ξέρω αν ήδη τα αναφέρατε και τα δείξατε, είναι τα 420 εκατομμύρια για τους νέους αγρότες, που είναι ένα πρόγραμμα που υπερδιπλασιάσαμε τα ποσά και φιλοδοξούμε να είναι η βάση που πρακτικά θα αρχίζει να αλλάζει και η ιδιοσυστασία του αγροτικού μας κόσμου, στόχος μας είναι να ολοκληρωθεί γρήγορα και αποτελεσματικά το πρόγραμμα αυτό που βγάλαμε ήδη, ούτως ώστε στην συνέχεια το '23 να βγάλουμε άλλο ένα πρόγραμμα νέων αγροτών και το '25 να βγάλουμε άλλο ένα πρόγραμμα νέων αγροτών. Η διαφορά σε σχέση με το παρελθόν είναι ότι όταν αφήνεις και τρενάρεις ένα πρόγραμμα για πάρα πολύ μεγάλο διάστημα, υπάρχουν πάρα πολλοί που κάνουν δηλώσεις συμμετοχής, άρα δυσκολεύει πολύ η δουλειά της αξιολόγησης καθυστερεί. Φερ' ειπείν αν έχεις δεκαπέντε χιλιάδες αιτήματα για το πρόγραμμα αυτό που εμείς υπολογίζουμε ότι θα είναι γύρω στις έντεκα με δώδεκα χιλιάδες οι επιτυγχόντες θέλεις χ χρόνο, αν έχεις τριάντα χιλιάδες αιτήματα προφανώς θέλει 2χ χρόνο, άρα θα καθυστερήσει πολύ περισσότερο η επιλογή. Ταυτόχρονα έχουμε δει στο παρελθόν όταν ένα πρόγραμμα καλύπτει μια περίοδο 5-6 χρόνων, πόσο κακό κάνει στο ίδιο το πρόγραμμα. Πρώτον, οι μελετητές, μαζεύεται η δουλειά τους σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο λίγων μηνών και στην συνέχεια δεν έχουν δουλειά, δεύτερον, υπάρχουν ασφυκτικές πιέσεις να μπουν στα προγράμματα αυτοί που δεν έχουν κριθεί ως κατάλληλοι να μπουν στα προγράμματα, τρίτον, δημιουργείται μια κακή κατάσταση με τις επόμενες γενιές πιθανών υποψηφίων οι οποίες αδικούνται. Γιατί αν μαζέψουμε στο πρόγραμμα αυτό για παράδειγμα τριάντα χιλιάδες αιτήσεις και δεν γίνει άλλο πρόγραμμα τα επόμενα πέντε χρόνια, δεν θα έχει κανείς την δυνατότητα τα επόμενα πέντε χρόνια να μπει σε ένα πρόγραμμα. Άρα η βασική μεταρρυθμιστική και εκσυγχρονιστική λογική που έχουμε είναι να κάνουμε πιο συντετμημένα πιο πολλά πιο αποτελεσματικά προγράμματα συνολικά πολλώ δε μάλλον για τους νέους αγρότες που είναι βασικός πυλώνας της πολιτικής μας η ενίσχυση τους. Έχουμε 490 εκατομμύρια για τους βιοκαλλιεργητές και εκτροφείς, 180 εκατομμύρια για τα σχέδια βελτίωσης, 43, αυτό το λέμε σιγά, για την αγροτική οδοποιία, 45 για τη ενίσχυση της ποιότητας στην παραγωγή, 150 για την απονιτροποίηση, 90 για τις γεωργικές δασικές γαίες και 45 για την ευζωία των ζώων, που είναι κάτι που τα επόμενα χρόνια θα μας απασχολήσει πολύ, είναι ένα πολύ ιδιαίτερο πρόγραμμα, είναι ένας πολύ ιδιαίτερος πυλώνας της ευρωπαϊκής πολιτικής, που σιγά-σιγά θα πρέπει και εμείς να προσαρμοστούμε στα νέα δεδομένα. Αντιλαμβάνεστε φίλες και φίλοι ότι η σημερινή συνεδρίαση γίνεται σε μια κρίσιμη στιγμή, κομβική για την κατάρτιση του στρατηγικού σχεδίου για την νέα ΚΑΠ. Προχθές το απόγευμα ενημερώσαμε την αρμόδια επιτροπή του κοινοβουλίου αναφορικά με την πρόταση μας και τις εξειδικεύσεις του εσωτερικού κανονισμού για την χώρα μας, η οποία και θα κατατεθεί στην

ευρωπαϊκή επιτροπή μέσα στις επόμενες μέρες. Η πρόταση αυτή προέκυψε μέσα από μία πραγματικά ουσιαστική εξαντλητική θα μπορούσε να πει κανείς, αλλά κυρίως και πάνω από όλα πολύ δημοκρατική και αποτελεσματική διαβούλευση με όλους τους εμπλεκόμενους και ενδιαφερόμενους φορείς, την τοπική και την περιφερειακή αυτοδιοίκηση, τα πολιτικά κόμματα, που στην πλειοψηφία τους ήρθαν σε αυτές τις συνδιασκέψεις σε όλη την επικράτεια. Αυτός ο διάλογος πιστεύω ειλικρινά ότι ήταν σε μεγάλο βαθμό γόνιμος, χρειάστηκε αρκετά σκληρή δουλειά για να φτάσουμε όλοι μαζί και συνθέτοντας τις προτάσεις, ακούγοντας τις σκέψεις και τις ανησυχίες, τις αγωνίες και τις προτάσεις, όπως είπα και πριν, παραγωγών και εκπροσώπων τους από όλη την Ελλάδα για να φτάσουμε σε αυτό το σχέδιο το οποίο έχει διαμορφωθεί μετά από συνολικά, αν δεν κάνω λάθος, είκοσι τέσσερις συνδιασκέψεις, δεκατρείς στην διάρκεια της δικής μου θητείας και έντεκα στην διάρκεια της θητείας του Μάκη Βορίδη, του προκατόχου μου, για να φτάσουμε στο στρατηγικό σχέδιο το οποίο παρουσιάσαμε και για να είμαστε πρακτικοί, πραγματιστές και ειλικρινείς δεν ακούστηκε πραγματικά και καμία διαφορετική πρόταση από άλλα κόμματα. Αντιθέτως αυτό που αντιλαμβανόμαστε είναι ότι, πλην του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος που έχει μια διαφορετική θέση συνολικά για την σχέση της χώρας μας με την ευρωπαϊκή ένωση, όλοι οι άλλοι αυτό που αντιλαμβάνομαι εγώ είναι ότι συμφωνούν, βεβαίως αν έχουν ουσιαστικές και τεκμηριωμένες σκέψεις και προτάσεις πάντα θα τις περιμένουμε γιατί παράλληλα με τη διαπραγμάτευση που θα κάνει η χώρα σε επίπεδο υπηρεσιακό και πολιτικό το επόμενο διάστημα με την ευρωπαϊκή επιτροπή για την έγκριση του στρατηγικού σχεδίου, όπως και όλες οι άλλες χώρες, υπάρχει η δυνατότητα και εμείς να αλλάξουμε κάποια πράγματα προς άλλη κατεύθυνση αν το κρίνουμε σκόπιμο. Ο προσανατολισμός αυτού του στρατηγικού σχεδίου είναι διττός, απ' την μια μεριά είναι αναπτυξιακός, ο πιο αναπτυξιακός προσανατολισμός που θα μπορούσε να έχει ένα στρατηγικό σχέδιο και αυτό αποδεικνύεται μέσα από τις επιλογές και τα νούμερα, αλλά ταυτόχρονα έχει απόλυτη διάσταση το κοινωνικό πρόσημο σε αυτόν. Συγκεκριμένα στηρίζει τους νέους αγρότες, όπως είπα και πριν, αποκαθιστά την διαγενεακή δικαιοσύνη και αυτό είναι πολύ σημαντικό, διότι αν θέλουμε πραγματικά να επενδύσουμε στις νέες γενιές, οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιήσουν την νέα τεχνολογία κ.τ.λ. θα πρέπει να τους υποστηρίξουμε ουσιαστικά και όχι να τους κλαδεύουμε δίνοντας περισσότερη έμφαση, δικαιώματα και στήριξη στους παλαιούς, οι οποίοι έχουν κατοχυρώσει δικαιώματα από το 2001-2002-2003 και ουσιαστικά πολλοί από αυτούς πλέον δεν παράγουν. Στηρίζει τους πραγματικούς αγρότες και προσπαθούμε με ευθείες αλλά και με σλάλομ να ενισχύσουμε τη σχέση παραγωγής με τις επιδοτήσεις. Ενισχύουμε και εδώ υπήρξε μια άσφαιρη κριτική από κάποιους οι οποίοι δεν είναι πολύ σοβαροί, αλλά δυστυχώς υπάρχουν και στο επίπεδο των μέσων ενημέρωσης, ο θεός να τα κάνει, αλλά και στο επίπεδο της πολιτικής αντιπαράθεσης, ενισχύουμε τις μικρές και μεσαίες καλλιέργειες και αυτό είναι σαφές και βγαίνει από όλες τις τοποθετήσεις και τέλος προάγει τα προϊόντα τα οποία μπορούν να έχουν προστιθέμενη αξία

και να φέρουν περισσότερο πλούτο στους γεωργούς στους καλλιεργητές μας. Αλλάζουμε λοιπόν νοοτροπία και αλλάζουμε σελίδα με στόχο μας ουσιαστικά να δώσουμε την δυνατότητα της ανάπτυξης στην ελληνική περιφέρεια, να πλουτίσει περισσότερο η ελληνική περιφέρεια, να θέλουν τα παιδιά μας να ξαναγυρίσουν και να δουλέψουν εδώ και όχι να στοιβάζονται στις πολυκατοικίες στα αστικά κέντρα, για μισθούς πείνας σε δουλειές που δεν ανταποκρίνονται σε μια καλύτερη ζωή όπως την αντιλαμβανόμαστε και ταυτόχρονα να ενισχύουμε με την περιφερειακή ανάπτυξη την κοινωνική συνοχή και αυτό εκφράστηκε νομίζω απόλυτα μέσα από τις επιλογές μας σε όλα τα επίπεδα. Αφενός στην διάρκεια των κρίσεων με την στήριξη που δώσαμε στο σύνολο της ελληνικής κοινωνίας και βλέπουμε ότι έχει αποτέλεσμα, διότι αυτά τα σαράντα δισεκατομμύρια που στήριξαν τον κοινωνικό ιστό στην διάρκεια της κρίσης του covid είναι η βάση πάνω στην οποία χτίζεται η ανάπτυξη που είδαμε ότι ήρθε στο τρίτο τρίμηνο, θα συνεχιστεί στο τέταρτο τρίμηνο και κάνει την Ελλάδα πρωταθλήτρια σε αυτό το comeback στο rebound μετά την κρίση, το ίδιο κάναμε και στον αγροτικό τομέα με μια πλουσιοπάροχη στήριξη σε όλα τα επίπεδα που βεβαίως αντιλαμβανόμαστε ότι δεν καλύπτει όλα τα προβλήματα και δεν μπορεί να υπερκαλύψει την αύξηση του κόστους παραγωγής στην ενέργεια, στα καύσιμα, στις πρώτες ύλες, που είναι ένα εισαγόμενο πρόβλημα, ένα παγκόσμιο πρόβλημα που έρχεται απέξω προς τα μέσα, παρόλα αυτά και αυτό προσπαθούμε με πολλούς τρόπους, δεν είναι τώρα της στιγμής, να το αντιμετωπίσουμε. Όμως ο στόχος αυτού του επόμενου σχεδίου, όπως είπα και πριν, είναι διττός και φαίνεται τόσο από την μεταφορά πόρων προς την ανάπτυξη, όσο και από την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Μεγάλη συζήτηση έγινε στο πλαίσιο αυτό για τις συνδεδεμένες ενισχύσεις και πώς τις προτείναμε, όπου για άλλη μια φορά θα πω φτιάξαμε ένα πρόγραμμα που πιστεύω θα είναι πολύ- πολύ χρήσιμο για την κτηνοτροφία, ενισχύοντας την με περίπου 35 εκατομμύρια το χρόνο έξτρα από αυτά τα οποία ήδη δίναμε και παράλληλα διατηρήσαμε τα προϊόντα τα οποία, ενισχύοντας τους παραγωγούς, οι οποίοι βάζονται στην διάρκεια της κρίσης, στα υπόλοιπα προϊόντα που ανήκαν στις συνδεδεμένες. Μέσα, λοιπόν, από την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που μας προσφέρουν αυτοί οι ενωσιακοί πόροι, στόχος μας είναι να κάνουμε την αγροτική μας οικονομία πιο ανταγωνιστική και όταν λέω πιο ανταγωνιστική να μπορέσουμε επιτέλους να την συνδέσουμε με αποτελέσματα και να την συνδέσουμε με την επιχειρηματικότητα. Δεν λέω ότι μπορεί ο κάθε μικρός αγρότης να γίνει ο ίδιος ένας μεγάλος επιχειρηματίας, λέω όμως και πρέπει να το κάνουμε, διότι αλλιώς δεν θα τα καταφέρουμε να είμαστε ανταγωνιστικοί, να ενώσουμε τις δυνάμεις μας κυρίως μέσα από συλλογικά σχήματα, είτε αυτά είναι ενώσεις, είτε αυτά είναι συνεταιρισμοί, είτε αυτά είναι ακόμα και συγχωνεύσεις, έτσι ώστε να μειώνουμε το κόστος και να έχουμε την δυνατότητα επίτευξης μεγαλύτερων εμπορικών και επικοινωνιακών πρακτικών για να μπορούμε να πουλάμε καλύτερα προϊόντα σε καλύτερες τιμές. Αυτή η λογική δεν υπήρχε τα προηγούμενα χρόνια στην αγροτική μας οικονομία και σε αυτήν πρέπει να επενδύσουμε και πρέπει να αλλάξουμε τις νοοτροπίες, μόνο έτσι θα γίνει ανταγωνιστική. Ο

δεύτερος λόγος είναι να διασφαλίσουμε βιώσιμα και φιλικά προς το περιβάλλον συστήματα τροφίμων, εδώ είναι μια μεγάλη παγκόσμια πρόκληση, η Ελλάδα έχει και ασφαλή παραγωγή και βιώσιμη παραγωγή, είμαστε σε πολύ καλά επίπεδα και στους δύο αυτούς κοινούς ευρωπαϊκούς στόχους, όμως μπορούμε να κάνουμε ακόμα περισσότερα και μπορεί να καταστεί η χώρα ένας τόπος παραγωγής ασφαλών προϊόντων τα οποία ακριβώς λόγω της μεγάλης ζήτησης που δημιουργείται, γιατί έχουμε αφενός παγκόσμια αύξηση της ζήτησης τροφής γιατί μεγαλώνει ο παγκόσμιος πληθυσμός, άρα τα τρόφιμα είναι ουσιαστικό πεδίο λαμπρών επενδύσεων από την μια, από την άλλη όσο αυξάνεται η ιστορία των παγκόσμιων κρίσεων υγείας και ιδιαίτερα από τις πιο πλούσιες χώρες Ευρώπη, Αμερική, τις ανατολικές χώρες του πετρελαίου, ζητούνται ασφαλή τρόφιμα. Εμείς λοιπόν, μπορούμε να παράγουμε και τα δύο και όσο πιο καλά και ασφαλή τρόφιμα παράγουμε, τόσο μεγαλύτερες τιμές θα έχουμε. Αυτός είναι και ο στόχος μας να έχουμε περισσότερες εξαγωγές περισσότερων καλών τροφίμων προς το εξωτερικό. Και το τρίτο είναι να εξασφαλίσουμε την ελληνική αγορά, την επάρκεια αυτή την οποία έχουμε σε πολύ μεγάλο βαθμό ούτως ώστε η επισιτιστική ασφάλεια στην πατρίδα μας να είναι δεδομένη, όπως είναι μέχρι σήμερα, και αυτό να αρχίσει να εμπλουτίζεται και από καλύτερα προϊόντα, δηλαδή να κάνουμε όταν αυξήσουμε πάρα πολύ την παραγωγή βιολογικών προϊόντων, όπως κάνουμε, όπως επιδιώκουμε μέσω της ενίσχυσης των προγραμμάτων βιολογικών προϊόντων, αυτό σημαίνει ότι θα πέσουν και οι τιμές τους, άρα θα γίνονται πιο προσιτά και προς όλους τους Έλληνες και τις Ελληνίδες. Άρα λοιπόν ο στόχος μας συνολικά είναι να αλλάξουμε νοοτροπίες, να επενδύσουμε στο μέλλον του πρωτογενούς τομέα με αισιοδοξία, να το κάνουμε ακόμα πιο βιώσιμο από ότι είναι, πιο πράσινο που είναι ένα μεγάλο ζητούμενο και ταιριάζει στην χώρα μας, ψηφιακό, που εκεί είμαστε πολύ-πολύ πίσω, καινοτόμο, που αυτό χρειάζεται πολύ μεγαλύτερη επένδυση στην γνώση, έτσι ώστε να μεγαλώσει η πίτα και οι μετέχοντες σε αυτό, οι μέτοχοι του, δηλαδή οι παραγωγοί μας τελικώς να βάλουν περισσότερα χρήματα στην τσέπη τους για να ζήσουν καλύτερες ζωές και τα παιδιά τους να έρθουν με χαρά να μπουν στο πρωτογενή τομέα και στις υπηρεσίες γύρω από αυτό γιατί ακριβώς θα βρουν καλές καριέρες και θα χτίσουν ζωές οι οποίες ανταποκρίνονται στα οράματα μιας νέας γενιάς με μεγαλύτερες δυνατότητες από την προηγούμενη. Ευχαριστώ πολύ.

Ομιλητής 2^{ος} από δεξιά, προεδρεύων (Δ. Παπαγιαννίδης): Μισό λεπτό μην κάθεστε θα παρακαλέσω τον κύριο Μιχαλόπουλο. Στην Αμφίκλεια που γιορτάσαμε τα τριάντα χρόνια των παρεμβάσεων του Leader, από το Leader το απλό στο Leader plus στο CLLD Leader, τριάντα χρόνια ολοκληρωμένων παρεμβάσεων, με παρέμβαση από τα άνω προς τα κάτω. Το δίκτυο Leader θέλησε να σας τιμήσει, δυστυχώς είχατε κορονοϊό και δεν μπορέσατε να είστε. Θα καλέσω τώρα τον γραμματέα του δικτύου Leader, τον Χαράλαμπο τον Μιχαλόπουλο, που είναι γενικός διευθυντής στη αιτωλική να απονείμει και παρουσία μας, παρακαλώ κύριε

Μανέτα και Κατερίνα ελάτε, κυρία Αθανασοπούλου όλοι . Να σας βραβεύσει για την προσφορά, δεν πρέπει να ξεχνάτε πως σώσατε ένα μέρος με την απόφαση σας να δώσουμε άμεσα τους πρώτους μήνες που ήρθατε τα πενήντα εκατομμύρια στο πρόγραμμα.

(Βράβευση Σπήλιου Λιβανού, Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων)

Ομιλητής Χαράλαμπος Μιχαλόπουλος, Γενικός Διευθυντής Αιτωλικής Αναπτυξιακής :

Καταρχήν καλώς ορίσατε στον τόπο σας και πάλι κύριε υπουργέ. Είναι τιμή μου που μου δίνεται η δυνατότητα από το ελληνικό δίκτυο να σας τιμήσω. Στο πλαίσιο της γιορτής των τριάντα χρόνων, αφενός τιμούμε όλους τους υπουργούς που από την θέση αυτή βοήθησαν το πρόγραμμα, αφετέρου τιμούμε και εσάς ιδιαίτερα γιατί στο πολύ μικρό χρονικό διάστημα που βρίσκεστε σε αυτή έχετε κάνει πάρα πολλά και έχετε βοηθήσει, ήδη δρομολογούνται και άλλα, για να ολοκληρωθεί το πρόγραμμα με μεγάλη αποτελεσματικότητα και με διπλάσια απορρόφηση από τους αρχικούς πόρους. Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ και καλή συνέχεια.

Ομιλήτρια Χριστιάννα Καλογήρου : Εμένα θα μου επιτρέψετε με δύο λόγια μόνο να σας συγχαρώ για την εξαιρετική δουλειά που κάνετε, δουλειά πρότυπο για όλους, γιατί δεν αρκεί μόνο για την απορρόφηση ενός προγράμματος να εργάζονται τα στελέχη του προγράμματος, ένα μεγάλο μερίδιο ευθύνης είναι σε όλους εσάς που είστε οι δικαιούχοι αυτού του προγράμματος. Επομένως θερμά συγχαρητήριά, να είστε πάντα καλά, καλή δύναμη να συνεχίζεται το έργο σας με αυτές τις επιτυχίες πάντοτε.

Ομιλητής Σπήλιος Λιβανός, Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων : Και εγώ να ευχαριστήσω πολύ για την τιμή που μου κάνετε, είναι συγκινητικό. Θα το έχω στο γραφείο μου να σας θυμάμαι. Αλλά θέλω να πω ότι πρώτον, το είπα και πριν αξίζουν συγχαρητήρια και σε εσένα Μπάμπη, αλλά και στο σύνολο των ανθρώπων της αιτωλικής αναπτυξιακής. Βεβαίως εμείς έχουμε άλλη μία αναπτυξιακή στον νομό μας, την Τριχωνίδα όπου και εκεί γίνεται πάρα πολύ καλή δουλειά και αξίζουν συγχαρητήρια και στους συναδέλφους σας στην Τριχωνίδα. Αυτό το οποίο δουλέψαμε και πριν γίνω υπουργός, όταν ήμουν βουλευτής και προσπαθούσες να μου εξηγήσεις και να με πείσεις το τί χρειαζόταν και με την συνδρομή του Δημήτρη όταν ήρθε στο υπουργείο μπορέσαμε και τρέξαμε γρήγορα αυτές τις αλλαγές, που ήταν προφανώς πολύ σωστές, αυτό που με έχετε βοηθήσει να καταλάβω είναι ότι αυτό το δίκτυο των Leader, των εταιρειών δηλαδή των αναπτυξιακών θα πρέπει ουσιαστικά - και αυτό συνδυάζεται με αυτό που έλεγα πριν για την επιχειρηματικότητα - να γίνει το βασικό δίκτυο του υπουργείου μας σε σχέση με την αλλαγή αυτή που θέλουμε να φέρουμε και να ενώσουμε τον αγροτικό τομέα με την επιχειρηματικότητα. Και το παράδειγμα της αιτωλικής αναπτυξιακής είναι προφανές, για αυτό και το ανέφερα και στην προηγούμενη ομιλία μου, αλλά αυτό που πρέπει να κάνουμε είναι πολύ πιο εντατικά να χρησιμοποιήσουμε αυτό το δίκτυο και να μας χρησιμοποιήσει και αυτό περισσότερο ούτως ώστε να απλώσουμε πολύ πιο πολύ την

επιχειρηματικότητα στην αγροτική οικονομία. Και το δεύτερο το οποίο αντιλαμβάνομαι και έρχεται να δέσει ουσιαστικά, δεν έχει σχέση με το δίκτυο αυτό, αλλά είναι ένα δεύτερο δίκτυο, είναι το δίκτυο των ΚΥΔ τα οποία και αυτά ίσως δεν τα έχουμε χρησιμοποιήσει όσο θα έπρεπε, διότι είναι οι μελετητές μας και οι άνθρωποι οι οποίοι ουσιαστικά στηρίζουν τους 600.000 αγρότες δικαιούχους των επιδοτήσεων. Είναι ουσιαστικά ένα άλλο δεύτερο δίκτυο το οποίο πρέπει να το δουλέψουμε πάρα πολύ από το υπουργείο και από τον ΟΠΕΚΕΠ,Ε έτσι ώστε να γίνουν ουσιαστικά, εκτός από γραφεία που φτιάχνουν αιτήσεις και τα λοιπά, να γίνουν και γραφεία ενημέρωσης για το πώς λειτουργεί το ΠΑΑ, το πώς λειτουργεί η ΚΑΠ, πώς λειτουργούν οι επιδοτήσεις, πώς λειτουργούν οι ενισχύσεις και να διαχύσουν πολύ περισσότερο, γιατί όσο και να προσπαθείς με τα μέσα ενημέρωσης αυτό δεν γίνεται εφικτό. Αντίθετα επειδή έχει μάθει ο Έλληνας παραγωγός να πηγαίνει στους συμβούλους, εκεί αν του δώσουν την σωστή πληροφόρηση και τους ενεργοποιήσουμε σε αυτή την κατεύθυνση θα μπορέσουν ουσιαστικά να ενημερώσουν πολύ καλύτερα όλο το πλέγμα των ανθρώπων αυτών και σε συνδυασμό με το δίκτυο των αναπτυξιακών να δημιουργήσουν εστίες σε όλη την περιφέρεια για να επιδιώξουμε πιο γρήγορα αυτή την αναπτυξιακή πορεία που θέλουμε. Ευχαριστώ και πάλι για την τιμή.

Ομιλητής 2^{ος} από δεξιά, προεδρεύων (Δ. Παπαγιαννίδης) : Έχουμε διαπιστώσει την απαρτία, έχουμε εγκρίνει την ημερήσια διάταξη, μπαίνουμε τώρα στην πορεία υλοποίησης του ΠΑΑ. Νίκο ποιος είναι ;

Ομιλητής 4^{ος} από δεξιά (Ν. Μανέτας): Οπότε να προχωρήσουμε στις παρουσιάσεις από τα στελέχη της διαχειριστικής. Να καλέσουμε στο βήμα τον κύριο Δημήτρη Παππά, προϊστάμενο της μονάδας παρακολούθησης και πληροφοριακών συστημάτων της διαχειριστικής αρχής για να παρουσιάσει την πρόοδο υλοποίησης.

Ομιλητής Δημήτρης Παππάς : Ευχαριστώ πολύ. Καλησπέρα σε όλους. Εγώ ουσιαστικά, όπως σε κάθε επιτροπή παρακολούθησης, έχω τον άχαρο ρόλο μέσα από διαγράμματα αριθμούς και στατιστικά στοιχεία να εξειδικεύσω όλα όσα ειπώθηκαν και από τον κύριο γενικό και από τον υπουργό.

Ομιλήτρια Χριστιάννα Καλογήρου : Τον ουσιαστικό ρόλο.

Δημήτρης Παππάς : Τον ουσιαστικό, αλλά είναι νούμερα και στατιστικά που μερικές φορές κουράζουν. Θα προσπαθήσω να μην το κάνω. Να ξεκινήσω με μερικά γενικά στοιχεία του προγράμματος. Όπως ειπώθηκε και πριν αυτή την στιγμή μαζί με την απόφαση ένταξης που εκδόθηκε πριν δύο μέρες για την εξισωτική του τρέχοντος έτους τα 272 εκατομμύρια ευρώ.

(Ολιγόλεπτη διακοπή για αποκατάσταση τεχνικού προβλήματος)

Ομιλητής 2^{ος} από δεξιά, προεδρεύων (Δ. Παπαγιαννίδης): Μέχρι να αποκατασταθεί να πω κύριε υπουργέ ότι πετύχαμε και ένα ρεκόρ σήμερα, είχα το πρώτο ρεκόρ εγώ, ήταν γύρω στα ογδόντα εκατομμύρια ετήσια απορρόφηση στα σχέδια βελτίωσης την περίοδο από το 2004-2007 τέλος πάντων. Καταρρίφθηκε επί Δημήτρη Ιατρίδη, πήγε στα ενενήντα εννιά εκατομμύρια και κονιορτοποιήθηκε τώρα, επί υπουργίας σας, εκατό πενήντα εκατομμύρια σε ένα έτος. Αυτό δηλαδή για όσους λένε ότι καμιά φορά δεν δίνουμε ...το 2021, μόνο το '21. Εδώ είναι και για τις περιφέρειες, άσχετα που δεν είναι παρόντες σήμερα κάποιοι από την περιφέρεια, βέβαια είναι διαδικτυακά και αργότερα αν θέλει μπορεί να παρέμβει, μου είπαν ότι είναι ο θεματικός, ο κύριος Βασιλόπουλος. Αλλά εγώ έδωσα πάλι συγχαρητήρια και στον κύριο Τσιατούρα και την μονάδα του, την κυρία Πυριοβολή, τον κύριο Μανέτα, όλους όσους συμβάλλαν γι' αυτό, γιατί είναι φοβερό ρεκόρ, δεν νομίζω ότι θα επαναληφθεί, δεν ξέρω αν θα το καταρρίψουμε πάλι εμείς του χρόνου, αλλά πάντως και για τις περιφέρειες εκατό πενήντα εκατομμύρια σε μία χρονιά μόνο είναι ρεκόρ. Βέβαια του χρόνου απ' ότι έχω μιλήσει και με τον κύριο Παππά θα έχουμε το ρεκόρ όλων των εποχών σε απορρόφηση στο ΠΑΑ.

Ομιλητής 4^{ος} από δεξιά (Ν. Μανέτας): Είσαστε έτοιμοι;

Ομιλητής Δημήτρης Παππάς : Νομίζω ότι υπάρχει ακόμα ένα τεχνικό πρόβλημα δεν έχει λυθεί.

Ομιλητής 4^{ος} από δεξιά (Ν. Μανέτας): Ξεκίνα Δημήτρη λίγο να μας τα πεις και θα τα δούμε λίγο αργότερα.

Ομιλητής Δημήτρης Παππάς : Να ξεκινήσω με τα γενικά στοιχεία υλοποίησης του προγράμματος και πιστεύω να λυθεί γρήγορα το τεχνικό πρόβλημα. Αυτή την στιγμή, όπως ειπώθηκε και πριν, οι εντάξεις ανέρχονται στο 117%, οι νομικές δεσμεύσεις στο 106% και η απορρόφηση αυτή την στιγμή είναι στο 72,3 %. Πιστεύουμε ότι με τις πληρωμές μέχρι το τέλος του έτους θα πλησιάσουμε το 75%. Σε επίπεδο εντάξεων ανά μέτρο, το μέτρο τέσσερα, που ουσιαστικά είναι το μέτρο που αφορά τα επενδυτικά και τα δημόσια έργα, είναι το μέτρο που είναι κυρίαρχο σε εντάξεις. Ακολουθούν το μέτρο δεκατρία της εξισωτικής και το μέτρο έντεκα της βιολογικής. Αντίστοιχη είναι η κατάσταση και στις νομικές δεσμεύσεις. Το μέτρο τέσσερα έχει το μέγιστο των νομικών δεσμεύσεων με σχεδόν 1,8 δισεκατομμύρια νομικών δεσμεύσεων. Ακολουθεί το μέτρο δεκατρία της εξισωτικής και το μέτρο έντεκα. Αν θέλουμε να πάμε σε πληρωμές το μέτρο δεκατρία είναι το μέτρο που έχει δώσει τις περισσότερες πληρωμές μέχρι σήμερα, ακολουθεί το μέτρο έντεκα και από κοντά το μέτρο τέσσερα που είναι τα επενδυτικά. Ειδικά για το 2021 αυτή την στιγμή έχουμε πληρώσει 425 εκατομμύρια ευρώ, στόχος μας είναι να υπερβούμε τα 717 εκατομμύρια ευρώ που πληρώσαμε πέρσι και ήταν το δεύτερο μεγαλύτερο ποσό πληρωμών που είχαμε κάνει ποτέ. Αυτή την στιγμή και είναι πολύ σημαντικό το μεγαλύτερο πλήθος πληρωμών οφείλετε στα επενδυτικά, πάνω από

220 εκατομμύρια ευρώ από 420, σχεδόν τα μισά οφείλονται στα επενδυτικά. Εδώ είναι τα μέτρα με την μεγαλύτερη συμβολή στην απορρόφηση από την αρχή βέβαια της προγραμματικής περιόδου. Το μέτρο 13 με 34,4 %, ακολουθεί το μέτρο τέσσερα τα επενδυτικά δηλαδή και τα δημόσια με 17% περίπου και το μέτρο έντεκα με 16%. Για τον στόχο ν+3, είπε και ο κύριος υπουργός, έχει επιτευχθεί ήδη από το καλοκαίρι ο στόχος, πιστεύουμε και είμαστε σίγουροι ότι ούτε το 2022 θα έχουν πρόβλημα με το ν+3 και τα αιτήματα πληρωμής και οι νομικές δεσμεύσεις δείχνουν ότι του χρόνου, όπως ειπώθηκε και από τον κύριο Μανέτα, θα έχουμε ρεκόρ πληρωμών πάνω από ένα δισεκατομμύριο ευρώ, βέβαια αυτό θα πιέσει και το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων, θα τα πούμε στην συνέχεια γι' αυτό. Δηλαδή, θα χρειαστούμε χρηματοδότηση προκειμένου να κάνουμε τις πληρωμές, αιτήματα θα έχουμε θα πρέπει να έχουμε τα χρήματα και για να τα πληρώσουμε. Αυτές είναι οι πληρωμές καθέτως, βλέπετε ότι μετά τα 784 εκατομμύρια ευρώ του 2017, το 2021 αυτή την στιγμή είμαστε στα 425 εκατομμύρια, εκτιμούμε ότι θα ξεπεράσουμε τα 720 εκατομμύρια ευρώ. Βλέπουμε ότι οι πληρωμές είναι κοντά στις προβλέψεις μας, ένα πολύ σημαντικό στοιχείο, δείχνει την αξιοπιστία και των ΕΦΔ και των μεθόδων τις οποίες χρησιμοποιούμε για να κάνουμε τις προβλέψεις και το Q4 πιστεύουμε ότι θα είμαστε κοντά στα 495 εκατομμύρια ευρώ που είχαμε προβλέψει. Πολύ σημαντική είναι και αυτή η διαφάνεια που δείχνει ότι πια σε ποσοστό 96% οι πληρωμές αφορούν νέα έργα. Αυτά για τα γενικά στοιχεία του προγράμματος, πάμε τώρα να δούμε αναλυτικά ανά μέτρο, συνοπτικά, ποια είναι η πορεία υλοποίησης εντός του 2021 για τα σημαντικότερα μέτρα. Το μέτρο ένα που αφορά δράσεις μετάδοσης γνώσεων και ενημέρωσης, έχει ολοκληρωθεί η κατάρτιση στο 95% των υπόχρεων κατάρτισης από τον ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ και γι' αυτό έχουν ξεκινήσει και οι πληρωμές των νέων αγροτών. Μάλιστα για το μέτρο έξι τελεία τρία έχει εκδοθεί η απόφαση ένταξης και αναμένεται εντός του 2022 να ξεκινήσουν και να ολοκληρωθούν οι εκπαιδεύσεις των δικαιούχων. Το μέτρο δύο που αφορά τις συμβουλές, μέχρι το τέλος του έτους αναμένεται η πρόσκληση του μέτρου. Αυτή την στιγμή ένα στοιχείο που θα ήθελα να σας πω είναι ότι περίπου εκατό φορείς έχουν πιστοποιηθεί από τον ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ και μάλιστα αναμένουμε να υπάρχουν εκπρόσωποι, δικαιούχοι μάλλον, σε κάθε περιφέρεια της χώρας που είναι πολύ σημαντικό. Για το μέτρο τρία, τα συστήματα ποιότητας, εκδόθηκε εντός του έτους η απόφαση ένταξης για 6.390 δικαιούχους, 6,5 εκατομμύρια είναι η συνολικά εγκεκριμένη δημόσια δαπάνη και αναμένεται από του 2022 να ξεκινήσουν και οι πληρωμές στους δικαιούχους. Τα σχέδια βελτίωσης το 4.4.1 και το 4.1.3, αυτή την στιγμή έχουμε ξεπεράσει τα 150 εκατομμύρια, υπάρχουν πάρα πολλά αιτήματα πληρωμής απ' όλες τις περιφέρειες της χώρας. Πιστεύουμε ότι αν υπάρξει και ομαλή χρηματοδότηση από το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων μπορεί να προσεγγίσουμε τα 170 εκατομμύρια. Το μεγαλύτερο μέγεθος, το μεγαλύτερο ποσό πληρωμών σε ένα έτος, όπως ειπώθηκε, που πληρώθηκε ποτέ για σχέδια βελτίωσης. Αυτή είναι η κατανομή ανά περιφέρεια, βλέπετε ότι η κεντρική Μακεδονία έχει την μερίδα του λέοντος ακολουθούν η Θεσσαλία, η

Δυτική Μακεδονία και η Δυτική Ελλάδα. Για τα σχέδια βελτίωσης για τα αρδευτικά συστήματα είναι σε εξέλιξη η πρόσκληση, έχει δοθεί μια νέα παράταση και μέχρι το τέλος του Ιανουαρίου του 2022. Η μεταποίηση είναι ένα άλλο μέτρο που αφορά επενδυτικά προγράμματα, πάνω από 50 εκατομμύρια είναι πληρωμές εντός του έτους, συνεχίζεται ομαλά η πληρωμή των δικαιούχων. Αντίστοιχη είναι και η πρόοδος για την λεγόμενη μικρή μεταποίηση που αφορά την μεταποίηση που έχει εκχωρηθεί στις περιφέρειες. Πάμε να δούμε τα δημόσια έργα στην τελευταία πρόσκληση για έργα πάνω από 2,2 εκατομμύρια ευρώ, ουσιαστικά τριάντα ένα έργα έχουν ενταχθεί με προϋπολογισμό 448 εκατομμύρια ευρώ. Αυτός είναι ένας χάρτης που δείχνει ποια είναι η διασπορά αυτών των μεγάλων έργων σε όλη την χώρα, περίπου εννιά έργα έχουν ήδη δημοπρατηθεί, αναμένονται οι δημοπρατήσεις να επιταχυνθούν εντός του 2022. Για το μέτρο το 4.3.1 που αφορά μέχρι 2,2 εκατομμύρια ευρώ έργα, έχουν ενταχθεί εβδομήντα οχτώ έργα, 114 εκατομμύρια ευρώ ο προϋπολογισμός. Είναι πολύ σημαντικό ότι αναμένεται νέα πρόσκληση 40 εκατομμυρίων ευρώ εντός του έτους. Αυτός ο χάρτης δείχνει την αντίστοιχη διασπορά για τα 78 έργα ύψους 114 εκατομμυρίων ευρώ. Επέλεξα να προσθέσω και αυτόν τον χάρτη που έχει όλα τα έργα, νέα και ανειλημμένα, στο πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης, θέλοντας να δείξω πόσο σημαντική είναι η συνεισφορά του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης στην ανάπτυξη της χώρας. Δεν υπάρχει περιφέρεια, περιφερειακή ενότητα που να μην έχει έστω ένα έργο, δημόσιο έργο του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης είτε μεγάλο, είτε μικρό, είτε αφορά δημόσιο έργο του Leader, είτε αφορά δημόσιο έργο του 4.3. Για το 4.3.4 την λεγόμενη αγροτική οδοποιία 70 εκατομμύρια ευρώ είναι ο προϋπολογισμός των εκατό εξήντα έργων, οι πληρωμές ήδη έχουν ξεκινήσει, 22,6 εκατομμύρια έχουν καταβληθεί στους δικαιούχους και εδώ πέρα θα εκδοθεί μια δεύτερη πρόσκληση περίπου 43 εκατομμύρια ευρώ μέσα στο έτος. Για το μέτρο 5.1 που ΕΦΔ είναι ο ΕΛΓΑ η πρώτη πρόσκληση συνεχίζεται με την πληρωμή των δικαιούχων, έχει εκδοθεί και μια δεύτερη πρόσκληση η οποία μετά από παρατάσεις έληξε το Σεπτέμβριο του 2021 και έχει ξεκινήσει αξιολόγηση των προτάσεων. 6.1 νέοι αγρότες, νέα πρόσκληση 420 εκατομμύρια, ένα ποιοτικό στοιχείο που θα ήθελα να σας πω είναι ότι αυτή την στιγμή στο πληροφοριακό σύστημα κρατικών ενισχύσεων πάνω από 15.640 αιτήσεις είτε σε πρόχειρη, είτε σε οριστική μορφή είναι ανεβασμένες στο πληροφοριακό σύστημα καταδεικνύοντας το μεγάλο ενδιαφέρον που υπάρχει για αυτό το πρόγραμμα. Ένα σημαντικό στοιχείο που θα ήθελα να προσθέσω είναι ότι για πρώτη φορά ένα μέτρο εξ ολοκλήρου η αίτηση στήριξης γίνεται ψηφιακά, δεν υπάρχει φυσικός φάκελος, που δεν το είχαμε επισημάνει μέχρι τώρα. Αντίστοιχο θα κάνουμε και για τα δημόσια έργα, το 4.3.1 και το 4.3.4 και για το μέτρο 16. Δηλαδή από εδώ και πέρα όσο γίνεται τα μέτρα πια δεν θα έχουν πια φυσικό φάκελο. Για το μέτρο 8.3 και 8.4 που αφορούν τα δημόσια έργα τα λεγόμενα δασικά, έχουν εκδοθεί αποφάσεις ένταξης, στο 8.3 το 75% έχουν προετοιμαστεί τα τεύχη δημοπράτησης, το αντίστοιχο ποσοστό για το 8.4 είναι 85% και αναμένεται εντός του 2022 να προχωρήσουμε στις δημοπρατήσεις και αυτών των

έργων η αντίστοιχη υπηρεσία περιβάλλοντος. Το μέτρο 9, ομάδες παραγωγών, πολύ σημαντικό μέτρο, συνεχίζεται κανονικά η πληρωμή των δικαιούχων, μέχρι τώρα 15,4 εκατομμύρια ευρώ έχουν καταβληθεί στους δικαιούχους του μέτρου. Για τα λεγόμενα γεωργο-περιβαλλοντικά, το μέτρο 10, έχουν καταβληθεί πάνω από 299 εκατομμύρια ευρώ και μάλιστα εντός του έτους προετοιμάζεται μια νέα πρόσκληση που θα αφορά την μείωση της ρύπανσης του νερού από γεωργική δραστηριότητα το 10.1.4. Αντίστοιχα και για το μέτρο 11 της βιολογικής καλλιέργειας πληρώθηκε όπως είναι γνωστό μέχρι τέλος του Νοεμβρίου η προκαταβολή για το έτος εφαρμογής 2021 και αναμένεται μέχρι τέλος του έτους να εκδοθεί η πρόσκληση, νέα πρόσκληση ύψους 490 εκατομμύρια ευρώ. Η εξισωτική αποζημίωση, η απόφαση ένταξης όπως σας ανέφερα ήδη εκδόθηκε από την Τρίτη, 272 εκατομμύρια και λίγο πριν τα Χριστούγεννα αναμένεται να καταβληθεί το ποσό στους δικαιούχους. Το μέτρο 16 είναι άλλο ένα μέτρο το οποίο θα ενεργοποιηθεί μέχρι τέλος του έτους, αφορά την φάση δύο, ουσιαστικά δηλαδή την εφαρμογή των δικαιούχων της φάσης ένα που θα επιλεγούν και θα κληθούν να εφαρμόσουν το πρόγραμμα τους, το project στην πράξη. Το CLLD, δημόσια έργα, 78 εκατομμύρια προσκλήσεις, τα έργα που έχουν ενταχθεί είναι πάνω από χίλια, 140 εκατομμύρια ευρώ δημόσια δαπάνη, οι πληρωμές όμως όπως προαναφέρθηκε και για τους λόγους που είπαμε είναι ακόμα σε χαμηλά επίπεδα, αυτή την στιγμή είναι στα 12 εκατομμύρια. Αντίστοιχα και για τα ιδιωτικά έργα 146 εκατομμύρια ευρώ οι προσκλήσεις, έχει δοθεί μεγάλη υπερδέσμευση πάνω από 100 εκατομμύρια και εδώ οι πληρωμές είναι ακόμα σε χαμηλό επίπεδο, περίπου 6 εκατομμύρια αυτή την στιγμή. Αυτή είναι και η υφιστάμενη κατάσταση για το CLLD ανά περιφέρεια, την μερίδα του λέοντος, λογικό είναι, την έχει η Κεντρική Μακεδονία, που είναι και η περιφέρεια με τις περισσότερες ομάδες τοπικής δράσης. Αυτά για τα αναλυτικά στοιχεία του προγράμματος, είναι όμως γνωστό ότι το 37% των πόρων του προγράμματος έχει εκχωρηθεί στις περιφέρειες, πολύ μεγάλη είναι λοιπόν η συμβολή των περιφερειών στην μέχρι τώρα υλοποίηση του προγράμματος. Βέβαια η κατάσταση δεν είναι ίδια σε όλες τις περιφέρειες, υπάρχουν περιφέρειες που πάνε αρκετά καλά και είναι κάποιες άλλες περιφέρειες που υστερούν στην υλοποίηση. Αναφορικά λοιπόν με τις εντάξεις στις πρώτες γραμμές είναι η Κεντρική Μακεδονία, στην πρώτη γραμμή είναι η Κεντρική Μακεδονία, ακολουθεί το Βόρειο Αιγαίο, η Ανατολική Μακεδονία, Θράκη και η Θεσσαλία. Αντίστοιχα στις νομικές δεσμεύσεις το Βόρειο Αιγαίο είναι σε καλύτερη κατάσταση, η Κεντρική Μακεδονία, ακολουθεί η Ανατολική Μακεδονία, Θράκη και η Δυτική Μακεδονία. Στις πληρωμές είναι λίγο διαφοροποιημένη η κατάσταση εδώ πέρα η Ανατολική Μακεδονία, Θράκη είναι με 58% περίπου, 56% στην πρώτη θέση, ακολουθεί η Κεντρική Μακεδονία και η Θεσσαλία. Αυτά για την πορεία υλοποίησης του προγράμματος σε περιφερειακό επίπεδο. Πάμε να δούμε ποια είναι τα μέτρα επιτάχυνσης υλοποίησης των μέτρων του ΠΑΑ που ελήφθησαν εντός του 2021. Είναι τέσσερις οι κατηγορίες, τέσσερα είναι τα σημαντικότερα μέτρα, αφορούν την εφαρμογή του μέτρου της υπερδέσμευσης, μέτρα που αφορούν το θεσμικό πλαίσιο, το μοντέλο

στοχοθεσίας και παρακολούθησης, που ήδη εφαρμόζεται από το 2020 και συνεχίστηκε με εντατικό ρυθμό και το 2021, και υποστήριξη των δικαιούχων με νέα χρηματοδοτικά εργαλεία. Ειδικά για το μοντέλο προγραμματισμού και παρακολούθηση στοχοθεσίας συνεχίστηκε και το 2021, το μοντέλο αυτό που ήδη είχε αναπτυχθεί από το 2020, με είκοσι έξι διαδικτυακές λόγω covid τεχνικές συναντήσεις, με όλες τις περιφέρειες συναντηθήκαμε τουλάχιστον δύο φορές και μάλιστα έγινε και η σύγκλιση της ομάδας συντονισμού και παρακολούθησης που έχει συσταθεί γι' αυτό ακριβώς το σκοπό, η ομάδα που αποτελείται από τους θεματικούς αντι-Περιφερειάρχες όλων των περιφερειών. Όπως ειπώθηκε και πριν εκτός από το ταμείο εγγυήσεων αγροτικής ανάπτυξης έχει ενεργοποιηθεί με την πρόσκληση προς την αναπτυξιακή τράπεζα και το ταμείο μικροπιστώσεων, δεν θα αναφερθώ σε αυτό γιατί υπάρχει αναλυτική παρουσίαση στην συνέχεια. Συνεχίζουμε το πλάνο υπερδεσμεύσεων που μας έχει δοθεί δυνατότητα μέσω αντίστοιχης απόφασης από το ανάπτυξης. Οι υπερδεσμεύσεις μας πάνω από 500 εκατομμύρια αφορούν σε επενδυτικά προγράμματα και συνεχίζουμε να δίνουμε υπερδεσμεύσεις μέχρι το όριο αυτό που έχει συμφωνηθεί. Για τις τροποποιήσεις του θεσμικού πλαισίου θα μπορούσα να πω πάρα πολλά πράγματα, θα μείνω στο ότι έχουμε κάνει την τροποποίηση από την στρατηγική του ΠΑΑ στην κατεύθυνση διασφάλισης των απαιτούμενων πόρων, για την άμεση προκήρυξη των μέτρων του ΠΑΑ, για τους νέους αγρότες απλοποίηση της διαδικασίας τροποποιήσεων των επιχειρηματικών σχεδίων, κατάργηση της υποβολής έγχαρτου αιτήματος, διεύρυνση της δεξαμενής των υπαλλήλων που αποτελούν μέλη των επιτροπών παρακολούθησης, πολύ σημαντικό για το Leader ότι πια είμαστε στη διαδικασία απλοποίησης και αλλαγής της διαδικασίας πληρωμής, με την πληρωμή να γίνεται πια από τον ΟΠΕΚΕΠΕ. Βέβαια έχουμε πάρει και πολλά επιπλέον μέτρα, ειδικά για το CLT, όπως ότι αυξήθηκε το ποσοστό προκαταβολής της ομάδας τοπικής δράσης, ότι ο δικαιούχος μπορεί να επιβάλλει οποιοδήποτε αίτημα πληρωμής στην ομάδα τοπικής δράσης και έγινε πρόβλεψη και για άλλα έκτακτα συμβάντα πέραν του covid 2019. Προγραμματισμός των προσκλήσεων, εντός του 2021 μέχρι τις αρχές του Δεκεμβρίου 752 εκατομμύρια είναι οι προσκλήσεις των έργων, των μέτρων που εκδόθηκαν μέχρι το 2021, μέχρι τις αρχές του Δεκεμβρίου. Οι προσκλήσεις που αναμένεται να εκδοθούν τον αμέσως επόμενο μήνα, οι περισσότερες όμως εκ των οποίων θα εκδοθούν εντός του έτους, ανέρχονται στα 868 εκατομμύρια ευρώ. Κλίνοντας θα αναφερθώ στους τρεις ετήσιους στόχους που βάλαμε στην αρχή της χρονιάς. Ο πρώτος στόχος ήταν η έγκαιρη υποβολή και η έγκριση της στρατηγικής τροποποίησης του προγράμματος, ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί, ήδη έχει υποβληθεί το πρόγραμμα, η ένατη τροποποίηση και αναμένεται άμεσα η έγκριση της στρατηγικής τροποποίησης του προγράμματος. Οι πληρωμές είχαμε πει πως θα θέλαμε να είναι τουλάχιστον 700 εκατομμύρια, σας είπα και πριν ότι θα ξεπεράσουμε τα 720. Και ο τρίτος στόχος ήταν οι προσκλήσεις άνω του 1,3 δις, εξαιρετικά μεγάλο νούμερο. Είμαστε στα 752 εκατομμύρια ευρώ, με τις προσκλήσεις όμως που αναμένεται να υποβληθούν μέχρι τέλους του έτους θα

επιτύχουμε και αυτό τον στόχο. Θέλω εδώ να προσθέσω και ένα τέταρτο στόχο, που ναι μεν δεν αφορά το τωρινό ΠΑΑ, που είναι η υποβολή, η έγκαιρη υποβολή του στρατηγικού σχεδίου για την νέα ΚΑΠ, γιατί και σε αυτόν τον στόχο και εμείς συμβάλλουμε με την προσπάθεια μας. Ευχαριστώ πολύ.

Ομιλητής 4^{ος} από δεξιά (Ν. Μανέτας): Ευχαριστούμε τον κύριο Παππά για την αναλυτική παρουσίαση των πεπραγμένων και την πρόοδο του ΠΑΑ και να δώσουμε τον λόγο στην κυρία Τζουμάκα για την παρουσίαση των κριτηρίων επιλογής στα μέτρα που θέλουμε την έγκριση της επιτροπής προκειμένου να προχωρήσουμε σε νέες προκηρύξεις. Κυρία Τζουμάκα έχετε τον λόγο.

Ομιλήτρια Τζουμάκα Ευαγγελία : Ευχαριστώ κύριε Πρόεδρε. Καλημέρα και από εμένα, εγώ θα κάνω μια εισήγηση η οποία θα είναι λίγο πιο τεχνική. Η εισήγηση μου αφορά στην έγκριση κάποιων κριτηρίων επιλογής που αφορούν σε ένα νέο μέτρο στο ΠΑΑ, καθώς και την έγκριση για την τροποποίηση κάποιων άλλων κριτηρίων επιλογής που αφορούν σε παλιότερες δράσεις του ΠΑΑ. Ήδη τα κριτήρια αυτά τα έχουμε στείλει στα μέλη της επιτροπής παρακολούθησης μέσω του διαύλου προκειμένου να τα εξετάσουν και να μας στείλουν τις παρατηρήσεις τους. Λάβαμε κάποιες παρατηρήσεις από ορισμένα μέλη τις οποίες δώσαμε στις αρμόδιες υπηρεσίες, που είναι ενδιάμεσοι φορείς διαχείρισης, προκειμένου να δώσουν τις απαντήσεις τους τι οποίες διαβιβάσαμε στα μέλη της επιτροπής παρακολούθησης. Πάμε να δούμε την πρώτη δράση, η πρώτη δράση έχει να κάνει με τις επενδύσεις πρόληψης και προστασίας του ζωικού κεφαλαίου από μεταδοτικές ασθένειες και φυσικές καταστροφές. Αυτή η ασθένεια είναι η νόσος της αφρικάνικης πανώλης των χοίρων. Τη δράση αυτή την υλοποιεί η διεύθυνση υγείας των ζώων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων. Ας δούμε λοιπόν τα κριτήρια . Έχουμε τρεις αρχές κριτηρίων, η πρώτη αφορά στον τόπο που βρίσκονται οι χοιροτροφικές εκμεταλλεύσεις, με προτεραιότητα σε εγκαταστάσεις χοιροτροφικών εκμεταλλεύσεων που βρίσκονται σε περιοχές υψηλού κινδύνου ως προς την αφρικανική πανώλη των χοίρων. Έχουμε βάλει ένα κριτήριο και η βαρύτητα του είναι 60%. Το δεύτερο έχει να κάνει με το μέγεθος των εκμεταλλεύσεων με προτεραιότητα σε αυτές με το μεγαλύτερο αριθμό χοιρομητέρων, το κριτήριο που έχει θεσπιστεί και γι' αυτή την αρχή είναι ένα και αξιολογείται ο βαθμός επικινδυνότητας για την βιωσιμότητα της χοιροτροφικής εκμετάλλευσης σε περίπτωση εισόδου της αφρικανικής πανώλης του χοίρου ανάλογα με την δυναμικότητα της, όπως προκύπτει από τον αριθμό των χοιρομητέρων στην εκμετάλλευση, το κριτήριο αυτό έχει 30% βαρύτητα. Το τρίτο κριτήριο έχει να κάνει με την πυκνότητα των χοιροτροφικών εκμεταλλεύσεων στην περιφερειακή ενότητα όπου βρίσκεται η εκμετάλλευση, με προτεραιότητα στις περιφερειακές ενότητες όπου η πυκνότητα είναι υψηλή, η βαρύτητα σε αυτό το κριτήριο είναι 10%. Η ελάχιστη βαθμολογία που έχει οριστεί για αυτή την δράση είναι σαράντα πέντε βαθμοί. Για αυτή τη δράση, που όπως προανέφερα είναι καινούργια,

ετοιμάζεται το θεσμικό της πλαίσιο που είναι η υπουργική απόφαση και προετοιμάζεται παράλληλα και η πρόσκληση και οι οποίες αναμένονται να εκδοθούν στο επόμενο διάστημα. Οι επόμενες δράσεις που θα σας αναφέρω έχουν να κάνουν με δύο δράσεις του ΠΑΑ, που αφορούν στο υπομέτρο 4.3. Η τροποποίηση των κριτηρίων αυτών έγινε με εισήγηση από την αρμόδια υπηρεσία του υπουργείου, την ΕΥΕ, προκειμένου να υπάρχει εξασφάλιση επαρκούς ωριμότητας των έργων, ώστε να καταστεί δυνατή η ολοκλήρωση τους ως το τέλος του 2025. Θα δούμε λοιπόν τι έχει αλλάξει εδώ. Όσον αφορά στο 4.3.1 που είναι υποδομές εγγείων βελτιώσεων έγιναν κάποιες αλλαγές σε σχέση με τις αρχές των κριτηρίων επιλογής. Έχουν αλλάξει από τις επτά αρχές κριτηρίων επιλογής δύο. Αυτή η αλλαγή στις αρχές των κριτηρίων επιλογής έγινε στην τελευταία τροποποίηση του ΠΑΑ, την ένατη η οποία αυτή την στιγμή βρίσκεται στην ευρωπαϊκή επιτροπή για έγκριση. Διαγράφηκαν η τρίτη και η τέταρτη αρχή και στις θέσεις τους έχει προταθεί η ανάλυση του κόστους οφέλους για τα έργα καθώς και η αποδοτικότητα της πράξης που έχει να κάνει με το οικονομικό μέγεθος της επένδυσης σε σχέση με το φυσικό αντικείμενο. Ας δούμε τώρα ποιες είναι οι κύριες αλλαγές που γίνονται όσον αφορά τα κριτήρια της δράσης 4.3.1 που είναι υποδομές εγγείων βελτιώσεων. Οι κύριες αλλαγές στα κριτήρια επιλογής αφορούν στα εξής. Καταρχήν διαγράφεται από την βαθμολογία η ύπαρξη οριστικής μελέτης, τευχών δημοπράτησης αδειοδοτήσεων και εξασφάλιση γης διότι αυτά θα εξετασθούν στην φάση της αξιολόγησης της επιλεξιμότητας των έργων, δηλαδή στα on - off κριτήρια και προκειμένου να μπορέσουν να ενταχθούν όσα περισσότερα ώριμα έργα είναι δυνατόν. Έχουμε μετά αλλαγές στις βαρύτερες ορισμένων κριτηρίων αξιοποιώντας την εμπειρία των προηγούμενων προσκλήσεων που είχε η υπηρεσία για αυτή τη δράση. Στο κριτήριο 2.2 προτείνεται ο προϋπολογισμός της πράξης να συνδέεται με το φυσικό αντικείμενο, δηλαδή το συνολικό μήκος αγωγών αντί για το ποσοστό εξοικονόμησης νερού. Τέλος, γίνονται κάποιες λεκτικές διορθώσεις και συμπληρώσεις. Εδώ βλέπουμε τα κριτήρια για τα οποία θα αναφέρω μόνο κάποια βασικά σημεία. Βλέπουμε λοιπόν ότι στο 1.2 έχει αλλάξει λεκτικά, εκεί που έγραφε ταμειυτήρας λέει ταμίευση νερού, η βαρύτητα αυτού του κριτηρίου έχει αλλάξει και από 12% έχει πάει 14%. Όσον αφορά στο κριτήριο 2.2 είπαμε ότι αυτό αλλάζει προκειμένου να συνδέεται ο προϋπολογισμός με το φυσικό αντικείμενο και έχουν αλλάξει οι βαρύτερες τόσο του 2.1 όσο και του 2.2. Εδώ πάλι στο κριτήριο 3, οι αλλαγές είναι λεκτικές και μπαίνει στην τιμή και η περίπτωση που έχουμε νέο δίκτυο και αύξηση αρδευόμενης έκτασης. Τώρα στο κριτήριο 4 όπου έχει να κάνει με την ωριμότητα, έχουν φύγει κάποιες τιμές προκειμένου να μπορέσουν να μπουν όσο πιο ώριμα έργα γίνεται γι' αυτό έχει μείνει μόνο και βαθμολογείται όταν τα έργα, η περίπτωση που υπάρχει έργο με ανάδοχο και έχουμε επικαιροποιημένη οριστική μελέτη με τις απαραίτητες αδειοδοτήσεις. Εδώ η βαρύτητα έχει αυξηθεί σε αυτό το κριτήριο και έχει πάει στο 20%. Τώρα στο κριτήριο 5.1 έχει αλλάξει η βαρύτητα του και μια αλλαγή που μπήκε είναι λεκτική. Και πάμε στην δράση 4.3.4, η δράση αυτή έχει να κάνει με την βελτίωση της πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές

εκμεταλλεύσεις, δηλαδή η γνωστή αγροτική οδοποιία. Εδώ οι κύριες αλλαγές που γίνονται στα κριτήρια επιλογής αφορούν στα εξής: Διαγράφεται από την βαθμολογία η ύπαρξη οριστικής μελέτης, τευχών δημοπράτησης αδειοδοτήσεων και εξασφάλιση γης, διότι και αυτά θα εξεταστούν στην επιλεξιμότητα των υποβληθέντων προτάσεων. Όπως και στην προηγούμενη δράση για τις έγγειες βελτιώσεις γίνονται και εδώ κάποιες αλλαγές στις βαρύτητες των κριτηρίων αξιοποιώντας την προηγούμενη εμπειρία και στο 2.1 προτείνεται οι πράξεις για τις οποίες από ένα τύπο που υπολογίζεται ένα πηλίκο είναι λιγότερο ή ίσο του 0,49 να μην μοριοδοτούνται ως μη αποδοτικές. Και έχουμε εδώ επίσης κάποιες λεκτικές διορθώσεις και συμπληρώσεις. Βλέπουμε εδώ ότι διαγράφονται η ανάλυση τιμών κριτηρίων που αφορούν στην απόκτηση γης, τις απαλλοτριώσεις δηλαδή και την οριστική μελέτη αδειοδότησης που χρήζουν επικαιροποίησης. Εδώ βλέπουμε στο κριτήριο 2.1, στα πλαίσια της αρχής για την σκοπιμότητα, ότι στην περίπτωση του πηλίκου, αυτό που σας είπα πριν, αν είναι μικρότερο ή ίσο του 0,49 δεν δίνεται πλέον καμία βαθμολογία και η βαρύτητα του έχει αυξηθεί, όπως επίσης έχει αυξηθεί και η βαρύτητα στην αρχή 3 που αφορά στην συνέργεια συμπληρωματικότητας της πράξης με το υφιστάμενο και το υπό κατασκευή οδικό δίκτυο. Επιπλέον, στα τελευταία κριτήρια που είναι τα χωροταξικά και την πρόσβαση σε κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις αλλάζει η βαρύτητα και αυξάνεται σε αυτές τις δύο περιπτώσεις. Και τώρα θα πάμε στην δράση 10.1.4 που είναι η μείωση της νιτρορύπανσης νερού από γεωργική δραστηριότητα, οι αλλαγές λοιπόν εδώ σε αυτή την δράση αφορούν κυρίως στα εξής: Προτείνεται να μπει πλαφόν στη μοριοδότηση του κριτηρίου 1.1 με ανώτατη μοριοδότηση το 40 και η οποία θα αφορά σε έκταση που βρίσκεται σε περιοχή με κακή ποιοτική κατάσταση υπόγειων υδάτων ίση με 20 εκτάρια, ώστε να επιτυγχάνεται με διεύρυνση στον αριθμό των δικαιούχων. Προτείνεται να βαθμολογείται επιπλέον και το αντίστοιχο ποσοστό της έκτασης εντός περιοχής με κακή ποιοτική κατάσταση ως προς την συνολική υπό ένταξη έκταση. Τέλος, γίνεται αλλαγή στην κλίμακα βαθμολογίας του κριτηρίου 2.1. Βλέπουμε λοιπόν εδώ ότι στο 1.1 έχει γίνει αλλαγή στο κριτήριο και στο πώς αυτό θα βαθμολογείται με τα εκτάρια και το πλαφόν που μπαίνει εδώ είναι το 40. Επιπλέον, εντάχθηκε ένα νέο κριτήριο και τέλος στο κριτήριο πάλι 2.1 γίνεται πάλι αλλαγή στην κλιμάκωση και την βαθμολόγηση του.

Τώρα θα περάσουμε στο μέτρο 11 που έχει να κάνει με τις βιολογικές καλλιέργειες όπου έχουμε δράσεις που αφορούν στη μετατροπή σε βιολογικά και δράσεις που αφορούν στην διατήρηση των βιολογικών. Είτε στην γεωργία είτε στην κτηνοτροφία. Εδώ οι αλλαγές αφορούν κυρίως τη διεύρυνση της μοριοδότησης της ηλικίας με τη μεγαλύτερη βαθμολογία να δίνεται έως την ηλικία των 40 ετών η οποία μειώνεται ως την ηλικία των 65 και για άνω των 65 δεν δίνεται βαθμολογία. Στα κριτήρια της εντασσόμενης έκτασης σε ορεινές μειονεκτικές περιοχές έκτασης για παραγωγή ζωοτροφών καθώς και του ποσοστού εντασσόμενης έκτασης των

δράσεων 11.1.1 και 11.2.2. η μοριοδότηση των κριτηρίων αυτών άλλαξε αυξάνοντας τα μόρια στο ποσοστό της εντασσόμενης έκτασης με τη βαρύτητα της αρχής του κριτηρίου της εντασσόμενης έκτασης να αυξάνει ενώ η ανώτατη μοριοδότηση δίνεται για τα 10 εκτάρια περιορίζοντας έτσι την πολύ υψηλή μοριοδότηση για τις πολύ μεγάλες εκμεταλλεύσεις. Για τις προσκλήσεις τις οποίες δεν περιλαμβάνουν ως επιλέξιμες καλλιέργειες αροτραίες, το κριτήριο για το μέγεθος της υπό ένταξης έκτασης του υποψηφίου που έχει δηλωθεί για την παραγωγή ζωοτροφών στην ενιαία αίτηση ενίσχυσης αναφοράς και ο υποψήφιος είναι δικαιούχος στις δράσεις 11.1.2 και 11.2.2 της αρχής κριτηρίου εντασσόμενη έκταση τόσο για τη δράση 11.1.1 όσο και για τη δράση 11.2, 11.2.1 δεν ισχύει. Πραγματοποιούνται και εδώ, αλλαγές στις βαρύτητες ορισμένων κριτηρίων λαμβάνοντας υπόψιν και κάποιες δυσκολίες, για κάποιους απαραίτητους διασταυρωτικούς ελέγχους που πρέπει να γίνουν και τέλος λόγω της ένταξης στο μέτρο 11 και της μελισσοκομίας και της πρόθεσης που υπάρχει για ξεχωριστή πρόσκληση πραγματοποιούνται κάποιες διαφοροποιήσεις σε ορισμένα κριτήρια. Θα τα τρέξω γρήγορα γιατί είναι αρκετά και πολύ τεχνικά. Βλέπουμε λοιπόν εδώ, ότι στο κριτήριο για την ηλικία των γεωργών γίνονται οι απαραίτητες αλλαγές όπως ανέφερα πριν, σε σχέση με την ηλικία. στα κριτήρια 2.1, 2.2 γίνονται πάλι αλλαγές του πώς βγαίνει και υπολογίζεται η μοριοδότηση αυτών των δύο κριτηρίων. Παλιά υπήρχε ένας τύπος και τώρα αυτός ο τρόπος αλλάζει όπως γίνεται και για τη βαθμολογία. Το ίδιο συμβαίνει και με την αρχή κριτηρίου 2 και τα κριτήρια 2.3, 2.4. στο 3.1 πάλι αλλάζει το πώς υπολογίζεται η μοριοδότηση. Τώρα, αντίστοιχα στην δράση που αφορά στη μετατροπή για βιολογικές πρακτικές και μεθόδους στην κτηνοτροφία, γίνεται ομοίως αλλαγή για το κριτήριο που αφορά στην ηλικία και έχουμε τη μοριοδότηση με βάση την αρχή που ανέφερα στην αρχή. Στο 11.2.1 όπου εδώ έχουμε τη δράση για τη διατήρηση βιολογικών πρακτικών, στο κριτήριο 1 αλλάζει η βαρύτητά του η οποία και αυξάνεται. Στο κριτήριο 2 αλλάζει πάλι στην ανάλυση τιμών ο τρόπος υπολογισμού της τιμής και αυξάνεται αρκετά και η βαρύτητα και αυτού του κριτηρίου. Στο 2.2 πάλι έχουμε αλλαγή στον υπολογισμό, όπως και στο 2.3, στη δράση 11.2.1 πάλι στο 4 αλλάζει ο υπολογισμός της τιμής και στα κριτήρια 3.1 και 3.2 έχουμε αλλαγή της βαρύτητας της αρχής, στο κριτήριο, ομοίως και στα υπόλοιπα. Να μην τα αναφέρω. Ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας Αυτή ήταν η σύντομη παρουσίαση που έκανα.

(χειροκροτήματα)

Προεδρείο: Επειδή θα κάνει παρέμβαση διαδικτυακή ο Γενικός Γραμματέας Αγροτικής Πολιτικής και Έρευνας, ο κος Μπαγινέτας, μπορείτε να τον συνδέσετε; Τέλεια.

Κ. Μπαγινέτας: Καλημέρα. Καλημέρα και από μένα σε όλους και όλες. Με ακούτε;

(έδρα) Βεβαίως.

Κ. Μπαγινέτας: Καλημέρα Υπουργέ, καλημέρα συνάδελφε Δημήτρη, καλημέρα Νίκο και σε όλους όσοι είναι παρόντες και σ' αυτούς που μας βλέπουν από, εξ αποστάσεως., να σας δώσω συγχαρητήρια για την προετοιμασία και τη διοργάνωση της 10^{ης} έτσι, Επιτροπής Παρακολούθησης και είμαι σίγουρος ότι και αυτή θα στεφθεί με επιτυχία όπως όλες οι υπόλοιπες. Τρία σύντομα σχόλια, για να, να σας αφήσω να συνεχίσετε και στα υπόλοιπα, έτσι, ενδιαφέροντα θέματα της Ημερήσιας Διάταξης. Καταρχήν να, να τονίσω και να πω ότι, και σίγουρα όλοι το αισθανθήκαμε το καταλάβαμε ότι και αυτή η χρονιά δεν έλειπε από προσπάθεια, από δράση, από προώθηση, από υλοποίηση και προετοιμασία μέτρων, τα μέτρα του ΠΑΑ 2014-2020 προχωρούν και εξελίσσονται ομαλά και υλοποιούνται. Είμαι σίγουρος ότι και τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν δείχνουν τη, την σημαντική πρόοδο που έχει επιτευχθεί και αυτό ξεμπλοκάρισμα συμπληρωματικών μέτρων αλλά και στην υλοποίηση τους τόσο αυτά που τρέχουν κεντρικά όσο και αυτά που έχουν ακολουθήσει οι περιφέρειες οπότε θερμά συγχαρητήρια σε όλους και όλους συμμετείχαν και από τη διαχειριστική αρχή και από το Υπουργείο και από τις περιφέρειες και από όλους τους φορείς υλοποίησης. Είναι πολύ σημαντικό στην τρέχουσα περίοδο, τέτοια πολύ σημαντικά συγχρηματοδοτούμενα έργα και πόροι στην Ελληνική περιφέρεια προς όφελος και της ελληνικής αγροτικής οικονομίας αλλά και των μεμονωμένων μας παραγωγών και γεωργών, κτηνοτρόφων, μελισσοκόμων. Παράλληλα και εν μέσω όλων των υπολοίπων προετοιμάζεται και ξεκινάει, ήδη ξεκίνησε, ξεκίνησαν και τα μέτρα που αφορούν στη, μεταβατική περίοδο έτσι; Το 21 – 22. Ένα πολύ σημαντικό μέτρο είναι οι αγρότες, έχει ήδη προκηρυχθεί και προχωράει – συγχαρητήρια και σε αυτό, και στον συνάδελφο τον Δημήτρη και στους υπόλοιπους – αλλά βέβαια και αυτά που προετοιμάζονται με την έγκριση των κριτηρίων που παρουσίασε και η Βαγγελιώ πριν από λίγο να τρέξουν στο αμέσως επόμενο διάστημα και πολλά άλλα σημαντικά αντίστοιχα μέτρα όπως είναι τα σχέδια βελτίωσης τα μικρά γεωπολιτικά, η αγροτική οδοποιία και τα υπόλοιπα. Οπότε είμαι σίγουρος ότι όπως προχωράει η πολλή καλή και σημαντική υλοποίηση των προηγούμενων μέτρων του 14 – 20 και αυτά θα βρουν τον ρυθμό τους και τον τρόπο τους και θα υλοποιηθούν έχοντας να βοηθήσουν ακόμα περισσότερο την προσπάθεια που γίνεται και απ' τον υπουργό και απ' το υπουργείο και απ' όλους μας να βοηθήσουμε και ενισχύσουμε όσο το δυνατόν περισσότερο τον αγροτικό τομέα πιάνοντας τόσο ακόμα και το τελευταίο cent των συγχρηματοδοτούμενων αυτών πόρων και βέβαια μέσα σε όλα αυτά προχθές με τον Υπουργό και τον Υφυπουργό στη βουλή παρουσιάσαμε, έτσι, και το στρατηγικό μας σχέδιο για την νέα κοινή αγροτική πολιτική 2023 – 2027. Τις σημαντικές αλλαγές και παρεμβάσεις, τις μεταρρυθμίσεις, τα μέτρα που θα αφορούν και τον πυλώνα 2 και θα ακολουθήσουν τη μεταβατική περίοδο, το όραμά μας και την προσπάθεια που γίνεται πραγματικά στο Υπουργείο όλα αυτά θα κατευθυνθούν όσο το δυνατόν πιο εύκολα πιο γρήγορα, πιο αποτελεσματικά στους παραγωγούς μας. Οπότε, να το πω άλλη μία φορά έτσι ξεφυσώντας με ανακούφιση Υπουργέ μου όλη, με την άδειά σας, ότι δόξα τω Θεώ και αυτή χρονιά, καλά

πήγε. Έτσι, τα καταφέραμε σε πάρα πολλά επίπεδα και νομίζω ότι και τα νούμερα και όλοι όσοι πήραν ή θα πάρουν το λόγο έτσι θα το αναγνωρίσουν. να ευχαριστήσω βέβαια έτσι και για τη συνεργασία που είχαμε, έχουμε και θα συνεχίσουμε να έχουμε και τους εγκάρδιους και καλούς φίλους και συνομιλητές μας από την Ευρωπαϊκή Ένωση στην Ευρωπαϊκή επιτροπή και τον Σάσα Ντομπάρντοβιτς και την Λουκία, αν και βέβαια με λύπη μαθαίνω ότι θα έχουμε κάποιες εσωτερικές αλλαγές επίσης, πιστεύω προς το καλύτερο, έτσι; Για σας, θα δούμε για μας αν και είμαι σίγουρος γιατί έκανα μια κουβέντα με τη Λουκία και τον Σάσα ότι θα υπάρξει μια ικανοποιητική περίοδος έτσι μεταβατική, ούτως ώστε να μπορέσουμε να είμαστε σε επικοινωνία και επαφή και με αυτούς που θα σας διαδεχθούν. Είμαι σίγουρος και από τον Σάσα για τα λόγια που μου είπε για τον αντικαταστάτη του και για τους υπόλοιπους ότι θα έχουμε την ίδια, πολύ καλή, άψογη συνεργασία μεταξύ μας, το οποίο βέβαια το επιβεβαιώνει και το αποτέλεσμα έτσι (;) και από πλευράς συστάσεων έτσι και παρατηρήσεων και συνεργασίας από Ευρωπαϊκή επιτροπή αλλά και από πλευράς υλοποίησης των μέτρων εντός της χώρας μας, το υπουργείο και στην περιφέρεια, νομίζω ότι όλοι αναγνωρίζουμε και καταλαβαίνουμε ότι πραγματικά η συνεργασία αυτή έχει πάρα πολύ καλούς καρπούς και ήτανε πάρα πολύ αποτελεσματική και πάντα σε πολύ καλό φιλικό και εγκάρδιο κλίμα και από τα δύο μέλη. Οπότε σας ευχαριστώ και εγώ προσωπικά και όλοι οι υπόλοιποι από το Υπουργείο για αυτή τη βοήθεια και βέβαια τελευταία αλλά όχι έσχατη οι, όλοι οι συνάδελφοι και όλοι οι υπάλληλοι που εμπλακήκαν σε όλη αυτήν την πορεία υλοποίησης, της προετοιμασίας, ολοκλήρωσης, του στρατηγικού σχεδίου του Υπουργείου και στις διαχειριστικές αρχές και απ' όλα τα υπόλοιπα συναρμόδια υπουργεία με τα οποία είχαμε πάρα πολύ καλή συνεργασία η οποία είμαι σίγουρος ότι θα συνεχιστεί και στο επόμενο χρονικό διάστημα και την επόμενη προγραμματική περίοδο. αυτά από εμένα, δυστυχώς δεν μπορώ να είμαι και εγώ σήμερα εκεί, είχαμε άλλες υποχρεώσεις εκτός Αθηνών αλλά είμαι σίγουρα, σίγουρος, ότι θα είναι άλλη μια πολύ επιτυχημένη Επιτροπή Παρακολούθησης και εύχομαι και το ελπίζω του χρόνου τέτοια εποχή να είμαστε όλοι καλά να έχουμε μπει σε μια, σε μία επιστροφή πραγματικά στην κανονικότητα μέσα από αυτήν την προσπάθεια που γίνεται από όλους μας και την κυβέρνηση για... και τους συμπολίτες μας να αντιμετωπίσουμε αυτήν την πανδημία ούτως ώστε του χρόνου καλώς εχόντων των πραγμάτων να είμαστε καλά και 'μείς από εδώ και σεις από Βρυξέλλες και να τα πούμε σε έναν ακόμα έτσι, σε έναν καλό, ωραίο και προορισμό από τους πολλούς που διαθέτει η χώρα μας και να απολαύσουμε «το τερπνών μετά του ωφελίμου». Και πάλι σας ευχαριστώ πολύ, ευχαριστώ Δημήτρη, Υπουργέ, Νίκο και όλες και όλους τους υπόλοιπους για τη συνεργασία μας και με την ευκαιρία αυτή να σας ευχηθώ και καλές και αλώβητες χριστουγεννιάτικες γιορτές και με το καλό η νέα χρονιά. Σας ευχαριστώ και πάλι. Ευχαριστώ!

(χειροκρότημα)

Προεδρείο: Ευχαριστούμε κύριε Γενικέ Γραμματέα. (αποχωρεί κάποιο πρόσωπο και κλείνει το μικρόφωνο).

Ομιλητής 4^{ος} από δεξιά (Ν. Μανέτας): Να δώσουμε λοιπόν το λόγο για να συνεχίσουμε, στον συνάδελφο, τον Κώστα τον Αποστολόπουλο, Προϊστάμενο της μονάδας Θεσμικής Υποστήριξης και Αξιολόγησης της Διαχειριστικής Αρχής προκειμένου να μας παρουσιάσει το νέο χρηματοδοτικό εργαλείο των μικροπιστώσεων το οποίο μέσα στη μεταβατική περίοδο 21 – 22 θα ενεργοποιήσουμε. Είναι διαδικτυακή η παρουσίασή του, μόλις συνδεθήκαμε, τον καλημερίζουμε και Κώστα έχεις το λόγο.

Αποστολόπουλος Κώστας: Καλημέρα και από εμένα. Ευχαριστώ πάρα πολύ Νίκο. Η παρουσίαση θα αφορά έτσι μια γενικότερη εικόνα για τα χρηματοδοτικά εργαλεία στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης και το πώς εφαρμόζονται, δηλαδή θα πω και δυο κουβέντες για το Ταμείο Εγγυήσεων και την εξέλιξη του και την πρόοδό του και ορισμένα πράγματα για το Ταμείο Μικρών, Μικρών Δανείων Αγροτικής ανάπτυξης και τέλος θα παρουσιαστεί και ένα βίντεο το οποίο δημιουργήθηκε σε συνεργασία με το FI Compass δηλαδή μία σύμπραξη της Ευρωπαϊκής επιτροπής και της Ευρωπαϊκής τράπεζας επενδύσεων για τα χρηματοδοτικά εργαλεία, το Ταμείο Εγγυήσεων κυρίως και το Αγροτικής Ανάπτυξης. Μιλώντας για το Ταμείο Εγγυήσεων Αγροτικής Ανάπτυξης όπως ανέφερε στην αρχή και ο Γενικός, είναι ένα ταμείο το οποίο αναπτύσσεται με πόρους του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 80 εκατομμύρια ευρώ και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων του λεγόμενου «Γιουνκέρ plan» 20 εκατομμύρια ευρώ, με διαχείριση από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων συμμετέχουν 7 τράπεζες όπως τις ανέφερε και ο κος Γενικός στην αρχή και καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος των αναμενόμενων απωλειών των τραπεζών. Ποια είναι τα οφέλη από το Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης; Καταρχήν για την αγροτική οικονομία 6 φορές περισσότεροι πόροι για επενδύσεις με 80 δισεκατομμύρια ευρώ από το Π.Α.Α. μπορούν να πραγματοποιηθούν επενδύσεις ύψους 480 εκατομμυρίων ευρώ και η βελτίωση του ανταγωνισμού στη χρηματοπιστωτική αγορά για τον αγροδιατροφικό τομέα με 7 τράπεζες πλέον συμμετέχουσες να εμπλέκονται στη χρηματοδότηση γεωργών και μικρών μεταποιητών. Ποια είναι τα οφέλη από το Ταμείο για τους αγρότες και τους μεταποιητές; Από τις πρώτες ενδείξεις που υπάρχουν από την υλοποίηση του Ταμείου και τα πρώτα δάνεια που έχουν χορηγηθεί, φαίνεται ότι οι εξασφαλίσεις είναι εξαιρετικά μειωμένες από 50 ως 100 τις 100 μείωση, είναι μειωμένα τα επιτόκια δανεισμού από μισής έως 1,25 εκατοστιαίες μονάδες, μειωμένα τα έξοδα φακέλου κατά 20 τις εκατό και βέβαια η ευρεία επιλεξιμότητα δαπανών που προβλέπεται κατά τη χρηματοδότηση από το Ταμείο Εγγυήσεων, όπου είναι επιλέξιμο και κεφάλαιο κίνησης εκτός από τις επενδύσεις και για το επενδυτικό κομμάτι αγορά ζωικού κεφαλαίου ετήσιου φυτικού κεφαλαίου και μεταχειρισμένου εξοπλισμού. Με τελευταία τροποποίηση και απόφαση που πάρθηκε από την επενδυτική επιτροπή, εντάχθηκε και η

δυνατότητα για χορήγηση δανείων κεφαλαίου κίνησης σε γεωργούς και μεταποιητές που έχουν πληγεί από την πανδημία και παρουσιάζουν σημαντική μείωση των εσόδων τους μεταξύ του 2019 και του 2020 ή του 2021. Η ζήτηση λοιπόν που υπάρχει για το Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης φθάνει σήμερα τις 1086 μοναδικές αιτήσεις, το 88 τις εκατό αυτών αφορά επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις, από τις οποίες το 10 τις εκατό αφορά νέους γεωργούς. 37 τις εκατό των αιτήσεων είναι για συνδυασμό με επιχορήγηση ώστε το δάνειο δηλαδή να χρησιμοποιηθεί ως ιδιωτική συμμετοχή σε μια ενταγμένη πράξη και το 19 τις εκατό περιλαμβάνει και κεφάλαιο κίνησης. Η ζήτηση αυτή φτάνει τα 91 εκατομμύρια ευρώ, 63 τις εκατό αυτού του ποσού αφορά επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις, όμως εδώ φαίνονται και τα χαρακτηριστικά της ζήτησης δηλαδή η ποιότητα της, το οικονομικό μέγεθος των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που έχουν υποβάλλει αίτηση για χρηματοδότηση από το Ταμείο, κινείται γύρω στις 25 χιλιάδες ευρώ, δεν είναι μεγάλο το οικονομικό μέγεθος δηλαδή, η πλειοψηφία των αιτήσεων για επενδύσεις, κινείται γύρω στις 30 χιλιάδες ευρώ για τη γεωργία και 50.000 για τη μεταποίηση, μιλάμε για μικρά δάνεια, αιτήσεις για μικρά δάνεια. Η πλειοψηφία των αιτήσεων για κεφάλαιο κίνησης και αυτή είναι χαμηλού ύψους και κινείται και για τις δύο δράσεις γύρω στις 20 χιλιάδες ευρώ. Μέχρι σήμερα, πώς ανταποκρίνονται οι τράπεζες: Έχουν εγκριθεί ήδη 270 δάνεια, τα πιο πρόσφατα στοιχεία – τα ανεπίσημα που έχουμε – τα οποία αφορούν 16μιση εκατομμύρια ευρώ. Το σημαντικό είναι ότι στο πάνω από 70 τις εκατό αυτών των δανείων δεν απαιτούνται καθόλου εξασφαλίσεις. Συμπληρώνοντας δηλαδή αυτά που έλεγε και η κυρία Καλογήρου το πρωί και αυτό το εργαλείο έρχεται να ενισχύσει και να βοηθήσει τον αγροδιατροφικό τομέα στην απαίτηση για πάρα πολύ μειωμένες έως καθόλου εξασφαλίσεις. Πάνω απ' το 70 τις εκατό των δανείων δεν έχει καμία εξασφάλιση. Όπου υπάρχουν εξασφαλίσεις αυτές δεν ξεπερνάνε το 30 τις εκατό του κεφαλαίου και είναι ελάχιστες οι περιπτώσεις όπου σαν εξασφάλιση έχει χρησιμοποιηθεί κάποιου είδους αστικό ακίνητο. Τα επιτόκια δανεισμού δεν ξεπερνούν το 6μιση τα εκατό, η μέση διάρκεια αποπληρωμής είναι 98 μήνες, είναι εξαιρετικά μακριά, για τόσο μικρά δάνεια ε!, η περίοδος χάριτος υπάρχει σε λίγες περιπτώσεις – κάτω απ' το 10 τις εκατό των εγκεκριμένων αιτήσεων – και είναι έως 6 μήνες, όμως! Το ύψος των δανείων και το τονίζω αυτό, είναι ιδιαίτερα χαμηλό και κινείται γύρω στις 30 χιλιάδες ευρώ, ακολουθώντας βέβαια και τη ζήτηση. Συνεπώς, όταν κανείς αναφέρεται στο, στην πορεία και στην πρόοδο του Ταμείου θα πρέπει να κοιτάζει το αριθμό των αιτήσεων κυρίως, γιατί δείχνει πόσοι άνθρωποι ωφελούνται μέσα από αυτό το ταμείο και όχι τόσο το ύψος της χρηματοδότησης γιατί εφόσον αφορά μικρά δάνεια θα είναι σχετικά χαμηλό. Περισσότερες πληροφορίες για το Ταμείο Εγγυήσεων Αγροτικής Ανάπτυξης υπάρχουν τόσο στο site στην ιστοσελίδα της Αγροτικής Ανάπτυξης όσο και στην ιστοσελίδα του FI Compass το οποίο όπως είπα πριν έχει δημιουργήσει ήδη ένα βίντεο για το Ταμείο Εγγυήσεων Αγροτικής Ανάπτυξης. Επίσης στην ιστο στο YouTube μπορεί κανείς να βρει τις παρεμβάσεις της Ελλάδας στο Ευρωπαϊκό συνέδριο για τα χρηματοδοτικά εργαλεία όπου η

Ελλάδα είχε μία, μια ώρα στη διάθεση της να παρουσιάσει το ταμείο εγγυήσεων, μπορεί να ακούσει ένα podcast που έχει δημιουργηθεί σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και να διαβάσει είτε το φυλλάδιο στο στην ιστοσελίδα του προγράμματος είτε μια μπροσούρα που έχει δημιουργηθεί από το FI Compass πολύ λεπτομερής για το Ταμείο. Περνώντας στο Ταμείο Μικρών Δανείων, είναι ένα Ταμείο το οποίο ξεκινάμε αυτήν τη στιγμή, έχει εκδοθεί ήδη η πρόσκληση προς τον διαχειριστή που είναι η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα, η συμμετοχή του προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης θα είναι 21,5 εκατομμύρια ευρώ, το Ταμείο θα παρέχει δάνεια σε γεωργούς και μεταποιητές ύψους 3 χιλιάδες με 25 χιλιάδες ευρώ. Σε κάθε δάνειο το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης θα συμμετέχει με το 50 τις εκατό του κεφαλαίου, το υπόλοιπο 50 τις εκατό θα προέρχεται από τον ιδιωτικό τομέα, από τους ιδιωτικούς παρόχους μικροπιστώσεων ή τις τράπεζες που θα συμμετέχουν στο Ταμείο. Προφανώς το επιτόκιο δανεισμού θα ναι εξαιρετικά μειωμένο καθώς οι πόροι του προγράμματος, το 50 τις εκατό δηλαδή του κάθε δανείου δίνεται με μηδενικό επιτόκιο, το υπόλοιπο 50 τις εκατό δίνεται από τον πάροχο ή την τράπεζα με το επιτόκιο της αγοράς που ισχύει σε εκείνη τη στιγμή και ανάλογα με τα χαρακτηριστικά του δανείου, παρέχουμε όμως τη δυνατότητα και έχει αυτό ήδη τοποθετηθεί στην επενδυτική στρατηγική, επιδότησης του επιτοκίου του επιτοκίου δηλαδή του παρόχου για ένα χρονικό διάστημα στα πρώτα έτη του, αποπληρωμής του δανείου. Ο σκοπός είναι για καθόλου εξασφαλίσεις σε αυτά τα δάνεια, σε κάθε περίπτωση αν απαιτούνται αυτές θα είναι εξαιρετικά χαμηλές και πάντως όχι εμπράγματα. Ταυτόχρονα ένα σημαντικό χαρακτηριστικό αυτού του εργαλείου είναι ότι θα παρέχει τη δυνατότητα τεχνικής στήριξης στους δανειολήπτες, με τους πόρους δηλαδή του προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης θα μπορεί να παρασχεθεί στους δανειολήπτες μια τεχνική στήριξη έτσι ώστε να εκπονήσουν όσο το δυνατόν καλύτερα το επιχειρηματικό τους σχέδιο και να εξοικειωθούν με αυτού του είδους τα εργαλεία χρηματοδότησης. Μ' αυτά οι στόχοι που θέλουμε να πετύχουμε, οι στόχοι πολιτικής δηλαδή για το Ταμείο Μικρών Δανείων, είναι η ενίσχυση της χρηματοδότησης γεωργών και μεταποιητών για πολύ μικρά δάνεια και αναλαμβάνοντας μεγαλύτερο ρίσκο απ' το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης έτσι ώστε να βοηθήσουμε ταυτόχρονα στην ανάπτυξη, και αυτό είναι το σημαντικό, ενός οικοσυστήματος παρόχων μικροπιστώσεων. Όπως ίσως γνωρίζετε από το Μάιο του 2020, υπάρχει νομοθετικό πλαίσιο πλέον στην Ελλάδα για την παροχή μικρών δανείων από παρόχους μικροπιστώσεων, οι οποίες δεν είναι τράπεζες και δεν αντλούν τα χρήματα που χρησιμοποιούν για την χορήγηση των δανείων από καταθέσεις αλλά είναι ιδιωτική τους επένδυση. Σκοπός μας είναι να ενισχύσουμε αυτό το οικοσύστημα παρόχων μικροπιστώσεων και γι' αυτό το σκοπό παρέχουμε τη δυνατότητα επιδότησης επιτοκίου και τη δυνατότητα τεχνικής στήριξης στους δανειολήπτες ώστε να προσελκύσουμε όσο το δυνατόν περισσότερους παρόχους και να δώσουμε κίνητρο να εγγραφούν όσο το δυνατόν περισσότεροι υπάρχει. Επειδή αυτή τη στιγμή ο αριθμός των παρόχων που έχουν εγγραφεί και αναμένουν έγκριση από τη Τράπεζα της Ελλάδος είναι εξαιρετικά χαμηλός,

σκοπεύουμε να αφήσουμε την πρόσκληση για επιλογή παρόχων ανοιχτή έτσι ώστε να δώσουμε τη δυνατότητα σε κάποιους παρόχους να συμμετέχουν στο εργαλείο. Σας ευχαριστώ πολύ και θα μπορούσαμε να περάσουμε αν είναι εύκολο στο βίντεο που έχει ετοιμάσει το FI Compass.

BINTEO

(**Efstathios Chaitas**) Αυτό το δάνειο περιελάμβανε την αγορά ενός τρακτέρ και κάποιων παρελκομένων για την κατεργασία εδάφους όπως επίσης και μια σπαρτική μηχανή τα οποία θα βοηθήσουν στο να γίνεται η δουλειά πολύ πιο γρήγορα από πριν, δηλαδή να έχουμε καλύτερη απόδοση σε λιγότερο χρόνο όπως επίσης θα έχουμε πολύ καλύτερο αποτύπωμα για το reboot για τους ρύπους. Θα έχουμε λιγότερο δηλαδή αποτύπωμα. Λόγω του ανταγωνισμού και των τιμών αρχικά, επομένως έπρεπε με κάποιον τρόπο να συμπίεσουμε το κόστος παραγωγής και να αυξήσουμε την ποσότητα παραγωγής αλλά και την ποιότητα. Αυτό γίνεται μόνο με νέα μηχανήματα έτσι ώστε να καλύψουμε τα κενά των διασφαλίσεων που έχουν οι νέοι αγρότες οι οποίοι δεν έχουν αρκετή περιουσία ή αρκετά λεφτά στην άκρη έτσι ώστε να καλύψουν αυτό το κενό τέλος πάντων που χρειάζεται. Φτάσαμε στο σημείο να πούμε ότι το συγκεκριμένο εργαλείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι ότι είναι αυτό που γεφυρώνει το κενό ανάμεσα στην τράπεζα και σε μας. Συνιστώ τα συγκεκριμένα χρηματοδοτικά εργαλεία διότι είναι χαμηλότοκα, παρέχουν τις εγγυήσεις που χρειαζόμαστε ώστε να πάρουμε τα δάνεια και με αυτόν τον τρόπο θα παραμείνουμε ανταγωνιστικοί στους άλλους αγρότες.

Thomas Ligas *A long time ago I started dealing with the production of wine and this year I completed my 42nd vintage. Now I am at the end of my career and I have my two kids who both studied wine-related subjects and they are both working together in our family domain. I am very happy that the new generation has taken over (the business) moving towards natural production.* (μεταφρασμένοι υπότιτλοι από την γαλλική στην αγγλική γλώσσα)

(**Jason Ligas**) *Permaculture is the optimum ecological farming. We use local grape varieties and we continue working on the traditional pruning system of the region using old traditions and new technologies. We don't use any sprays from the industry, we produce we produce our own sprays. The spray machine I bought has a computer on it and connected with a GPS we can adjust the spray with my speed of the tractor. An also, it makes a very very thin drop that can stick on the leaves of the vine. I'm using one third less solution of spray and also is very light, I'm not using more gasoline and also I 'm not pressing the soil. On the soil, we have all the these microcosmos that gives you the quality of the grape also the routes that searching for the minerals, the freshness and also the saltiness that we want to have on the wine. The bank helped me, they were very supportive they understand the work that I 'm doing, they*

also, it's also a bank for farmers it's a green bank also so we have the same ethos and philosophy of this work.

(Apostolopoulos Kostas) The rural development guarantee fund is a fund of funds that has been set up with resources from the rural development program and the European Fund for Strategic investments. The rural development program contributed 80 million to the fund and the European fund for strategic investments another 20 million. The instrument aims at improving financing for farmers and processors of agricultural products by providing loans for investments as well as working capital. This financial instrument has many benefits for farmers and processors that allows them to undertake investments to modernize their farms and make them more sustainable.

(Petros Lisgaras) Αυτό το κτίριο έχει τη δυναμικότητα για 20 χιλιάδες πουλιά. Έχουμε έναν κεντρικό υπολογιστή με τον οποίο ελέγχουμε και το νερό και την τροφή, θέρμανση, ψύξη, τα πάντα, όλα. Με την καινούρια αυτή επένδυση έχουμε πολύ καλύτερες επιδόσεις γιατί δεν έχουμε καθόλου απώλειες ενέργειας λόγω του υλικού που χρησιμοποιούμε, είναι ότι καλύτερο μπορούμε να κάνουμε σε μόνωση και με αυτό βοηθάει και στη ψύξη και στη θέρμανση. Αυτό το κτίριο εδώ πέρα, από... ήταν ένα χωράφι. Όλο, ότι βλέπουμε εδώ πέρα, ότι έχει φτιαχτεί, από τεχνολογία, από κατασκευή, όλο είναι από αυτή την επιδότηση.

(Konstantinos Gkatzamanis) Ο γεωργικός ελκυστήρας είναι καινοτόμος και μπορεί να σου κάνει οικονομία σε σπόρο, σε λίπασμα και να μη χάνεται κατεργασμένο έδαφος χωρίς να υπάρχει φυτό που κάτω από αυτές τις συνθήκες μπορεί να γίνει οικονομικότερη καλλιέργεια. Η επιχείρησή μας είναι οικογενειακή στην ουσία, για έναν νέο αγρότη είναι πολύ δύσκολο και.. διότι δεν υπάρχουν οι εξασφαλίσεις αυτές όταν παν να δανειστούν από κάποια τράπεζα και αυτό το εργαλείο, το χρηματοδοτικό εργαλείο, τον βοηθάει περισσότερο απ' ότι φανταζόμαστε. Θα πρότεινα, τους συνάδελφούς μου Ευρωπαίους αγρότες, να ασχοληθούν με αυτό το χρηματοδοτικό εργαλείο διότι δεν χρειάζονται εξασφαλίσεις, εγγυήσεις από μεριά μας, είναι μικρό το κ, δεν υπάρχει κόστος για τις εξασφαλίσεις αυτές και είναι και ταχύτατο.

03:29:40 τέλος βίντεο

Ομιλητής 4^{ος} από δεξιά (Ν. Μανέτας): Να ευχαριστήσουμε τον κύριο Αποστολόπουλο και τη μονάδα του για την πολύ καλή δουλειά που έχει γίνει πάνω στην ενεργοποίηση των χρηματοδοτικών εργαλείων. Να πούμε ότι το Ταμείο Εγγυήσεων Αγροτικής Ανάπτυξης είναι το μεγαλύτερο χρηματοδοτικό εργαλείο που υπάρχει στην Ευρωπαϊκή Ένωση για τους αγρότες. Είναι πάρα πολύ φιλόδοξο και έχει πάει, δειλά – δειλά βέβαια στην αρχή, αλλά ακόμα καλύτερα τώρα. Όσων αφορά τη συμμετοχή των αγροτών σε αυτό ευχαριστούμε τον κύριο Αποστολόπουλο, συγχαρητήρια. Να πάμε τώρα να ακούσουμε δύο λόγια μέσα από μία

παρουσίαση που θα μας κάνει ο στρατηγικός σύμβουλός μας για την προετοιμασία της νέας προγραμματικής περιόδου, για τη νέα ΚΑΠ προκειμένου να λάβουμε γνώση των διεργασιών που έχουν γίνει αλλά και των προβλεπόμενων σε αυτήν που μας ενδιαφέρει πάρα πολύ βεβαίως διότι εμείς θα κληθούμε να την υλοποιήσουμε από το 23 και μετά. Είναι ο κύριος Δημήτρης Λιανός μαζί μας, Δημήτρη σε ευχαριστούμε για τη διαδικτυακή σου παρουσία και σου δίνουμε το λόγο.

Δημήτρης Λιανός: Ευχαριστώ πολύ κύριε Μανέτα για την πρόσκληση. Να διευκρινίσουμε ότι δεν είμαι ο στρατηγικός σύμβουλος (ήπιο γέλιο), είμαστε η ομάδα που συμβουλεύει το Υπουργείο για την κατάρτιση του Στρατηγικού Σχεδίου της περιόδου 23 – 27. Εγώ είμαι ένα μέλος αυτής της ομάδας, που είναι μία σύμπραξη

Ομιλητής 2^{ος} από δεξιά, προεδρεύων (Δ. Παπαγιαννίδης): Και εδώ να σε διακόψω να πω ότι το 2007 στην 1^η Επιτροπή Παρακολούθησης έκανες εισήγησή για το Μπαλτατζής που το προετοίμασες στρατηγικά πάλι, μαζί με άλλους βέβαια, πάλι έκανες εισήγηση οπότε χαίρομαι και μετά που θα φύγω από εδώ να κάνεις πάλι εισηγήσεις, χαίρομαι που σε ξαναβρίσκω Δημήτρη, έχεις το λόγο.

Δημήτρης Λιανός: Ευχαριστώ πολύ κύριε Γενικέ για τα καλά σας λόγια. Αισίως κλείνω 24 χρόνια στην κατάρτιση προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης, αυτό ίσως είναι και το πιο δύσκολο απ' όλα όσα έχω συμμετάσχει, πάντα σε στενή συνεργασία με τους συναδέλφους του Υπουργείου από παλιά, τώρα πλέον των διαχειριστικών αρχών, το τώρα πλέον βέβαια είναι μια εικοσαετία. Δε θα σας καθυστερήσω. Εμείς αναλάβαμε σαν στρατηγικοί σύμβουλοι το έργο της υποβοήθησης του Υπουργείου τον Ιανουάριο του 2020 και είμαστε στην ευχάριστη θέση να πούμε ότι έχουμε προχωρήσει σε πολύ μεγάλο βαθμό παρά το, τη μεγάλη ασάφεια που υπήρχε στο θεσμικό πλαίσιο και βέβαια τις δυσλειτουργίες που επέφερε στη λειτουργία όλων μας η πανδημία και τα περιοριστικά μέτρα. Σας ευχαριστώ και πάλι για τη δυνατότητα που μου δίνετε. Είναι ουσιαστικά η παρουσίαση η οποία έγινε και την Τετάρτη στη Βουλή, και περιλαμβάνει τα βασικά σημεία του Στρατηγικού Σχεδίου. Πώς φτάσαμε μέχρι εδώ; Γιατί έχει αποτελέσει ένα αντικείμενο ευρείας συζήτησης κατά πόσον έγινε διαβούλευση και ενημέρωση για το περιεχόμενο του Στρατηγικού Σχεδίου.

(προεδρείο) Κάνε το full screen, δεν την έχετε κάνει full screen.

Δημήτρης Λιανός: Ναι, μισό λεπτό, το κάνω full screen. Να πω ότι το Στρατηγικό Σχέδιο αποτυπώνει ίσως τη μεγαλύτερη μεταρρύθμιση της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής. Οι μεταρρυθμίσεις πάντα υπήρχαν αλλά το εύρος αυτής της μεταρρύθμισης ίσως είναι πρωτόγνωρο. Είναι η πρώτη φορά που οι δύο πυλώνες της κοινής γεωργικής πολιτικής δηλαδή ο πυλώνας των άμεσων ενισχύσεων και άμεσων ο πυλώνας αγροτικής ανάπτυξης,

συντίθενται και αποτυπώνονται σ ένα στρατηγικό έγγραφο το οποίο λέγεται το Στρατηγικό Σχέδιο για την κοινή πολιτική 2023 – 2027. Αυτό αποτελεί από μόνο του μία πολύ μεγάλη πρόκληση και για μας σαν συμβούλους και για το Υπουργείο, αλλά φαντάζομαι και για την Επιτροπή γιατί σ' ένα προγραμματικό έγγραφο θα πρέπει να παρουσιαστούν, να συσχετισθούν και να διασφαλιστούν συνέργειες από τρία διαφορετικά εργαλεία. Το πρώτο εργαλείο είναι ο πρώτος πυλώνας της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής με τις επιμέρους παρεμβάσεις τους, είναι αυτά που λέμε οι Άμεσες Ενισχύσεις. Το δεύτερο εργαλείο είναι τα Τομεακά Προγράμματα και το τρίτο είναι οι Παρεμβάσεις για την Αγροτική Ανάπτυξη, δηλαδή οι παρεμβάσεις που μέχρι σήμερα υλοποιούνται στο πλαίσιο των Προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης. Ημερίδες – Εκδηλώσεις. Ο προγραμματισμός ξεκίνησε από τον Ιούνιο του 2019 και ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο του 2021. 25 συνολικά ημερίδες εκ των οποίων το 2021 παρά τις πολύ μεγάλες δυσκολίες της πανδημίας έγιναν στις Σέρρες των 13^{ων} επαρχιών περιφερειών ενώ την περίοδο 2019 - 2020 με φυσική παρουσία έγιναν 12 ημερίδες. Ταυτόχρονα έχουν γίνει μέχρι σήμερα 3 παρουσιάσεις στη Βουλή των Ελλήνων, η πρώτη το Μάιο του 2020 στην Επιτροπή Περιβάλλοντος παρουσιάστηκε η πολιτική για το «Αγρόκτημα στο πιάτο» σε σχέση με τις προκλήσεις αλλά και τις ευκαιρίες που αυτή δημιουργεί για την Ελληνική γεωργία. Στην Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου του Δεκέμβρη του 2020 παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα της Swot ανάλυσης και οι ανάγκες που δεν είχαν βέβαια τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή ιεραρχηθεί και τέλος, όπως προανέφερε και ο κύριος Παπαγιαννίδης και ο Υπουργός, προχθές στη Βουλή έγινε η παρουσίαση του Στρατηγικού Σχεδίου. Παράλληλα διοργανώθηκαν 2 τηλεδιασκέψεις με τους αρμόδιους αντιπεριφερειάρχες για τη νέα ΚΑΠ. Είχαμε από τον Ιανουάριο του 2020 με υπουργικές αποφάσεις, τη σύσταση τριών θεματικών ομάδων εργασίας, κάθε μία ανά στρατηγική προτεραιότητα της κοινής γεωργικής πολιτικής δηλαδή η ανταγωνιστικότητα, το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή, την τοπική ανάπτυξη της υπαίθρου. Οι μετέχοντες σ' αυτές τις θεματικές αυτές ομάδες ήταν στελέχη της διοίκησης στελέχη των επιστημονικών φορέων, των επαγγελματικών οργανώσεων όπως είναι οι συνεταιρισμοί και οι δια επαγγελματικές ομάδες στην, στη συνέχεια, διεπαγγελματικές οργανώσεις. Εκπρόσωποι της Εθνικής Ομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία, μη κυβερνητικές Περιβαλλοντικές Οργανώσεις. Να πω ότι τηρήθηκε απόλυτα ο κοινοτικός κανονισμός, το code, δηλαδή ο κώδικας δεοντολογίας που υπάρχει για την εταιρική σχέση και για τη συμμετοχή των κοινωνικών και οικονομικών εταίρων. Παράλληλα, παράλληλα μέσω του Αγροτικού Εθνικού Δικτύου υπήρχε ενεργή παρουσίαση για το Στρατηγικό Σχέδιο, για το περιεχόμενο του στρατηγικού σχεδίου τόσο στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης το Σεπτέμβριο του 2021 αλλά και στην Agrotica τον Ιανουάριο του 2020 παρουσιάζοντας πάντα τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή που είχαμε φτάσει με το σχεδιασμό και την κατάρτιση του Στρατηγικού Σχεδίου. Παράλληλα λό, και λόγω της πανδημίας και της δυσκολίας προσέγγισης του αγροτικού χώρου και των εκπροσώπων του, λαμβανομένου

υπόψη της πολύ μεγάλης έλλειψης που υπάρχει στη χώρα που είναι η απουσία θεσμικής εκπροσώπησης των παραγωγών, έγινε και με, στο πλαίσιο του μακροπρόθεσμου οράματος για τις αγροτικές περιοχές με ορίζοντα το 2040 η διοργάνωση 4^{ων} focus group ενώ είχαμε παράλληλα διαβουλεύσεις με συμπλήρωση του ερωτηματολογίου που έγιναν με ευθύνη του τεχνικού συμβούλου. 2 τριήμερες διαδικτυακές συναντήσεις, η πρώτη έλαβε χώρα 3 με 5 Μαρτίου του 2020 όπου έγινε με ευρεία συμμετοχή η ιεράρχηση των αναγκών με μία συγκεκριμένη μεθοδολογία η οποία συνδυασμοφώθηκε και από εμάς αλλά και από τον αξιολογητή ex-ante που είναι η Παγκόσμια Τράπεζα, 250 συμμετέχοντες. Στις 8 Μαρτίου που έγινε άλλη διαδικτυακή διαβούλευση με διαφορετικό ερωτηματολόγιο με συμμετοχή 8 εμπειρογνομόνων κύρους ακριβώς για να υπάρχει και μία δεύτερη στάθμιση της ιεράρχησης των αναγκών και τέλος πολύ πρόσφατα 2 με 5 Δεκεμβρίου, έγινε η παρουσίαση των παρεμβάσεων του Στρατηγικού Σχεδίου σε 300 εκπροσώπους με πολύ μεγάλη συμμετοχή εκπροσώπων οργανώσεων συνεταιρισμών και διεπαγγελματικών οργανώσεων ενώ τα συγκεκριμένα ερωτηματολόγια απεστάλησαν και στην ΕΘΕΑΣ η οποία τα απέστειλε σε 1.200 συνεταιρισμένα μέλη της. Όλο αυτό χρονικό διάστημα υπήρχε και η Swot ανάλυση και οι ανάγκες αναρτημένα στον ιστότοπο του Υπουργείου ενώ ανοιχτό διαδικτυακό ερωτηματολόγιο όπου έχουσε συλλεχθεί 800 απαντήσεις για τις βασικές προτεραιότητες της κοινής γεωργικής πολιτικής είχε αναρτηθεί ήδη από το 2020 και τέλος μια πολύ μεγάλη διαβούλευση, με πολύ μεγάλη πρωτογενής έρευνα γνώμης, τηλεφωνική, με τη συμμετοχή 1.400 παραγωγών, στη βάση αναλυτικού ερωτηματολογίου για τις αλλαγές και τις προκλήσεις της Νέας Κοινωνικής Γεωργικής Πολιτικής. Πολύ συνοπτικά, κάποιες μόνο από τις προτάσεις της Διαβούλευσης που υιοθετήθηκαν δεν είναι αυτές, δεν υπεισέρχομαι στην πληθώρα των παρατηρήσεων που υπήρξαν στο πλαίσιο της παρουσιάσεων των παρεμβάσεων. Είναι η διατήρηση των τριών αγρονομικών περιφερειών. Ο ορισμός του ενεργού αγρότη με βάση τα τεκμήρια οικονομικής δραστηριότητας, Η απόφαση για τη σύγκλιση των δικαιωμάτων. Η αλλαγή της αρχικής πρότασης για τον αριθμό των συνδεδεμένων από 8 στις 19. Η αύξηση των πόρων που θα δεχθούν στον 2^ο πυλώνα και κάθε δυνατή προσπάθεια μέσω του Στρατηγικού Σχεδίου, κεντρικό σημείο της εθνικής πολιτικής είναι που είναι η στήριξη των στρατηγικών σχημάτων. Η υποβολή του Στρατηγικού σχεδίου μέχρι τέλος του χρόνου βέβαια δεν σημαίνει διακοπή του διαλόγου, για το περιεχόμενο των παρεμβάσεων του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ, θα αξιοποιήσουμε τον χρόνο που θα έχουμε και για τη, με τη διαβούλευση του Στρατηγικού Σχεδίου με τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και βέβαια οποιαδήποτε πρόταση υποβληθεί η οποία τηρεί τους όρους και τις υποχρεώσεις που απορρέουν απ' τον κανονισμό, θα γίνει αποδεκτή πάντα βέβαια σε συνεννόηση με την Ευρωπαϊκή επιτροπή η οποία είναι η οποία έχει και την τελική απόφαση για την έγκριση του στρατηγικού σχεδίου. Οι Στρατηγικοί Στόχοι του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ. Η αύξηση της ανταγωνιστικότητας με κατάργηση των Ιστορικών δικαιωμάτων, η μείωση της ανισοκατανομής

των ενισχύσεων με ιδιαίτερη έμφαση στήριξης των μικρών και μεσαίων εκμεταλλεύσεων μέσω της αναδιανεμητικής ενίσχυσης, η στήριξη της βιωσιμότητας μέσω των συνδεδεμένων ενισχύσεων με έμφαση στην κτηνοτροφία και στα δημητριακά, δύο κλάδοι προτεραιότητας για την ελληνική γεωργία τόσο για όρους διασφάλισης της επενδυτικής ασφάλειας όσο και για όρους διατήρησής του πληθυσμού, χαρακτηριστικά να σας αναφέρω ότι η αιγοπροβατοτροφία το 85 τις εκατό των κτηνοτρόφων είναι, βρίσκονται σε ορεινές περιοχές, καταλαβαίνετε νομίζω όλοι τη σημασία και τη σημαντικότητα της διατήρησης του πληθυσμού στις ορεινές περιοχές που βιώνουν μια συνεχή πληθυσμιακή απομείωση, η ενσωμάτωση στο Στρατηγικό Σχέδιο γεωργικών πρακτικών επωφελών για το κλίμα και το περιβάλλον που έρχονται πρόσθετα και πάνω από τις αιρεσιμότητες της περιόδου 23 – 27 οι οποίες θέτουν πολύ πιο ψηλά τον περιβαλλοντικό πήχη σε σχέση με την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, η μεγάλη έμφαση στην ανάγκη την προσέλκυση νέων γεωργών με στόχο τη δημογραφική ανανέωση των απασχολούμενων στον κλάδο ένα μέτρο, μία παρέμβαση, με διττή στόχευση, μία στόχευση που αφορά τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής Γεωργίας γιατί όλες οι μελέτες και όλες οι αναλύσεις που έχουμε έχουν γίνει δείχνουν το δυναμισμό που έχουν οι νέοι αγρότες σε σχέση με, που είναι πολύ περιορισμένο ποσοστό και οφείλουμε να το πούμε σε σχέση με το συνολικό πληθυσμό απασχολούμενο στον πρωτογενή τομέα, δυστυχώς υστερούμε ακόμα, υστερούμε ακόμα σε σχέση με τους νέους όρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η αύξηση της παραγωγικότητας με τη δημιουργία του Εθνικού Δικτύου Γεωργικών Συμβουλών και τη σύσταση του AKIS επίσης όλες οι μελέτες και όλες οι αναλύσεις που έγιναν είτε από εμάς είτε εκ των προτέρων αξιολογητή δείχνουν ότι αν θέλουμε να βελτιώσουμε την τεχνική αποτελεσματικότητά των γεωργικών εκμεταλλεύσεων έχουμε ένα τεράστιο έλλειμμα που είναι η απουσία κατάρτισής και η απουσία της παροχής συμβουλών στους γεωργούς. Και τέλος, όπως προείπα λύνοντας τις παθογένειες χρόνων που αφορούσε, είπε, αναφέρθηκε προηγουμένως ο Γενικός στην προσπάθεια που έγινε το 07 – 13 για τη σύσταση, την ενεργοποίηση του μέτρου των γεωργικών συμβούλων. Μα η προσπάθεια είχε ξεκινήσει και πιο πριν. Η πρώτη προσπάθεια που έκανε η χώρα για τη δημιουργία ενός συστήματος παροχής γεωργικών συμβουλών είναι την περίοδο 2000 – 2006 μέσω του εγγράφου προγραμματισμού για την αγροτική ανάπτυξη. Και βέβαια με τη ριζική μεταρρύθμιση στη παροχή της εκπαίδευσης και της κατάρτισης που όπως όλοι γνωρίζουμε είναι ένα ασθενές σημείο και ένα χρόνιο έλλειμμα που έχουμε και σαν χώρα αλλά και σαν προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης. Στο πίνακα εδώ βλέπετε τον τελικό προϋπολογισμό. Ο τελικός προϋπολογισμός διαμορφώνεται με τη μεταφορά πόρων, το 10 τις εκατό των πόρων από του πρώτου πυλώνα στον δεύτερο πυλώνα. Είναι μία πολύ σημαντική απόφαση, να θυμίσω ότι την τρέχουσα προγραμματική περίοδο η μεταφορά των πόρων ήταν στο 5 τις εκατό του συνολικού εθνικού φακέλου, για το 23 – 27 πάμε στο 10 τις εκατό, μία απόφαση η οποία θέλει να δείξει και να υποστηρίξει τη στροφή στο νέο αναπτυξιακό παραγωγικό πρότυπο της

Ελληνικής γεωργίας. Απ' το πρώτο πυλώνα, στο πρώτο πυλώνα, μιλάμε πάντα σε όρους κοινοτικής συνδρομής, δεν είναι οι ό, δεν είναι οι προϋπολογισμοί αποτυπωμένοι σε όρους δημόσιας δαπάνης, αυτά τα ποσά δηλαδή τα πολλαπλασιάζουμε με ένα ποσοστό περίπου 20 τις εκατό για να δούμε που θα φτάσουν σε όρους προκηρύξεων και σε όρους διαθέσιμων πόρων προς τον, προς τους αγρότες μας και γενικότερα προς τον πληθυσμό της υπαίθρου. Συνολικός προϋπολογισμός επαναλαμβάνω σε όρους κοινοτικής συνδρομής, και για την περίοδο 23 – 27 γιατί πολλές φορές κάνουμε το λάθος και συγκρίνουμε τους πόρους της περιόδου 23 – 27 που είναι μια 5ετης περίοδο με τους πόρους του 2014 - 2020 που είναι που είναι μια 7ετης περίοδο. Έχουμε λοιπόν τον πυλώνα Ι, το συνολικό προϋπολογισμό 13,4 δισεκατομμύρια ευρώ, ο πυλώνας, ο πρώτος πυλώνας λογικά πάντα καταλαμβάνει τη μερίδα του λέοντος, με 9,6 δισεκατομμύρια ευρώ, είναι το 70 τις εκατό του εθνικού φακέλου. Ίσως πλέον, απ' την απόφαση μεταφοράς του 10 τις εκατό των πόρων, έχουμε ίσως απ' τα υψηλότερα ποσοστά πόρων στον πυλώνα στο σύνολο των κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με βάση πάντα τις αρχικές κατανομές έτσι; Που και αυτό είναι πολύ σημαντικό. Η Βασική Ενίσχυση, για τη βασική ενίσχυση θα δοθούν 4 δισεκατομμύρια, 4 κόμμα 4 δισεκατομμύρια ευρώ. Τα ecoschemes, τα ecoschemes, ουσιαστικά αντικαθιστούν το πρασίνισμα της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου, είναι υποχρεωτικά για το κράτος – μέλος, εθελοντικά για το γεωργό. Να πούμε και μια βασική διαφορά, είναι ότι η δέσμευση στα ecoschemes είναι ετήσια ενώ στα αγροπεριβαλλοντικά του πυλώνα II είναι πενταετής. Αυτό τί σημαίνει; Αυτό σημαίνει ότι ο κάθε γεωργός ανάλογα με την παλέτα των καθεστώτων που του παρέχονται και θα τα δούμε στη συνέχεια, μπορεί να επιλέξει να ενταχθεί για ένα χρόνο και να μην ενταχθεί τον επόμενο, δεν έχει αναλάβει παραπάνω δέσμευση ούτε θα υπάρχει κάποια ποινή εάν αποχωρίσει, αν δεν συνεχίσει στο ecoschemes και την επόμενη χρονιά. Αναδιανεμητική Ενίσχυση. Αναδιανεμητική, για την αναδιανεμητική ενίσχυση θα δοθούν 851 εκατομμύρια ευρώ. Τί σημαίνει αναδιανεμητική ενίσχυση. Αναδιανεμητική ενίσχυση σημαίνει ότι κόβονται πόροι από τις μεγάλες εκμεταλλεύσεις και μεταφέρονται προς τις μικρές και μεσαίες εκμεταλλεύσεις. Αυτό έχει σαν επιθυμητό στόχο να μειωθεί ουσιαστικά η ανισομέρεια, μεταξύ των ποσοστών, του αριθμού μάλλον των αγροτών που λαμβάνουν τη βασική ενίσχυση όπου ναι μεν σαν χώρα είμαστε καλύτερα από το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά το 30 τις εκατό των δικαιούχων της βασικής ενίσχυσης λαμβάνουν το 70 τις εκατό των πόρων. Με την Αναδιανεμητική Ενίσχυση, αυτό το ποσοστό, αυτό που λέμε ο συντελεστής gini ανισοκατανομής τεχνικά, μειώνονται σημαντικά. Η Συμπληρωματική Ενίσχυση των νέων γεωργών του πρώτου πυλώνα ανέρχεται στα 140 εκατομμύρια ευρώ μην το συγχέουμε με το prim pro της εγκατάστασης του 2^{ου} πυλώνα. Ο προϋπολογισμός για τις συνδεδεμένες ενισχύσεις ανέρχεται σε 1 δισεκατομμύριο για 19 προϊόντα ενώ απ' τον κανονισμό γνωρίζετε ότι η χώρα μας λαμβάνει αποκλειστικά για το βαμβάκι 920 εκατομμύρια ευρώ για την 5ετή περίοδο. Τέλος, έχουμε 4 Τομεακά Προγράμματα για τον προϋπολογισμό 250 περίπου

εκατομμύρια ευρώ. Δεύτερος πυλώνας. Ο προϋπολογισμός του 2^{ου} πυλώνα 3 εκατομμύρια 730 εκατομμύρια ευρώ αυτός ο προϋπολογισμός τηρεί τα ring fencing δηλαδή τα όρια τα δεσμευτικά του κανονισμού. Απ' τον κανονισμό είμαστε υποχρεωμένοι το 35 τις εκατό των πόρων του πυλώνα 2 να διατεθεί για παρεμβάσεις για το, επωφελείς για το κλίμα και το περιβάλλον όπως, παράλειψή μου, το 25 τις εκατό του πυλώνα 1 πρέπει να διατεθεί στα ecoschemes που αναφέρθηκαν προηγουμένως, η εξωτική αποζημίωση 810 εκατομμύρια ευρώ. Οι επενδύσεις βλέπετε ότι έχουν τη μερίδα του λέοντος με 964 εκατομμύρια ευρώ, η εγκατάσταση νέων γεωργών είναι 590 εκατομμύρια ευρώ διπλασιασμός ουσιαστικά των πόρων για την προγραμματική περίοδο. Για τα μέτρα της συνεργασίας 326 εκατομμύρια ευρώ. Για τη μεταφορά γνώσης και τη πληροφόρηση 145 εκατομμύρια ευρώ ενώ 115 εκατομμύρια θα δοθούν για την τα εργαλεία διαχείρισης κινδύνου και για την τεχνική βοήθεια του προγράμματος. Βασικά σημεία, η αύξηση του ποσοστού του πυλώνα II απ' το 23 τις εκατό σε 30 τις εκατό του Εθνικού Φακέλου. Η έμφαση στην ενίσχυση των Νέων Αγροτών και η προτεραιότητα στις Πράσινες και Ψηφιακές Επενδύσεις. Και να δούμε λίγο αναλυτικότερα αυτά, αυτές τις παρεμβάσεις. Στην Βασική Ενίσχυση, είναι η ενίσχυση η οποία λαμβάνεται, αυτό που λέμε άμεσες ενισχύσεις. Το ποσό το οποίο θα διατεθεί είναι πολύ κοντά με τις ενισχύσεις σε ετήσια βάση που δίδεται την τρέχουσα προγραμματική περίοδο. Διατηρούνται οι τρεις αγρονομικές περιφέρειες δηλαδή η Αγρονομική Περιφέρεια των αροτραίων περιοχών, των βοσκοτόπων και των γεωργικών καλλιεργειών, κατάργηση των Ιστορικών Δικαιωμάτων σε τέσσερα βήματα με πρώτο έτος έναρξης το δύο χιλιάδες... έτσι ώστε σε τέσσερα ισόποσα βήματα έτσι ώστε το 2026 να έχουμε φτάσει στο 100 τις 100 της σύγκλισης των δικαιωμάτων, ένα βήμα παραπάνω απ' την ελάχιστη που απέρρεε απ' τον κανονισμό. Δικαιούχοι είναι οι Ενεργοί Γεωργοί μια εδώ να σταθούμε λίγο στον ορισμό του Ενεργού Γεωργού και σε τί διαφοροποιείται από την τρέχουσα Προγραμματική Περίοδο. Ενεργοί Γεωργοί είναι όσοι λαμβάνουν μέχρι 5 χιλιάδες ευρώ ενισχύσεις ενώ όσοι λαμβάνουν άνω των 5 χιλιάδων ευρώ θα πρέπει να έχουν εγγραφεί στο μητρώο Αγροτικών και Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων και θα πρέπει να αποδεικνύουν με στοιχεία, είτε αυτά είναι τιμολόγια είτε αποδείξεις είτε κάθε άλλου είδους νομιμοποιητικό παραστατικό δαπανών με βάση την εθνική νομοθεσία που αφορά είτε τις εισροές δηλαδή τί έχει ξοδέψει τί έχει δαπανήσει για την καλλιέργεια και βέβαια τιμολόγια πώλησης. Απλώς, να τονίσω και να πω γιατί και αυτό έχει αποτελέσει αντικείμενο συζήτησης, ότι το μοντέλο που εφαρμόζει η Ελλάδα των τριών Αγρονομικών Περιφερειών θεωρείται καλή πρακτική σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως έχει αναδειχθεί και από τις εκθέσεις του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου διότι δεν δημιουργεί σύγχυση στον παραγωγό ενώ και τα κριτήρια τα οποία χρησιμοποιούνται είναι διαφανή. Αναδιανεμητική Ενίσχυση. Στην Αναδιανεμητική Ενίσχυση είπαμε ότι κόβονται πόροι απ' τις μεγάλες εκμεταλλεύσεις δηλαδή τις εκμεταλλεύσεις που εισπράττουν πολύ υψηλά ποσά Βασικής Ενίσχυσης, με στόχο την ενίσχυση των μικρών και μεσαίων εκμεταλλεύσεων. Θα διατεθούν 851 εκατομμύρια για την

περίοδο 23 -27, προφανώς και ο ορισμός των ορίων δηλαδή ποιος είναι δικαιούχος της Αναδιανεμητικής Ενίσχυσης τίθενται σε επίπεδο Αγρονομικής Περιφέρειας διότι πολύ καλά γνωρίζουμε ότι άλλο είναι το μέσο μέγεθος των αροτραίων εκμεταλλεύσεων, άλλο των αγροτών και άλλο των εκμεταλλεύσεων και άλλο των βοσκοτόπων στη χώρα μας. Κριτήρια διάκρισης τα οποία χρησιμοποιήθηκαν ήταν ο Μέσος Όρος των δικαιωμάτων ανά Αγρονομική Περιφέρεια και η Τυπική Αξία Παραγωγής των Εκμεταλλεύσεων. Κατώτατο όριο λήψης Αναδιανεμητικής. Για τις αροτραίες έχουν προσδιοριστεί τα 2 εκτάρια ανά εκμετάλλευση, για τις δενδρώδεις το 1 εκτάριο και για τους βοσκοτόπους απλώς να πούμε ότι και για τις Δενδρώδεις και για τους Βοσκοτόπους μη ξεχνάμε τις ιδιαιτερότητες που έχουμε των νησιωτικών περιοχών που οι κλήροι είναι πολύ πιο περιορισμένοι, σε σχέση δηλαδή το μέγεθος σε σχέση με το μέγεθος των γεωργικών εκμεταλλεύσεων σε όρους έκτασης είναι κατά πολύ μικρότερο απ' των εκτάσεων στην Ηπειρωτική χώρα. Ανώτατο όριο λήψης Αναδιανεμητικής. Για τις Αροτραίες είναι τα 11 εκτάρια, για τις Δενδρώδεις είναι τα 4 εκτάρια ενώ για τους Βοσκοτόπους είναι τα 17 εκτάρια. Συνδεδεμένες Ενισχύσεις. Στόχος της στήριξης της οικονομικής κοινωνικής και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας με έμφαση στην ενίσχυση της κτηνοτροφίας, ποσό ενίσχυσης για όλη την περίοδο το 1 δισεκατομμύριο, έγινε μία πολύ μεγάλη συζήτηση και εδώ οφείλουμε να το πούμε η πρόοδος μέσα από το διάλογο και μέσα απ' τη διαβούλευση αποφασίστηκε τελικά να παραμείνουν οι 19 Τομείς της προηγούμενης και της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου αλλά με σημαντικά αυξημένους πόρους για την Κτηνοτροφία και για την παραγωγή Δημητριακών και να τονίσω ότι τόσο στην Κτηνοτροφία όσο και στην παραγωγή Δημητριακών λαμβάνεται υπόψη και η συμφορά που έχουν αυτοί οι κλάδοι στη, στο περιβαλλοντικό ισοζύγιο. Τα ψυχανθή ενισχύονται πολύ σημαντικότερα λόγω του ρόλου που αυτά διαδραματίζουν στην αποθήκευση άνθρακα. Προγράμματα για το Κλίμα και το Περιβάλλον. Είναι τα ecoschemes του 1^{ου} πυλώνα που είδαμε προηγουμένως. Όπως προείπαμε είναι υποχρεωτικό για τα κράτη – μέλη, προαιρετικό για τους δικαιούχους ενεργούς αγρότες. Εφαρμόζονται και στις 3 Αγρονομικές Περιφέρειες δηλαδή τα, οι παρεμβάσεις έχουν σχεδιαστεί με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των 3^{ων} Αγρονομικών Περιφερειών. Άλλες για τις Δενδρώδεις, άλλες για τα Αροτραία, άλλα καθεστώτα για τους Βοσκοτόπους. Έχουν ομαδοποιηθεί και αυτό αποτέλεσε ουσιαστικά μία επίδραση της διαβούλευσης σε 7 Παρεμβάσεις με 13 Επιμέρους Δράσεις, είχαμε μία συγχώνευση δηλαδή των ecoschemes την αρχική πρόταση που είχε παρουσιαστεί που περιελάμβανε 19 συνολικά παρεμβάσεις. Συνοπτικά η πρώτη Παρέμβαση Καλλιέργεια ειδών και ποικιλιών ανθεκτικών στη ξηρασία και προσαρμοσμένων στις τοπικές συνθήκες. Εδώ έχουμε 3 δράσεις. Η μία είναι ενίσχυση για την καλλιέργεια ειδών και ποικιλιών μικρού βιολογικού κύκλου. Η ενίσχυση, παροχή ενισχύσεων για την καλλιέργεια τοπικών ποικιλιών, ετησίων ποικιλιών, με βάση κατάλογο που θα δημοσιευθεί από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης του ποιες είναι αυτές οι τοπικές ποικιλίες, όπως επίσης παροχή ενισχύσεων για την παραγωγή νέων και καινοτόμων καλλιεργειών οι

οποίες έχουνε το χαρακτηριστικό ότι είναι ανθεκτικές στην κλιματική αλλαγή. Δεύτερη παρέμβαση, είναι η επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης. Εδώ έχουμε ουσιαστικά 3 δράσεις. Οι 2 αφορούν στις αροτραίες, η 3^η δράση αφορά τις δενδρώδεις καλλιέργειες. Είναι η επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης σε μικρές εκμεταλλεύσεις. Εδώ να πω ότι απ' τον κανονισμό και τις υπόλοιπες γεωργικές ορθής πρακτικής περιοχές οικολογικής εστίασης είναι υποχρεωμένες να διατηρούν γεωργικές εκμεταλλεύσεις άνω των 10 εκταρίων. Αυτή η δράση λοιπόν δίνει τη δυνατότητα με την παροχή ενισχύσεων και σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις σε έκταση μικρότερης των 10 εκταρίων να δημιουργούν περιοχές οικολογικής εστίασης. Η δεύτερη δράση είναι η αύξηση της έκτασης εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης, δηλαδή παρέχονται ενισχύσεις προς τους γεωργούς οι οποίοι είναι κάτω των γεωργικών εκμεταλλεύσεων άνω των 10 εκταρίων να θέσουν μεγαλύτερο απ' το υποχρεωτικό ποσοστό που προσδιορίζεται στον κώδικα ορθής γεωργικής πρακτικής σε καθεστώς οικολογικής εστίασης και 3^η δράση αφορά την εφαρμογή ζωνών οικολογικής εστίασης στις δενδρώδεις καλλιέργειες μέσω της φύτευσης είτε ψυχανθών είτε καλλιεργειών που μπορεί να προσελκύουν τους επικονιαστές ανάμεσα στους δενδρώδεις, στους δενδρώνες. Προώθηση της Αγρο-Δασοκομίας, εδώ έχουμε δύο καθεστώτα, είναι η διατήρηση των οικοσυστημάτων πλούσια σε στοιχεία του τοπίου, και η διατήρηση Δασο-κτηνοτροφικών οικοσυστημάτων πλούσιων επίσης σε στοιχεία του τοπίου. Εδώ έχουμε την 4^η παρέμβαση που είναι η ενίσχυση παραγωγών για την εφαρμογή μεθόδων γεωργίας ακριβείας με τη χρήση του εργαλείου εφαρμογής διαχείρισης εισροών και παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων. Είναι ένα καθεστώς που συνδυάζει τόσο την προσπάθεια για να προωθηθεί η γεωργία ακριβείας στη χώρα μας με σημαντικό περιβαλλοντικό όφελος. Εδώ υπάρχει ένας κατάλογος ενδεικτικών δεσμεύσεων, είναι 8 ενδεικτικές δεσμεύσεις, θα επιλέξει κάποιος ο γεωργός, θα υποβάλλει μέσω δράσης με συγκεκριμένους στόχους που θα πρέπει να έχουν επιτευχθεί σε σχέση πάντα με περιβαλλοντικές παραμέτρους και η επίτευξη και η υλοποίηση του οποίου θα πρέπει να παρακολουθείται με τη χρήση ενός application. 5^η παρέμβαση αφορά τη διαχείριση των βοσκοτόπων. Εδώ έχουμε δύο δράσεις. Βελτίωση της περιβαλλοντικής κατάστασης βοσκήσιμων γαιών σε περιοχές που αντιμετωπίζουν κίνδυνο ερημοποίησης λόγω διάβρωσης, εδώ ουσιαστικά πρόκειται για τη μετάθεση της ημερομηνίας βόσκησης σε συγκεκριμένες περιοχές και βέβαια με την αντίστοιχη περιοχή αντιστάθμισης προς τους κτηνοτρόφους και είναι μια νέα δράση που είναι η εφαρμογή προγράμματος βελτιστοποίησης και εμπλουτισμού του σιτηρεσίου με στόχο τη βελτίωση των εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου. Η 6^η παρέμβαση αφορά στη διατήρηση και προστασία καλλιεργειών σε εκτάσεις με αναβαθμίδες, είναι κυρίως αλλά όχι βέβαια μόνο για τις νησιωτικές περιοχές. Οι αναβαθμίδες έχουν ένα διττό ρόλο, αφενός διαμορφώνουν ένα μοναδικό αγροτικό τοπίο αφετέρου συμβάλλουν καθοριστικά στην προστασία του εδάφους από τη διάβρωση και η 7^η παρέμβαση αφορά τη διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας. Και εδώ

είναι μία βασική διαφορά που ισχύει.. που θα ισχύσει πλέον για το 2023 -27, είναι οι νεοεισερχόμενοι στη γεωργία του πυλώνα II όσοι θέλουν να παραμείνουν σε καθεστώς βιολογικής γεωργίας μέσω των ecoschemes. Τομεακά Προγράμματα. 4 Τομεακά Προγράμματα, Ξεκινώ αντίστροφα, μελισσοκομία με 30,8 εκατομμύρια, εδώ να πούμε ότι οι πόροι του Τομεακού της Μελισσοκομίας διπλασιάζονται λόγω της πολύ μεγάλης σημασίας που έχει η μελισσοκομία στη διατήρηση της βιοποικιλότητας. Για τον Τομέα του Ελαιολάδου και της επιτραπέζιας Ελιάς 53,33 εκατομμύρια. Για τον Οίνο 115 εκατομμύρια και για τα Οπωροκηπευτικά 50 εκατομμύρια. Εδώ να διευκρινίσουμε ότι οι προϋπολογισμοί για τον Οίνο, το Ελαιόλαδο και τη Μελισσοκομία προσδιορίζονται στον κανονισμό ενώ ο προϋπολογισμός για τον Τομεακό των Οπωροκηπευτικών είναι δυναμικός. Τί σημαίνει δυναμικός; Σημαίνει ότι ο προϋπολογισμός των ετήσιων προγραμμάτων είναι άμεση συνάρτηση του κύκλου εργασιών της αξίας παραγωγή ή της αξίας παραγωγής που εμπορεύεται η οργάνωση ή η ένωση οργανώσεων παραγωγών. Τα 50 εκατομμύρια είναι ενδεικτικά, έχουνε ληφθεί με βάση τις απορροφήσεις, δυστυχώς είναι πολύ χαμηλό το ποσό, είναι στην διακριτική ευχέρεια των παραγωγών οπωροκηπευτικών να μετέχουν σε οργανώσεις παραγωγών, να μετέχουν σε ενώσεις παραγωγών και αυτό το ποσό μπορεί να αυξηθεί σημαντικά. Θυμίζω ότι από τον κανονισμό το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται, κυμαίνεται από το 4,1 μέχρι το 4,5 τις εκατό του κύκλου εργασιών που έχει, δηλαδή της αξίας εμπορευτικής της παραγωγής της οργάνωσης παραγωγών ή της ένωσης οργανώσεων παραγωγών. Και πάμε στο οικείο περιβάλλον για όλους σας φαντάζομαι, του Πυλώνα II, τις παρεμβάσεις για την Αγροτική Ανάπτυξη, το νέο Π.Α.Α. δηλαδή, αν επιτραπεί ο νεολογισμός. Για τις επενδύσεις προβλέπονται 964 εκατομμύρια όπως προείπαμε, Αγρο-περιβαλλοντικές και Κλιματικές δράσεις 779 εκατομμύρια ευρώ, για την εγκατάσταση των Νέων Γεωργών έχουμε 590 εκατομμύρια ευρώ, στη Συνεργασία 326, Μεταφορά Γνώσης και Πληροφόρησης 145, για την Εξισωτική Αποζημίωση 810, για τα Εργαλεία Διαχείρισης Κινδύνου 50 εκατομμύρια, και για την Τεχνική Βοήθεια 65,7 εκατομμύρια. Βλέπουμε λοιπόν ότι το μεγαλύτερο ποσοστό δίνεται στις επενδύσεις, οι Αγροπεριβαλλοντικές δράσεις το 21 τις εκατό του προϋπολογισμού, εδώ απλώς να πούμε ότι ένα σημαντικό τμήμα των επενδύσεων συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος θα το δούμε στη συνέχεια, εργαλεία Διαχείρισης Κινδύνου 1 τις εκατό το ποσοστό αυτό μπορεί να αυξηθεί σε επόμενη αναθεώρηση του Προγράμματος και εφόσον έχουν ολοκληρωθεί οι μεταρρυθμίσεις του ΕΛΓΑ δεν είναι μία απόφαση που μπορεί να την πάρει το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης γιατί εξαρτάται και το ύψος των προϋπολογισμών και το είδος των δράσεων από το πλαίσιο λειτουργίας του ΕΛΓΑ. Ανέφερα και προηγουμένως ότι οι πόροι για την εγκατάσταση των Νέων Γεωργών ανέρχονται πλέον στο 16 τις εκατό του ετήσιου προϋπολογισμού. Πάμε να δούμε τώρα ένα. Λοιπόν, Γεωργό – περιβαλλοντικές Δράσεις εδώ ουσιαστικά διατηρείται το ίδιο μείγμα παρεμβάσεων εξαιρουμένης της νιτρορύπανσης. Και γιατί εξαιρείται η

νιτρορύπανση; Διότι οι δεσμεύσεις της νιτρορύπανσης πλέον εξυπηρετούνται μέσω των ecoschemes. Δηλαδή αυτές οι πρόσθετες υποχρεώσεις που αναλάμβανε ο παραγωγός πλέον θα σταθμίζεται η απώλεια εισοδήματος ή το πρόσθετο κόστος μέσω των ecoschemes. Θα διατηρηθεί η προστασία της άγριας ορνιθοπανίδας, θα διατηρηθεί η καταπολέμηση ζιζανίων στους ορυζώνες, θα διατηρηθούν σπάνιες φυλές, θα προστατευθεί από διάβρωση και θα υπάρξει διευρυμένο κομπούζιο. Δηλαδή νεοεισερχόμενοι στο κομπούζιο για τις ήδη υφιστάμενες καλλιέργειες αλλά προσίθονται δύο πολύ σημαντικές καλλιέργειες για τη χώρα μας που είναι το βαμβάκι και τα εσπεριδοειδή. Διακριτή δράση όπως προείπαμε η Βιολογική Γεωργία αποκλειστικά και μόνο όπως προείπαμε για τους νεοεισερχόμενους γιατί οι ίδιοι οι υφιστάμενοι δύνανται να ενισχυθούν μέσω των ecoschemes. Ευζωία Παραγωγικών Ζώων και οι Δασώσεις. Agricultural Knowledge and Innovation System. Το AKIS. Για την Εκπαίδευση και την Κατάρτιση 92 εκατομμύρια. Για την Παροχή των Γεωργικών Συμβουλών 53 εκατομμύρια και η Μεταφορά Καινοτομίας 80 εκατομμύρια. Δεν ξέρω γιατί ο δαίμων του τυπογραφείου έφαγε τη διαφάνεια με τις Επενδύσεις, τη θυμάμαι απ' έξω και θα σας τη πω. Από μνήμης. Το Leader, μάλλον το μέτρο της συνεργασίας κάτι που πρέπει να πούμε, όλοι όσοι έχουν γαλουχηθεί ας μου επιτραπεί η έκφραση με τα προγράμματα Αγροτικής Ανάπτυξης, έχουν στο μυαλό τους τα μέτρα. Τα μέτρα δεν υφίστανται πλέον. Έτσι; Έχουμε κατηγορίες παρεμβάσεων και στις κατηγορίες παρεμβάσεων της συνεργασίας έχουμε 4 διακριτά καθεστώτα που είναι το leader, το πρόγραμμα leader με 185 εκατομμύρια, η παροχή ενισχύσεων για τη σύσταση των Ομάδων Παραγωγών, η δράση για την πιστοποίηση και τη συμμετοχή σε συστήματα ποιότητας και παραμένει η Ευρωπαϊκή σύμπραξη για την καινοτομία με βασική διαφορά σε σχέση με την τρέχουσα Προγραμματική περίοδο, ότι πλέον δεν θα έχουμε δύο κύκλους προκηρύξεων, φάση I και φάση II, θα έχουμε ένα, μία μόνο, ένα κύκλο προκηρύξεων για να αποφευχθούν οι νεκροί χρόνοι οι οποίοι παρουσιάστηκαν την τρέχουσα προγραμματική περίοδο. Πολύ λίγα πράγματα για το AKIS, το AKIS είναι το Agricultural Knowledge Innovation System. Είναι ρητή απόφαση για το άνοιγμα αυτού του συστήματος. Το σύστημα AKIS θα είναι συμμετοχικό, και θα μετέχουν όλοι οι stakeholders, θα έχει στον πυρήνα του την Εθνική Επιτροπή του AKIS που σε σύντομο χρονικό διάστημα θα συσταθεί, μέλη της είναι εκπρόσωποι του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου, εκπρόσωποι των αντίστοιχων Ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, θα μετέχουν όμως και φορείς οι οποίοι αποδεδειγμένα μπορούν να προσφέρουν και έχουν τη δυνατότητα να προσφέρουν σε θέματα Γεωργικής Έρευνας, σε θέματα καινοτομίας είτε αυτά είναι επιχειρήσεις παραγωγής εισροών είτε είναι φορείς των... της πρώτης μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων και βέβαια ακόμα και επιχειρήσεις οι οποίες εξειδικεύονται στην παραγωγή εξειδικευμένου λογισμικού για να τονίσω, να το πω για άλλη μια φορά ότι η υιοθέτηση της τεχνολογίας ακριβείας αποτελεί άμεση προτεραιότητα και στρατηγική επιλογή για το Στρατηγικό Σχέδιο. Στόχος είναι να υπάρχει ένα forum μόνιμου διαλόγου, αλληλεπίδρασης και ανταλλαγής

απόψεων και να χαράσσονται οι στρατηγικές κατευθύνσεις για τα θέματα εκπαίδευσης - κατάρτισης, για τα θέματα καινοτομίας, για τα θέματα της μεταφοράς, τεχνολογίας στις αγροτικές περιοχές. Και εδώ είναι οι Ροές του AKIS. Να πω ότι το Ελληνικό AKIS θα έχει μια ευθεία διασύνδεση με την Ευρωπαϊκή Σύμπραξη Καινοτομίας μέσω των αντίστοιχων δικτύων τα οποία δημιουργούνται με την, υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και έχουν σαν στόχο την υποβοήθηση των κρατών – μελών και να κλείσω πολύ σύντομα αναφέροντας στις επενδύσεις ότι εδώ περιλαμβάνονται και οι δημόσιες επενδύσεις και οι ιδιωτικές επενδύσεις γι' αυτό είναι και τόσο ανεβασμένο το νούμερο, το ποσοστό στον προϋπολογισμό. Στις δημόσιες επενδύσεις έχουμε ουσιαστικά 3 κατηγορίες παρεμβάσεων, τα έργα που αφορούν την πρόληψη και προστασία δασών ελπίζοντας ότι θα επιτύχουμε ταχύτερους ρυθμούς υλοποίησης, είναι γνωστά τα προβλήματα τα οποία αντιμετωπίζουν στους ρυθμούς υλοποίησης των παρεμβάσεων για την πρόληψη και την προστασία των δασών, την αποκατάσταση των δασών μετά τις δασικές πυρκαγιές, είναι τα γεωληπτικά έργα με στόχο την ορθολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων που αποτελεί την κρίσιμότερη παράμετρο και την κρίσιμότερη επίπτωση της κλιματικής αλλαγής για την ελληνική γεωργία με στόχο τη μείωση καταναλώσεων και τηρώντας απόλυτα τις δεσμεύσεις που απορρέουν απ' τον κοινοτικό, από τον κοινοτικό κανονισμό. Και να πω ότι η αυξημένη βαρύτητα που δίνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στα θέματα της διαχείρισης του νερού ότι πλέον αποτυπώνεται στη, υπάρχει ένα διακριτό άρθρο στον διακανονισμό, αν δεν με απατάει η μνήμη μου είναι το άρθρο 74 που δίνει ακριβώς ένα λεπτομερές πλαίσιο των παρεμβάσεων για τα γεωληπτικά έργα που προτάσσουν πάνω απ' όλα και πριν απ' όλα την εξοικονόμηση νερού και τέλος η κλασική αγροτική οδοποιία. Έχουμε κάποιες αλλαγές στο τμήμα των ιδιωτικών επενδύσεων. Αυτό είναι απόρροια και των απαιτήσεων του νέου κανονισμού και του, του new delivery model το οποίο αποτελεί μία πρόκληση, φαντάζομαι για κάθε κράτος – μέλος. Οι ιδιωτικές επενδύσεις λοιπόν θα έχουμε τα σχέδια βελτίωσης, όπως τα λέμε όλοι στην καθομιλουμένη, διακριτά όμως πλέον, το ένα θα αφο..μία κατηγορία είναι οι επενδύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που θα έχουν σα στόχο την ανταγωνιστικότητα, μία δεύτερη διακριτή κατηγορία όμως με αυξημένο όμως προϋπολογισμό θα είναι οι ψηφιακές και πράσινες επενδύσεις βασική διαφορά μεταξύ αυτών των δύο αυτών επιμέρους καθεστώτων θα είναι τα ύψη ενίσχυσης είναι πολύ υψηλότερα σε ψηφιακές και πράσινες επενδύσεις σε σχέση με τα ύψη ενίσχυσης για την ανταγωνιστικότητας. Μεταποίηση και εμπορεία αγροτικών προϊόντων με προστασία από καιρικά φαινόμενα είναι ουσιαστικά η προμήθεια αντιχαλαζικών - αντιπαγετικών συστημάτων με στόχο επιτέλους να προστατευθούν αποτελεσματικά οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις από τα από τα διαρκώς εντεινόμενα ακραία καιρικά φαινόμενα που συμβαίνουν στη χώρα μας όπως και σε όλον τον κόσμο και τέλος μία διακριτή, το ανέφερε προηγουμένως και ο κύριος υπουργός στην εισήγησή του, κατηγορία επενδύσεων απόλυτα στοχευμένο στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις. Σα στόχο έχουν τη βελτίωση πυρασφάλειας τη καλή διαβίωση των ζώων και τη μείωση της

χρήσης των αντιβιοτικών. Να ολοκληρώσω λέγοντας ότι για την κατάρτιση του Στρατηγικού Σχεδίου έχουν ενσωματωθεί όλες οι απαιτήσεις που απορρέουν απ' την πολιτική «Από το Αγρόκτημα στο Πιάτο» και έχει υιοθετηθεί μία φιλοσοφία αφενός μεν λόγω και των ιδιαίτερα δύσκολων συνθηκών που υπάρχουνε στην οικονομία και της συγκυρίας των υψηλών, της αύξησης του κόστους των εισροών και του κόστους της ενέργειας να βρεθεί μία χρυσή τομή μεταξύ παραδοσιακών παρεμβάσεων και καινοτόμων παρεμβάσεων και αυτό αποτυπώνεται στην αυξημένη, στην αύξηση των πόρων του 2^{ου} πυλώνα. Σας ευχαριστώ πολύ και είμαι στη διάθεσή σας.

Ομιλητής 4^{ος} από δεξιά (Ν. Μανέτας): Να ευχαριστήσουμε τον κύριο Λιανό, τον κουράσαμε αρκετά στην παρουσίαση αυτή. Ήταν πάρα πολύ ενημερωτική και περιεκτική και δείχνει βέβαια το βάθος στο οποίο έχει δουλευτεί το Στρατηγικό Σχέδιο της Νέας ΚΑΠ όπως ακριβώς μας περιέγραψε μέσα από μία εκτεταμένη και εντατική διαβούλευση οι οποίες, η οποία, στην οποία ενεπλάκησαν πάρα πολλοί θεσμικοί και μη φορείς, υπηρεσίες, παραγωγικοί φορείς βέβαια και θεσμικοί και να πούμε ότι οι διαχειριστικές μας αρχές και η ΕΥΕ συνεργάστηκαν πάρα πολύ καλά για την προετοιμασία αυτή με τη Διεύθυνση Αγροτικής πολιτικής του Υπουργείου η οποία έχει και την κύρια ευθύνη και βεβαίως στη διαδικασία της προετοιμασίας και της διαβούλευσης πρωταρχικό ρόλο έπαιξε και η μονάδα του εθνικού δικτύου η οποία ουσιαστικά είχε αναλάβει όλα τα διαδικαστικά και βεβαίως την επικοινωνία και την προβολή του έργου που έχει επιτελεστεί. Οπότε ευχαριστούμε πάρα πολύ για τη συμβολή σας σ' αυτήν τη διαδικασία και αν περάσουμε στην τελευταία παρουσίαση της ημέρας από την Εθνική Αρχή Διαφάνειας και τον κύριο Παυλικιαννή Κωσταντίνο τον οποίο ευχαριστούμε που τιμά με την παρουσία του τη σημερινή μας επιτροπή[ή παρακολούθησης. Κύριε Παυλικιαννή έχετε το λόγο.

Παυλικιάννης Κωσταντίνος: Ναι. Καλησπέρα και από μένα. Ονομάζομαι Κωσταντίνος Παυλικιάννης. Είμαι απ' την Εθνική Αρχή Διαφάνειας. Δε θα σας κουράσω, θα ναι μία πολύ σύντομη, γιατί καταλαβαίνω τώρα είναι και η τελευταία παρουσίαση, οι περισσότεροι θέλετε να επιστρέψετε στα δωμάτιά σας ή στην Αθήνα, όσοι είναι παρόντες.

Παυλικιάννης Κωνσταντίνος: Δεν θα σας κουράσω με πολλά πράγματα απλά λίγο να σας πω το τί κάνουμε εμείς και πώς συνδεόμαστε με το Πρόγραμμα της Αγροτικής Ανάπτυξης. Καταρχήν να πούμε τη γνωρίζετε την Εθνική Αρχή Διαφάνειας με την ίδρυση του Επιτελικού Κράτους. Υπάρχει το Τμήμα AFCOS στο οποίο εργάζομαι εγώ, στο οποίο είμαι στέλεχος. Το AFCOS είναι από τα αρχικά Anti-Fraud Coordination Service δηλαδή είναι η Υπηρεσία Συντονισμού για την Καταπολέμηση της Απάτης και υπάγεται στη Γενική Διεύθυνση Ακεραιότητας και Λογοδοσίας. Εδώ βλέπουμε λιγάκι στη διαφάνεια αυτή τα βασικά, οι βασικές αρμοδιότητες, δεν είναι μόνο αυτές, είναι καμιά 30αριά περίπου αρμοδιότητες αλλά μιλάμε

περίπου για τις πιο βασικές με τις οποίες ασχολούμαστε. Η μία είναι συνεργασία με την OLAF, όσοι γνωρίζετε η OLAF κάνει ελέγχους στη χώρα μας οπότε εμείς συνδράμουμε με την έννοια ότι πολλές φορές η OLAF ζητάει υποστήριξη εθνικών αρχών κατά κανόνα του ΣΔΟΕ, οπότε εμείς μπαίνουμε στη διαδικασία να φέρουμε αυτές τις δύο υπηρεσίες σε επαφή γιατί οι ελεγκτές της OLAF έχουν οπωσδήποτε δικαίωμα να ελέγχουν κοινοτικά κονδύλια να το πω έτσι, όμως έχουνε κάποιους περιορισμούς σε ότι αφορά για παράδειγμα, δεν μπορούν να κάνουν ανακρίσεις, δεν μπορούν να κάνουν κατασχέσεις, δεν μπορούν να ανοίγουν προσωπικούς λογαριασμούς, τραπεζικούς, οπότε σ αυτήν την περίπτωση λοιπόν όταν έρχεται ένας έλεγχος της OLAF εμείς τους βοηθάμε δίνοντας μαζί τους και ένα κλιμάκιο ελεγκτών από το ΣΔΟΕ. Υπάρχει η έκθεση PIF, είναι ο δεύτερος κύκλος. PIF είναι από τα Γαλλικά που σημαίνει **protection interet financier** δηλαδή προστασία των οικονομικών συμφερόντων, εδώ συνεργαζόμαστε και με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, με τη Διαχειριστική Αρχή όπου μία φορά το χρόνο, στο τέλος κάθε χρόνου δηλαδή, μέχρι το τέλος της χρονιάς, τους αποστέλλουμε ένα ερωτηματολόγιο, όχι βέβαια μόνο στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, μιλάμε τώρα για πάνω από 2 υπηρεσίες στη χώρα μας, όπου μας αναφέρουν ποια είναι τα 3 σημαντικότερα μέτρα που ελήφθησαν στη διάρκεια του έτους που αφορούν την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και καθώς ένα δεύτερο ερωτηματολόγιο που αφορά τη συμμόρφωση και τις συστάσεις που γίνονται από την Ευρωπαϊκή επιτροπή. Εφόσον βέβαια αφορούν θέματα αγροτικά, τότε απαντάει και η Διαχειριστική Αρχή ειδικά μπορούν άλλα θέματα κυρίως τελωνειακού χαρακτήρα ή θέματα διορθωτικών ταμείων δηλαδή στρατηγικής κατά της απάτης κτλ. Έχουμε τη διαχείριση των καταγγελιών. Αυτό είναι το βασικότερο ίσως, η βασικότερη αρμοδιότητα. Θα δείτε και στο site της Διαχειριστικής Αρχής ότι η Αγροτική Ανάπτυξη εκεί που λέει καταγγελίες για συγχρηματοδοτούμενα έργα οδηγούνε στο site της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας. Οποιοσδήποτε λοιπόν πολίτης θέλει να κάνει μία καταγγελία κάνει κλικ και μπορεί να την υποβάλει ηλεκτρονικά, αυτή η καταγγελία έρχεται σε εμάς την οποία και αξιολογούμε και ανάλογα τη διαβιβάζουμε στον αρμόδιο κατά τη δικιά μας κρίση φορέα που πρέπει αν επιληφθεί της καταγγελίας. Είναι η εκπροσώπηση σε Εθνικά όργανα και επιτροπές, κατά κανόνα μιλάμε για τις COCOLAF που είναι επιτροπές της OLAF, που είναι διάφορες επιτροπές που αφορούν την πρόληψη της απάτης, τις αναφορές στο IMS κτλ. Ανάπτυξης Δικτύωσης και Συνεργασιών και Σχεδιασμός και υλοποίηση Δράσεων εκπαίδευσης και Επικοινωνίας. Εδώ είναι αυτό που έλεγα πριν για την επίσημη ιστοσελίδα του ΕΣΠΑ όπου και εκεί υπάρχει όπως και στη Διαχειριστική Αρχή και στη κεντρική σελίδα του ΕΣΠΑ για τον πολίτη που θέλει να κάνει μια καταγγελία και λέει καταγγελίες εδώ και μόλις κάνει κλικ οδηγεί στη δικιά μας ηλεκτρονική διεύθυνση στην ειδική φόρμα για τις καταγγελίες. Να πω λιγάκι ότι το Σύστημα της Διαχείρισης των Καταγγελιών έχει επιλεγεί στις 36 καλές πρακτικές που έχει επιλέξει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και είναι στο επίσημο site της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Εμείς τώρα το έχουμε

εξελίξει ακόμα δηλαδή με την εμπειρία που έχουμε λάβει από το προηγούμενο διάστημα που διαχειριζόμαστε καταγγελίες και βρήκαμε ποια σημεία μπορούμε να κάνουμε ακόμα πιο καλά, το έχουμε εξελίξει και έχουμε εκδώσει αυτό το εγχειρίδιο Διαχείρισης Καταγγελιών ούτως ώστε οι καταγγελίες να μπορούν να διερευνούνται από τον κατάλληλο κάθε φορά φορέα χωρίς να γίνεται κύκλους δηλαδή να τη στέλνουμε σε λάθος φορέα, ο λάθος φορέας να τη στέλνει σε κάποιον άλλον ή να μας την επιστρέφει πίσω και να πάμε να δούμε λιγάκι κάποια στατιστικά που είναι ενδιαφέροντα. Θα δούμε εδώ ότι με την πάροδο των ετών ο αριθμός των καταγγελιών που λαμβάνουμε είναι όλο και μεγαλύτερος. Αν εξαιρέσουμε το 2020 που έκανε μία κοιλιά πολύ μικρή της τάξεως του 10 τις εκατό που αυτό προφανώς θα οφείλεται στο lockdown που είχαμε που σημαίνει πως πολλές επιχειρήσεις δε λειτουργούσαν άρα δεν υπήρχαν και οι συνθήκες για να κάνει κάποιος κάποια καταγγελία. Που φτάνουμε τώρα στο 2021 που μέχρι τα τέλη του Νοεμβρίου που είχαμε τα στοιχεία έχουμε κάνει το ρεκόρ όλων των εποχών, μέχρι σήμερα έχουμε κάνει και άλλες καταγγελίες δηλαδή έχουμε ξεπεράσει τον αριθμό, τώρα λέει 109 αλλά σίγουρα στην πραγματικότητα τώρα είναι πάνω από 115. Εδώ επίσης βλέπουμε ότι οι επώνυμες καταγγελίες είναι 63 τις εκατό έναντι των ανώνυμων που είναι 37. Να πω το εξής. Εγώ προσωπικά δούλευα στη Γενική Γραμματεία για την καταπολέμηση της διαφθοράς πριν συγχωνευθεί με στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας. Μέχρι το 2019 που υπήρχε η Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς το ποσοστό αυτών των επώνυμων και ανώνυμων καταγγελιών ήταν μοιρασμένο, ήταν γύρω στο 51 οι επώνυμες, τις εκατό με 49 τις εκατό οι ανώνυμες. Μέσα σε δύο χρόνια βλέπουμε ότι έγινε μία πολύ μεγάλη αύξηση των επώνυμων καταγγελιών που δείχνει ότι ο Έλληνας πολίτης έχει μεγαλύτερη εμπιστοσύνη πλέον στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας. Μάλιστα εάν συγκρατήσουμε μόνο των τελευταίων 2 ετών τις καταγγελίες καταλαβαίνει κανείς ότι το ποσοστό των επώνυμων μπορεί να ναι και πάνω από 80 τις εκατό. Εδώ βλέπουμε πόσες καταγγελίες έχουμε πάρει ανάλογα με την προγραμματική περίοδο. Βλέπετε η, το πολύ μεγάλο ποσοστό ανήκει στην προγραμματική περίοδο του 14 – 20, κάποιες λιγότερες του 7 -13 και πάει λέγοντας να μη καθυστερώ. Εδώ βλέπουμε τις καταγγελίες ανά ταμείο. Οι περισσότερες καταγγελίες αφορούν το Ευρωπαϊκό κοινωνικό ταμείο, μπορεί αν μην είναι το Ταμείο το οποίο έχει τα υψηλά ποσοστά χρηματοδότησης στη χώρα μας η οποία κυρίως χρηματοδοτείται από το Περιφερειακής Ανάπτυξης στα Αγροτικά Ταμεία. Ωστόσο επειδή το Ευρωπαϊκό κοινωνικό Ταμείο αγγίζει τον τελευταίο Έλληνα πολίτη που μπορεί αν είναι ο άνεργος που παρακολουθεί ένα πρόγραμμα κατάρτισης, να ναι ένας γονέας που πηγαίνει το παιδί του σε παιδικό σταθμό, μπορεί να ναι μια βοήθεια στο σπίτι, οπότε αυτή είναι πιο ευαίσθητη να το πω έτσι, συνήθως είναι καταγγελίες που αφορούνε πολύ μικρότερα ποσά, αλλά είναι πάρα πολλές στον αριθμό. Εδώ βλέπουμε τα θέματα καταγγελιών. Συνολικά από όλες τις καταγγελίες που έχουμε λάβει αυτές, οι πιο συνηθισμένες αφορούνε διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, αυτό βέβαια δεν είναι Ελληνικό φαινόμενο, είναι ένα φαινόμενο πανευρωπαϊκό, πάντα αυτοί οι οποίοι δεν

κερδίζουν κάποιους διαγωνισμούς κάνουν καταγγελίες ότι οι διαδικασίες ήταν αδιαφανείς και πάει λέγοντας ή όταν γίνονται απευθείας αναθέσεις, ότι είναι φωτογραφικές κτλ. Η δεύτερη κατηγορία είναι η διαδικασία επιλογής ωφελουμένων, η Τρίτη η μη πληρωμή επιδόματος, μισθού, επιχορήγησης. Και εδώ έχω βάλει σε κυκλάκι το πόσες καταγγελίες έχουμε πάρει για την Αγροτική Ανάπτυξη. Βλέπουμε ότι οι περισσότερες καταγγελίες είναι για το πρόγραμμα ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού που στην ουσία είναι καταγγελίες του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου γι' αυτό και είναι πάρα πολλές. Μετά είναι η ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητά και καινοτομία που εδώ σε μεγάλο βαθμό οφείλεται στο πρόγραμμα Εξοικονόμηση κάτοικόν που πολλοί μπαίνουν στο πρόγραμμα, πέφτει η πλατφόρμα, δεν μπορούν, δεν τους κάνουν δεκτούς και κάνουν καταγγελία και αμέσως μετά έρχεται η Αγροτική Ανάπτυξη. Οπότε θα δούμε τώρα στοχευμένα για την Αγροτική Ανάπτυξη. Ότι οι περισσότερες καταγγελίες λοιπόν που έχουν διαβιβαστεί; 9 καταγγελίες βλέπουμε ότι τις διαχειρίζεται η ίδια η Αρχή Διαφάνειας, έχει κρίνει δηλαδή ότι θα τις ελέγξουμε εμείς, ο επιχειρησιακός δηλαδή κλάδος της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, 8 έχουνε πάει στον ΟΠΕΚΕΠΕ, 7 στη Διαχειριστική Αρχή, 2 είναι στις Δικαστικές Αρχές, 2 είναι στο Υπουργείο, 1 στην ΕΔΕΛ και 1 στην ΑΑΔΕ. Τα θέματα των καταγγελιών που αφορούν τα προγράμματα Αγροτικής Ανάπτυξης βλέπουμε ότι διαφέρουν σε σχέση με αυτές που βλέπαμε στο σύνολο. Ενώ λοιπόν βλέπαμε στο σύνολο ότι οι περισσότερες αφορούσαν δημόσιες συμβάσεις όταν μιλάνε για προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης μιλάμε, το νούμερο ένα θέμα παραποίηση εγγράφων, ψευδείς δηλώσεις, παραστατικά. Είναι πιο συνηθισμένες καταγγελίες που έχουμε. Δηλαδή ότι ο τάδε υποβάλλει ψευδή παραστατικά, ψευδή στοιχεία ότι έχει ζώα ενώ δεν έχει καθόλου ότι έχει ξέρω εγώ μία τάδε έκταση που στην πραγματικότητα είναι μικρότερη ή ότι δηλώνει ότι είναι ορεινό και δεν είναι ορεινό, κάτι τέτοια μας έρχονται κατά καιρούς. Αυτά δεν μας, μας δίνει μια εικόνα του τύπου να βλέπουμε ποιες είναι οι πιθανές περιπτώσεις απάτης, έτσι να έχουμε μια στόχευση να το πω έτσι. Αμέσως μετά είναι η διαδικασία επιλογής ωφελουμένων. Δηλαδή ποια είναι τα κριτήρια; Πώς τους επιλέξαν αυτούς και δεν επιλέξαν εμάς για παράδειγμα. Πολύ συνηθισμένη επίσης περίπτωση. Θα πρέπει όμως να σας πω εδώ ότι σε ποσοστό, σε συνολικό ποσοστό των 500 σχεδόν καταγγελιών που έχουμε λάβει όλα αυτά τα χρόνια το 85 τις εκατό των καταγγελιών αποδείχθηκαν αβάσιμες, απ' όσες έχουν ελεγχθεί και μένει ένα 15 τις εκατό το οποίο τελικά και κρίθηκε βάσιμη. Εδώ μπορούμε να δούμε, αυτές οι καταγγελίες οι 30 της Αγροτικής Ανάπτυξης, που έχουνε, σε τι στάδιο βρίσκονται. Οι 12 που είναι στο πράσινο χρώμα είναι ολοκληρωμένες, έχουνε κλείσει. Είτε δηλαδή αρχειοθετηθήκανε είτε διερευνηθήκανε και αποδείχθηκαν αβάσιμες. Και έχουμε και άλλες 4 περιπτώσεις που ναι στον ΟΠΕΚΕΠΕ, 4 περιπτώσεις στη Διαχειριστική Αρχή και άλλες 10 περιπτώσεις που ναι άλλες αρχές. Άλλες αρχές αν θυμόσαστε από προηγούμενη διαφάνεια είναι Δικαστικές, ΑΑΔΕ, ΣΔΟΕ, ΟΛΑΦ. Από τις 12 λοιπόν περιπτώσεις που έχουμε ολοκληρωμένες οι 11 ήτανε χωρίς ευρήματα, τελικά. Μόνο η, σε μία περίπτωση τελικά αποδείχτηκε ότι υπήρχε παρατυπία. Εδώ

είναι μια διαφάνεια που την κλέψαμε, εντός εισαγωγικών να πω, από Έκθεση του Ελεγκτικού Ευρωπαϊκού Συνεδρίου, όπου φαίνεται εδώ πέρα ότι στην πραγματικότητα αυτό που μας έρχεται σε μας είναι απλά η κορυφή του παγόβουνου. Από κάτω είναι άγνωστον το τί υπάρχει. Αυτό είναι και ένας λόγος για τον οποίον εμείς, πώς να το πω, παροτρύνουμε τον Έλληνα πολίτη να κάνει καταγγελίες, αυτός είναι ο μοναδικός τρόπος με τον οποίο μπορούμε πραγματικά να δείξουμε ότι ενδιαφερόμαστε για την απάτη και ότι έχουμε μηδενική ανοχή σε αυτήν, γιατί υπάρχουν πολλοί οι οποίοι το συζητάνε μεταξύ τους «α καλά στα ΕΣΠΑ και αυτά γίνονται πάρτη, τα Ευρωπαϊκά κονδύλια τα δίνουνε δεξιά και αριστερά» κυκλοφορεί συνέχεια, το λένε μεταξύ τους στις καφετέριες ή στα κανάλια δεν ξέρω εγώ τί, κάντε καταγγελίες αυτό λέμε εμείς. Κάντε καταγγελίες, ότι πέσει στην ξέρω σας πρέπει να το καταγγείλετε οπότε γι' αυτό το λόγο και 'μείς κάναμε και μία πλατφόρμα στο site της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας υπάρχει ένα εσωτερικό να το πω δίκτυο το οποίο είναι κρυφό δε φαίνεται, στην ουσία, παρά μόνο για χρήστες οι οποίοι εκδηλώσουν το ενδιαφέρον και μπορούνε δηλαδή με τον κωδικό χρήστη και μ' ένα κωδικό πρόσβασης να μπουύνε λοιπόν στο, στην ιστοσελίδα μας του AFCOS εντός της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας όπου εκεί έχουμε κατευθυντήριες οδηγίες από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, καλές πρακτικές, οτιδήποτε νέα, αυτή η σελίδα ενημερώνεται σχεδόν επί καθημερινού βάσεως όπου μπορεί να βρει κανείς τα πάντα όλα. Δηλαδή, από εκθέσεις, από κατευθυντήριες οδηγίες για τη σύγκρουση συμφερόντων, τις 16 μορφές απάτης στις δημόσιες συμβάσεις, είναι πολύ ενδιαφέρον οπότε όποιος ενδιαφέρεται μπορεί πράγματι να στείλει ένα email σε μας ή να μας πάρει τηλέφωνο και να τον καθοδηγήσουμε εμείς, νομίζω ήδη έχουνε κιάλας δηλωθεί κάποια άτομα από τη Διαχειριστική Αρχή αν δεν κάνω λάθος και εδώ πέρα βλέπουμε και τις ενότητες που υπάρχουν, τα τελευταία νέα, θεσμικό πλαίσιο, εκπροσωπήσεις. Όταν λέμε εκπροσωπήσεις εμείς θέλουμε να τη διοχετεύουμε την πληροφορία δηλαδή στις περιπτώσεις που πάμε Βρυξέλες ή πάμε σε άλλες χώρες όπου μας καλούνε και έχουμε τις παρουσιάσεις αναρτούμε και τις παρουσιάσεις στο site ούτως ώστε να βλέπουνε όλοι που βρισκόμαστε, ποια είναι η καινούρια πληροφορία. Για παράδειγμα την προηγούμενη εβδομάδα είχαμε μία συνάντηση της, είχαμε μία συνεδρίαση μάλλον διαδικτυακή πλέον για την πρόληψη της απάτης που έλεγε και τις μορφές απάτης μέχρι το 2030. Είναι καινούριες μορφές απάτης που εμφανίζονται που είναι βασικό αυτό, γιατί; Όσο προχωράει η τεχνολογία διαπιστώνονται και καινούριες μορφές απάτης. Εμείς είμαστε δηλαδή σε μία φάση που πρέπει συνεχώς να είμαστε από πίσω και να τις αντιλαμβανόμαστε όσο το δυνατόν πιο γρήγορα γιατί έτσι και ξεφύγει, να το πω έτσι, θα ναι και πάρα πολύ δύσκολο να εντοπιστεί. Εδώ βλέπουμε μία εικόνα του πώς είναι αυτό το site του AFCOS μέσα στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας και βλέπουμε το μενού που λέει Αρχή θεσμικό πλαίσιο και από κει και πέρα τα βελάκια όπου κάποιος κάνει κλικ και μπορεί να δει στο θεσμικό για πλ., για παράδειγμα πλαίσιο μπορεί να δει Εθνικό ή Ευρωπαϊκό. Εκπροσωπήσεις επίσης και το αποθετήριο γνώσης μπορεί να έχει εγχειρίδια, κατευθυντήριες οδηγίες από εσωτερικό έλεγχο μέχρι

οτιδήποτε μπορείτε να φανταστείτε. Αυτό, ελπίζω να μη σας κούρασα, σας ευχαριστώ πάρα πολύ, να είστε καλά.

Χειροκροτήματα

Ομιλητής 4^{ος} από δεξιά (Ν. Μανέτας): Να ευχαριστήσουμε τον Εκπρόσωπο της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας τον κύριο Παυλικιαννή. Να επισημάνω ότι οι μονάδες, οι ελεγκτικές μονάδες και των δύο διαχειριστικών αρχών και της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης και της Ειδικής Υπηρεσίας Εφαρμογής έχουν μία άριστη συνεργασία αναπτύξει με την Αρχή Διαχείρισης Διαφάνειας. Να πω ότι και προσωπικά με το διοικητή της Αρχής τον κύριο Μπίνη είμαστε σε επικοινωνία και θεωρούμε ότι είναι από τι βασικές αυτές παρεμβάσεις που γίνονται και πραγματικά κάνετε πάρα πολύ καλό έργο και σα ευχαριστούμε για αυτό. Κύριε Γενικό νομίζω ότι ολοκληρώθηκαν οι παρουσιάσεις και θα μπορούσαμε τώρα να προχωρήσουμε στην στις τοποθετήσεις και στη συζήτηση με τα μέλη εφόσον θέλουν κάποια από τα μέλη που παρακολουθούν διαδικτυακά να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους, βλέπω ότι δύο συνάδελφοι από το ΓΕΩΤΕ ο κύριος Τιμοσίδης και ο κύριος Ντοκούλης έχουν ζητήσει το λόγο διαδικτυακά. Να ζητήσω και από την αίθουσα να μας πουν οι συνάδελφοι ή συμμετέχοντες τα μέλη αν θέλουν να παρέμβουν. Να σηκώσουν το χέρι όποιος θέλει να παρέμβει. Βλέπω την κυρία Μαυριά ως εκπρόσωπο της Υπηρεσίας Συντονισμού της Εφαρμογής του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Κάποιος άλλος; Ωραία. Άρα να ξεκινήσω με την κυρία Μαυριά Εκπρόσωπο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Κυρία Μαυριά έχετε τον λόγο, ευχαριστώ.

Π. Μαυριά: Ευχαριστώ. Να χαιρετήσω και εγώ από πλευράς της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού του Υπουργείου Ανάπτυξης στη 10^η Επιτροπή Παρακολούθησης. Σύμφωνα με τα στοιχεία που μας δώσατε γιατί το ΟΠΣΑ έχει μία υστέρηση όπως γνωρίζετε σε σχέση με το ΟΠΣΑ, οι εντάξεις σας είναι στο 117 και η απορρόφηση είναι στο 72. Βέβαια το γεγονός αυτό ξέρετε, με την ενσωμάτωση των στους Χρηματοδοτικούς Πίνακες της 9^{ης} Τροποποίησης, αυτά τα ποσοστά θα αλλάξουν, θα πέσουν. Κινηθήκατε βέβαια γρήγορα, βγάλατε ήδη πρόσκληση στους Νέους Γεωργούς για τους πόρους αυτούς, ήδη έχετε κάνει πολλές προδημοσιεύσεις, θα πρέπει αν δούμε από κοντά μήπως κάνουμε αυτό που είχαμε κάνει στο παρελθόν χωρίς υπερδέσμευσης για να μπορείτε να είστε ελεύθεροι να εντάσσετε κιόλας χωρίς μέχρι να ταχτοποιηθούν η χρηματοδοτική και όλα αυτά και να μπορέσετε να ξαναπιάσετε τα ποσοστά αυτά τα γρήγορα. Μεγάλο λοιπόν στοίχημα η έγκαιρη επένδυση αυτών των πόρων των πρόσθετων, μίλησε ήδη και ο Υπουργός γι' αυτό και ο κύριος Γενικός, βλέπουμε επιτέλους ότι τα μέτρα τα επενδυτικά του ΠΑΑ αποδίδουν και φέρνουν δαπάνες, επίσης ακούσαμε με μεγάλη χαρά για το Μέτρο 2 ότι πλέον ενεργοποιείται όπως και το Μέτρο 16 θα βγει η πρόσκληση για τα επενδυτικά άρα θεωρούμε ότι και αυτά που ήταν, θυμάστε παρότι η θέση

μας σε κάθε επιτροπή να χτυπάμε καμπανάκι με χαρά πήραν μπρος και είναι πάρα πολύ καλό αυτό και για το Πρόγραμμα και για το μέλλον του. Θα ξαναχτυπήσουμε μία λίγο ένα καμπανάκι για τα μέτρα, ειδικά τα μέτρα που έχουν στέρηση και παίρνουν πόρους του μεταβατικού όπως είναι το μέτρο 3, γνωστό συγγνώμη, τα συστήματα ποιότητας, το μέτρο 8 τα δασικά, που έχει μεγάλη στέρηση και πρέπει να συμβάλλει σημαντικά αυτή τη φορά η Διεύθυνση Δασών. Το μέτρο 19 το Leader που αναφέρθηκε ο κύριος Γενικός ότι ήδη έχουν ξεμπλοκάρει αρκετά πράγματα και το μέτρο 4.3.1 που επίσης Γενική περιμένουμε με τη συνδρομή σας να ξεμπλοκάρουν κυρίως σε ότι αφορά η ανάπτυξη νομικών δεσμεύσεων για να έχουμε και μετά και τις δαπάνες που χρειάζονται. Επίσης θα ήθελα να σας ευχαριστήσω πραγματικά για όλη αυτήν την προσπάθεια που κάνετε και έκλεισε, ολοκληρώθηκε η διαδικασία για τη Νέα ΚΑΠ και ευχαριστούμε πολύ για τη συνεργασία σας και την πρόσκληση.

Γενικός κ. Δημήτρης Παπαγιαννίδης, Προεδρείο: Ευχαριστώ πολύ, εννοείται ότι η συνεργασία μας και με τη Γενική Αρχή Συντονισμού αλλά γενικά και με τα συναρμόδια Υπουργεία είναι, είναι εξαιρετική και θα συνεχίσει να είναι. Βέβαια εγώ οφείλω να το πω ότι η προσωπική μου άποψη, δεν είναι η πολιτική του Υπουργείου είναι η προσωπική μου άποψη, ότι ήταν λάθος που ο Τομέας των Δασών μεταφέρθηκε στο Υπουργείο Περιβάλλοντος. Δάση και Γεωργία είναι το ίδιο οικοσύστημα, το, έχουνε, δεν είναι αντίπαλες έννοιες. Δάση, Γεωργία, Κτηνοτροφία είναι, κανονικά θα 'πρεπε να είναι στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης θα ήταν πολύ καλύτερα και πολύ καλύτερη η απορρόφηση των πόρων. Εντάξει, ακούμε, ιδίως με τις πυρκαγιές διάφορους ανόητους που λένε διάφορα, ότι δεν υπάρχουν πόροι και λοιπά, υπάρχει το ανάποδο, υπάρχουν πόροι και δεν υπάρχουν απορροφήσεις και επειδή είναι και δύσκολη η θέση μας, εγώ δε λέω ότι η αντιμετώπιση των πυρκαγιών που ήταν παλιά το 2000 μέχρι το 2000 νομίζω ήταν στο Αγροτικής Ανάπτυξης ότι να επιστρέψει εκεί, ούτε κατά διάνοια αλλά τα δάση κατά την άποψή μου, αυτό το έχω εκφράσει πολλές φορές αλλά μου δίνεται και μια ευκαιρία και είναι και φαίνεται ότι είναι λάθος απ' το πώς πάει η απορρόφηση έτσι και ότι.. Εμείς σπαταλούμε πολύ ανθρώπινο δυναμικό, γιατί εμένα με ενδιαφέρει και η, επειδή ο χρόνος μας είναι πάντα πεπερασμένος, πρέπει αν δούμε και πώς, σπαταλούμε πάρα πολύ τους ανθρώπινους πόρους των διαχειριστικών για την πορεία αυτών των προγραμμάτων της συνέργειας και ότι είναι σε άλλα, σε άλλο υπουργείο δυσχεραίνει τη συνεργασία, δεν την ευνοεί. Αυτό.

Ωραία, να δώσουμε τον λόγο, βέβαια μάλλον θα ακουστεί αντίλογος γιατί βλέπω τώρα εγγράφεται για να μιλήσει και ο κύριος Γκουντούφας, ο φίλος σας. Ο Γενικός Διευθυντής από το Υπουργείο Περιβάλλοντος. Οπότε να κρατήσουμε τη σειρά αυτή και να δώσουμε το λόγο στον κύριο Τιμοσίδη, εκπρόσωπο του ΓΕΩΤΕΕ στην Επιτροπή και στον κύριο Ντοκούλια αμέσως μετά.

Γρ. Τιμοσίδης: Κύριε Πρόεδρε καλησπέρα σας, καλησπέρα σε όλα τα μέλη της Επιτροπής, ως εκπρόσωπος του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου χαιρετίζουμε τη 10^η Συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης, συγχαίρουμε και εμείς με τη σειρά μας για τα πολύ καλά αποτελέσματα που αφορούν την πορεία του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης και οφείλουμε να αναγνωρίσουμε την καλή δουλειά που έχει γίνει τόσο από τους υπηρεσιακούς παράγοντες αλλά αξίζει να τονίσουμε και τη σημαντική συμβολή των ιδιωτών γεωτεχνικών στην καλή πορεία αυτή του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης κάτι που κύριε Γενικό παραβλάψατε να αναφέρετε.

Γενικός κ. Δημήτρης Παπαγιαννίδης: Όχι και παρέβλεψα, το τόνισα ιδιαίτερα, με το ΓΕΩΤΕΕ ειδικά το τόνισα ιδιαίτερα και συνεχίζω να το τονίζω.

Γρ. Τιμοσίδης: Ωραία, θέλω να αναφέρω ότι

Γενικός: Και μάλιστα είπα ότι για τις προδημοσιεύσεις εκείνος που ενημερώνεται καλύτερα είναι ο ιδιώτης μελετητής. Ίσως δεν ήσασταν στο...

Γρ. Τιμοσίδης: Όχι, όταν συγχαίρατε τους Υπηρεσιακούς, εν πάση περιπτώσει δεν είναι εκεί η διαφωνία μας. Θέλω να τονίσω μέσα από την παρέμβασή μου ότι εμείς οι ιδιώτες, Γεωτεχνικοί μελετητές θα έλεγα, είμαστε σύμμαχοί σας σε αυτή την προσπάθεια και το έχουμε αποδείξει και το αναφέρω αυτό γιατί τις τελευταίες μέρες πάνω από 15 φορές ζητάμε παράταση όσων αφορά τη προκήρυξη των Νέων Αγροτών. Οι λόγοι οι οποίοι, και θα ήθελα αν θέλετε να μου απαντήσετε αν θα δοθεί η παράταση τώρα ή όχι για να πω αν αξίζει να συνεχίσω να τοποθετηθώ και να πω για τους λόγους τους οποίους την ζητάμε. Λοιπόν οι λόγοι οι οποίοι ... Ορίστε! Σας ακούω.

Γενικός κ. Δημήτρης Παπαγιαννίδης: Καλύτερα είναι να τους αναφέρετε γιατί δεν θα σας απαντήσω σ' αυτό.

Γρ. Τιμοσίδης: Ωραία, βλέπουμε με βάση αυτά τα αιτήματά μας ότι αντιμετωπίζαμε σαν να είμαστε απέναντί σας. Οι λόγοι που ζητάμε παράταση είναι οι εξής απλοί. Πρώτον ότι βρισκόμαστε σε μία κατάσταση πανδημίας, έχουμε πολλούς συναδέλφους που νοσούν και δεν μπορούν να δουλέψουν τις μέρες της καραντίνας τους, έχουμε μια δυσλειτουργία και καθυστέρηση των δικών σας υπηρεσιών, του ΥΠΑΤ κύριε Γενικό και βλέπουμε μεγάλες καθυστερήσεις μητρώων αγροτών και αγροτικών εκμεταλλεύσεων, σας ενημερώνω ότι υπήρχε ΤΑΑΕ που δεν είχε ίντερνετ επί μία εβδομάδα στη Βόρεια Ελλάδα. Έχετε ζητήσει παράταση μέχρι και στις αιτήσεις των οινοποίησης σταφυλιών, δεν καταλαβαίνω γιατί δεν δίνετε και στην προκήρυξη των Νέων Αγροτών. Θα σας υπενθυμίσω ακόμη ότι ενώ είχε ανοίξει το ΠΣΚΕ υπήρχανε πάνω από 8 μέρες που δεν μπορούσε να οριστικοποιήσει κάτι,

δυσχέραινε τη δουλειά των συναδέλφων., επίσης να πω το εξής, είτε δοθεί παράταση – οφείλω να σας το πω – είτε δεν δοθεί αν ο λόγος είναι να μπουν λιγότερες αιτήσεις σας διαβεβαιώ ότι ο αριθμός αιτήσεων είτε δοθεί παράταση είτε δε δοθεί θα είναι ο ίδιος ακριβώς. Το μόνο που θα αλλάξει θα είναι η κακή ποιότητα των αιτήσεων και η καθυστέρηση στην αξιολόγηση αυτών των αιτήσεων γιατί θα ζητάνε συνέχεια δη, συμπληρωματικά έγγραφα οι αξιολογητές, κάτι που θα καθυστερήσει πάρα πολύ τη διαδικασία των αξιολογήσεων. Και κλείνοντας να τονίσω το εξής, εμείς θέλουμε να τρέξει πολύ καλά το μέτρο, θέλουμε να κάνουμε μία καλή ποιοτική δουλειά όσον αφορά τις αιτήσεις για να διευκολύνουμε και τη δουλειά των αξιολογητών των γνωμοδοτικών επιτροπών. Επίσης να αναφέρω ότι έχω την εξουσιοδότηση από τον πρόεδρο και από το Συμβούλιο του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου, το ΓΕΩΤΕΕ θεωρώντας ότι θίγονται τα συμφέροντα των μελών του, θα ασκήσει όλα τα νόμιμα και ένδika μέσα τη Δευτέρα όσον αφορά την πρόσκληση αν δε δοθεί παράταση. Σας ευχαριστώ.

(Προεδρείο)

Γενικός κ. Δημήτρης Παπαγιαννίδης: Σας ευχαριστώ

Ωραία, να περάσουμε και στον κύριο Ντοκούλη.

Ντοκούλης: Καλησπέρα και από μένα. Συγχαρητήρια άλλη μία φορά κύριε Γενικέ. Στελέχη των φορέων του Υπουργείου. Ο συνάδελφος, ο Γρηγόρης ο Τιμοσίδης, μετέφερε την αγωνία μας και είναι και ο λόγος για τον οποίο δεν βρισκόμαστε σήμερα στη Ναύπακτο που πολύ θα το θέλαμε αλλά βρισκόμαστε στα γραφεία μας και δουλεύουμε δίχως αύριο για να μπορέσουμε να διεκπεραιώσουμε την πρόσκληση έτσι όπως βγήκε. Δεν θα αναφερθώ άλλο σε αυτό. Θα επισημάνω εγώ δύο τεχνικά θέματα, με συγχωρείται πολύ μου διαφεύγει το όνομα της κυρίας η οποία έκανε αναφορά στα κριτήρια, στα νέα κριτήρια που θα εφαρμοστούν στα νέα μέτρα. Εμείς γράψαμε και ένα σχόλιο για δύο μέτρα τα οποία αναμένουμε. Το ένα έχει να κάνει με το μέτρο της απονιτροποίησης και το άλλο έχει να κάνει με το μέτρο της βιολογικής γεωργίας. Στο μέτρο 11.1.1 συμφωνούμε 100 τις εκατό για τα κριτήρια επιλογής τα οποία δημιούργησαν και μία παραλλακτικότητα γιατί, έγινε μία πολύ ωραία τοποθέτηση όσων αφορά τα target group στα οποία απευθύνονται. Το μόνο που έχουμε σαν ερώτημα και θα ήθελα μία απάντηση είναι ότι στο 11.1.1 που είναι για τη μετατροπής σε βιολογικές αναφέρεται στο κριτήριο επιλεξιμότητας δικαιούχου της Ευρωπαϊκής ..(ασαφές) ότι ο δικαιούχος έχει εντάξει στο σύστημα της Βιολογικής Γεωργίας σύμφωνα με τον κανονισμό του Συμβουλίου Αγρο κλιμάκια που δεν συμπεριλαμβάνονται στην ενεργή σύμβαση μηχανισμού ελέγχου μέχρι και 31/12^{ου}. Δηλαδή ουσιαστικά είναι σαν να λέει ότι θα πρέπει να εντάξεις στα αγροτεμάχιά σου στο σύστημα για να μπορέσεις να κάνεις την αίτηση ούτως ώστε να είσαι επιλέξιμος. Άρα νομίζω ότι είναι διπλή δουλειά γιατί συνήθως κάναμε την αίτηση και κατόπιν της αιτήσεως κάναμε μετά και τη σύμβαση με τον Πιστοποιητικό Φορέα Οργανισμό. Νομίζω δηλαδή ότι ίσως, ίσως

είναι μία παράφραση, μπορεί να είναι και η πραγματικότητα απλά θα ήθελα μία απάντηση γιατί μας ρώτησαν και αρκετοί συνάδελφοι. Και το 2^ο για το οποίο θα τοποθετηθούμε είναι το νέο κριτήριο στο μέτρο της απονιτροποίησης στο 10. Ουσιαστικά γίνεται βαθμολόγηση εις διπλούν στην ίδια αρχή βαθμολόγησης. Το μέτρο ουσιαστικά, δηλαδή το κριτήριο το οποίο εντάσσουμε, που δημιουργεί ένα ποσοστό της εντασσόμενης έκτασης σε κακή ποιοτική κατάσταση, είναι χημική, δεν δημιουργεί διαφοροποίηση ουσιαστικά ούτε παραλλακτικότητα, ισχύει το 1^ο κριτήριο. Δηλαδή ένας υποψήφιος ο οποίος βρίσκεται σε μία κακή περιοχή με κακή ποιοτική κατάσταση, θα λάβει μεγαλύτερο ποσοστό μορίων σε σχέση με έναν που δηλώνει περισσότερα αγροτεμάχια που δεν είναι 100 τις 100 σε χημική κατάσταση, ας πούμε ότι είναι σε περιοχές *natura*. Είναι σαν να μοριοδοτούμε πολύ συγκεκριμένες περιοχές ενώ το μέτρο κατά τη λογική μας και σας μιλάω και σαν επαγγελματίας με τη λογική ότι έχω ένα πολύ μεγάλο μερίδιο λόγω της καταγωγής μου, είμαι απ' τη Λάρισα, καταλαβαίνετε ότι το μισό πρόγραμμα έχει πάει στη Θεσσαλία. Το πρόβλημα που είχαμε και στο προηγούμενο πρόγραμμα ότι μοριοδοτήθηκαν συγκεκριμένες περιοχές Πανελλαδικά και παρά ταύτα βλέπετε, σας λέω ξανά πήρε το 50 τις εκατό του προγράμματος ένας Θεσσαλός αλλά δεν μοριοδοτήθηκαν άλλες περιοχές στην Ελλάδα άρα νομίζω ότι ένα επιπλέον κριτήριο, μ αυτήν τη λογική δηλαδή του να ενισχύσουμε το κριτήριο της κακής χημικής σύστασης θα, νομίζω ότι είναι λίγο λάθος. Νομίζω ότι η πρότασή μας θα ήταν σωστή να έμπαιναν κάποια κριτήρια εύκολα όπως για παράδειγμα να έμπαιναν κάποια κριτήρια για τα αρδευόμενα αγροτεμάχια τα οποία είχαν οι παλιότερες προκηρύξεις. Δηλαδή, είδαμε πολλές καλλιέργειες ξηρικές εντέλει να εντάσσονται στο πρόγραμμα παρόλο που έχουν να βάλουν αρδευόμενη καλλιέργεια τα τελευταία 6 χρόνια. Έτσι; Έχουν τη δυνατότητα άρδευσης αλλά βέβαια ήταν ούτως ή άλλως ξηρικές και έμεναν έξω περιοχές που είναι κατά παράδοση αρδευόμενες, είναι παραγωγικές με αρδευόμενες καλλιέργειες και γι' αυτό το λόγο θεωρούμε ότι ένα τέτοιο κριτήριο θα μπορούσε να δημιουργήσει και μια διαφοροποίησης για να είναι πιο αναλογικό το πρόγραμμα πανελλαδικά. Αυτά από μένα, σας ευχαριστώ πολύ.

(Προεδρείο)

Γενικός κ. Δημήτρης Παπαγιαννίδης: Ποιος είναι στη συνέχεια; Οκ. Τον συνάδελφό μου Γενικό Διευθυντή.

Γκουντούφας: Καλησπέρα, να υποθέσω ότι εννοείται εμένα γιατί δεν άκουσα το όνομα, κύριε Γενικέ;

Γενικός Γραμματέας κ. Δημήτρης Παπαγιαννίδης: *Εννοείται γιατί δεν παύει και γω να 'μαι Γενικός Διευθυντής.* Παρότι βέβαια μετά από δω θα συνταξιοδοτηθώ θεωρώ όλους τους Γενικούς Διευθυντές συνάδελφους μου. Κριθήκαμε με το ίδιο μέτρο, έτσι;

Γκουντούφας: Να είστε καλά. Χαίρομαι που σας βλέπω, από το πρωί παρακολουθώ όλη τη συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης. Και γω με τη σειρά μου να σας δώσω συγχαρητήρια για την οργάνωση. Χαίρομαι πάρα πολύ που έστω και έτσι μας δόθηκε η δυνατότητα να βρεθούμε. Χαίρομαι πάρα πολύ που σας είδα στη θέση του Γενικού Γραμματέα, τον Νίκο τον Μανέτα πάντα μιλάμε συχνά, χαίρομαι να τον βλέπω, όπως και να ακούω όλους τους συναδέλφους από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης όπως και από την ΕΥΕ. Θα μου επιτρέψετε κύριε Γενικέ να διαφωνήσω μαζί σας, ήδη σας προετοίμασε και ο Νίκος Μανέτας ότι θα ακούσετε τον αντίλογο, επιτρέψτε μου να σας πω ότι την μέχρι τώρα πορεία των Δασικών Μέτρων δεν ευθύνεται η, το ότι τα δάση έφυγαν το 2010 από το Υπουργείο Γεωργίας, το τότε Υπουργείο Γεωργίας, τώρα Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και ήρθαν στο Υπουργείο Περιβάλλοντος άσχετα το αν έχουμε, ποια φιλοσοφία έχουμε, το πού θα πρέπει να ανήκουν τα Δάση, αν θα πρέπει να αντιμετωπιστούν ως πυλώνες του πρωτογενούς τομέα ή ως περιβαλλοντικό ζήτημα. Πάντως για το συγκεκριμένο ζήτημα της μέχρι τώρα πορείας των δασικών μέτρων, δεν ευθύνεται σε καμία περίπτωση η μεταφορά των υπηρεσιών από το ένα Υπουργείο στο άλλο και θα εξηγήσω αμέσως τί εννοώ. Ο Νίκος ο Μανέτας το ξέρει πάρα πολύ καλά ότι μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2019 υπήρχαν μία σειρά γραφειοκρατικών προβλημάτων που είχαν να κάνουν με το γεγονός ότι οι δασικές υπηρεσίες σε επίπεδο χώρας δεν ανήκουν καν στο Υπουργείο Περιβάλλοντος. Ανήκαν, ανήκανε μέχρι πρόσφατα στο στις αποκεντρωμένες διοικήσεις, στις 7 αποκεντρωμένες διοικήσεις, οι οποίες λειτουργούσαν και λειτουργούν ως αυτόνομες διοικητικές μονάδες, ως μικρά Υπουργεία του κράτους, εποπτεύονται χαλαρά από το Υπουργείο Εσωτερικών αλλά είναι αυτόνομες διοικητικές δομές. Τέλη Αυγούστου και μετά την καταστροφή τη μεγάλη της χώρας πάρθηκε η πολιτική απόφαση οι δασικές υπηρεσίες να υπαχθούν σε κάθετη δομή και υπαγωγή στην κάτω από την υπηρεσία μας και όλο αυτό που λέγαμε και υποστηρίζαμε είτε ως υπηρεσιακοί παράγοντες είτε ως γεωτεχνικοί επιστήμονες ότι δεν μπορεί να είναι διασπασμένος ο χώρος ήρθε να επιβεβαιωθεί και να γίνει πράξη. Επίσης ξέρει πάρα πολύ καλά ο κύριος Μανέτας όπως και όλα τα στελέχη της Ειδικής Διαχείρισης τους οποίους οφείλω και κατ' ελάχιστο να ευχαριστήσω για τη μέχρι τώρα συνεργασία μας, ότι δεν είχαμε καμία απορρόφηση μέχρι το τέλος του 2019, καμία ένταξη. Είχαμε επιδοθεί σε έναν αγώνα δρόμου με συνεχείς επισκέψεις τις οποίες μας συνόδευσαν τα στελέχη σας προκειμένου να κινήσουμε όλες τις δασικές υπηρεσίες λόγω του ότι οι διευθύνσεις συντονισμού και η επιθεώρηση δασών λειτουργούσαν ως ενδιάμεσοι φορείς σύμφωνα με την κοινή υπουργική απόφαση η οποία έχει υπογραφεί και καταφέραμε μέσα σε έναν χρόνο να εντάξουμε έργα, 117 έργα συνολικού προϋπολογισμού 80 εκατομμυρίων και μάλιστα για το 8.3 να ξεπεράσουμε τον αρχικά, τον αρχικό προϋπολογισμό του, του μέτρου και να πάρουμε χρήματα από το 8.4 για να καλύψουμε όλα τα έργα, όλες τις προτάσεις οι οποίες οι οποίες υποβλήθηκαν. Και σε αυτό βέβαια μας βοήθησε και η Τεχνική βοήθεια η οποία δόθηκε με η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΠΑΑ

στη ΜΟΔ και έτρεξε προκειμένου να υλοποιήσουμε αυτά τα, τα μέχρι τώρα, τις, τη μέχρι τώρα πορεία αυτών των έργων. Να θυμίσω ότι και στη δική σας σήμερα παρουσίαση είπατε ότι το 75, πάνω οπ το 75 τις εκατό των έργων αυτών έχουν ώριμα τεύχη δημοπράτησης σε ότι αφορά το μέτρο 8.3 και πάνω απ' το 85 τις εκατό των, των ε, των προτάσεων αυτών σε ότι αφορά το μέτρο 8.4 έχουν τεύχη δημοπράτησης. Επομένως θεωρώ ότι μέσα σ' ένα, σε αυτό το χρονικό διάστημα από το 0 να 'χουμε φτάσει σε αυτό το σημείο σημαίνει ότι όλες οι υπηρεσίες μπορούσαν να ανταποκριθούν και να έχουμε φτάσει ένα βήμα πριν, πριν την υλοποίησή τους. Και όλα αυτά γίνανε με 544 δασολόγους σε επίπεδο χώρας, αυτή είναι η κατάσταση που επικρατεί στις δασικές υπηρεσίες. Αυτή τη στιγμή που μιλάμε όλα αυτά τα αντικείμενα που ακούτε και διαχειρίζονται οι δασικές υπηρεσίες από το να συμμετέχουν ενεργά δίπλα απ' την πυροσβεστική στην κατάσβεση των πυρκαγιών αν ασχολούνται με την ασθένεια υ-του πλατάνου, να κάνουν διαχείριση, να φροντίζουν για τα καυσόξυλα, να φροντίζουν για οτιδήποτε μπορείτε να φανταστείτε μέχρι και για την αγροτική ασφάλεια διότι έχουμε επιφορτιστεί και τις αρμοδιότητες της αγροφυλακής και ταυτόχρονα να τρέχουν όλα αυτά τα μεγάλα αντικείμενα που ακούνε και στο 'όνομα Υλοποίηση των Έργων του προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης. Επίσης για αποκατάσταση της αλήθειας η μεταφορά της δασοπυρόσβεσης από τη δασική υπηρεσία στην πυροσβεστική έγινε το 1998 και βέβαια δεν είναι το μόνο, ένα, αν μου επιτραπεί η έκφραση και εγώ από την πλευρά μου θεωρώ ότι δεν θα έπρεπε να γίνει έτσι όπως έγινε η μεταφορά της Δασοπυρόσβεσης, αλλά θέλω να θυμίσω το κυρίαρχο που σήμερα είναι ότι δεν και που και που έχουμε δασικές πυρκαγιές είναι ότι πρέπει να μπουν όλα τα δασικά μας οικοσυστήματα σε καθεστώς διαχείρισης να συνταχθούν πλήρεις και σύγχρονες μελέτες αντιπυρικών σχεδίων, πρόληψης δασικών πυρκαγιών σε όλη, για όλη τη χώρα, το 2020 καταφέραμε και ολοκληρώσαμε τις τεχνικές προδιαγραφές και είμαστε ένα βήμα πριν ξεκινήσει η σύνταξη όλων αυτών των σχεδίων και θεωρούμε ότι μέσα στα επί, στα επόμενα, στο επόμενο χρονικό διάστημα θα έχουμε για όλα τα δάση μας πλήρεις μελέτες αντιπυρικού σχεδιασμού, οπ, στις οποίες βέβαια θα περιλαμβάνονται και οι καθαρισμοί της κρίσιμης καύσιμης δασικής ύλης ώστε μια έρχουσα πυρκαγιά να μην μπορεί να μετατραπεί σε επικόρυφη που να μας δίνει όλα αυτά τα καταστροφικά περιστατικά όλες αυτές τις μέγα πυρκαγιές όπως αυτές που μας απασχόλησαν φέτος. Η Υπηρεσία πλέον με τη νέα δομή από το καινούριο έτος και με την υποστήριξη που θεωρώ δεδομένη, σύμφωνα και με τις εξαγγελίες της πολιτικής μας ηγεσίας αλλά και του Υπουργείου Εσωτερικών, όπως θα ενισχυθεί με ανθρώπινους πόρους, θα είναι παρούσα στο να ανταπεξέλθει τόσο στο στοίχημα της υλοποίησης των έργων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 14 – 20, όσο και στη νέα Προγραμματική Περίοδο 21 – 27. Σας ευχαριστώ πολύ για το βήμα που μου δώσατε.

Χειροκρότημα

Γενικός: Ευχαριστώ πολύ, άντε πάλι να ξεκινήσω από σας.

Προεδρείο: έχουμε και άλλους δύο ακόμα.

Γενικός: Α, έχουμε

Ομιλητής 4^{ος} από δεξιά (Ν. Μανέτας): Να ευχαριστήσουμε τον συνάδελφο, τον κύριο Γκουντούφα και έχουμε και δύο ακόμα συναδέλφους που θέλουν να παρέμβουν και νομίζω ολοκληρώνουμε την διαδικασία αυτή, εκλεκτοί συνάδελφοι οι οποίοι έχουν υπηρετήσει και στις Διαχειριστικές Αρχές και τώρα από καινούρια πόστα υπηρετούν. Η κυρία Πουρνάρα από την Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικού Σχεδιασμού και Αξιολόγησης και ο κύριος Καραβάς από τον ΟΦΥΠΕΚΑ. Η κυρία Πουρνάρα έχει το λόγο.

Σ. Πουρνάρα: Ευχαριστώ πολύ, μ' ακούτε;

Προεδρείο: Ναι, ναι κανονικά.

Σ. Πουρνάρα: Καταρχάς θα ήθελα να σας πω συγχαρητήρια για τη δουλειά σας και τα αποτελέσματα της δουλειάς σας τα οποία είναι εμφανή. Εγώ θα κάνω μία σύντομη παρέμβαση που αφορά κυρίως το Νέο Πρόγραμμα η κατάρτιση του οποίου είναι μία πολύ απαιτητική εργασία καθώς βέβαια η, έχουνε γίνει αρκετές αλλαγές. Παρόλο που τη νέα περίοδο δεν είμαστε μαζί, δε συμβαδίζουμε ΕΣΠΑ και ΠΑΑ, δεν είμαστε κάτω από τον ίδιο κανονισμό τα περισσότερα θέματα, ωστόσο είναι σκόπιμο κατά την κατάρτιση του Προγράμματός σας να λάβετε υπόψη και τα όσα έχουν γραφτεί στο κείμενο του ΕΣΠΑ για συνέργειες και συμπληρωματικότητες. Θα ήθελα να πω ότι ιδιαίτερη προσοχή πρέπει αν δοθεί στα leaders στα CLLD διότι τη Νέα Προγραμματική Περίοδο οι ομάδες τοπικής δράσης με τα προβλήματα που έχουν θα πρέπει να, θα έχουνε μεγάλο φόρτο εργασίας καθώς καλούνται να υλοποιήσουνε δράσεις πολλών ταμείων. Βέβαια εμείς κρατάμε τα προβλήματα που έχετε αντιμετωπίσει εσείς και είστε και γνώστες περισσότερο του αντικειμένου, να δούμε μήπως, πώς μπορούμε και μείς να τα αντιμετωπίσουμε μήπως και αν παρουσιαστούν στο μέλλον. Και πάλι συγχαρητήρια και για την κατάρτιση, την κατάρτιση του Νέου ΠΑΑ και εύχομαι καλή επιτυχία στο έργο σας.

Ομιλητής 4^{ος} από δεξιά (Ν. Μανέτας): *Ευχαριστούμε πολύ την κυρία Πουρνάρα, Σοφία μου σ' ευχαριστούμε. Το λόγο τώρα έχει ο κύριος Καραβάς. Νίκο.*

Ν. Καραβάς: Καλημέρα και από μένα, συγχαρητήρια για την πολύ ωραία διοργάνωση και τις παρουσιάσεις και βέβαια για όλη τη δουλειά που βρίσκεται από πίσω. Η ομάδα του ΠΑΑ είναι πάντα σταθερή αξία σ αυτά. Παίρνω τον λόγο για να σας συστήσω πολύ σύντομα τον οργανισμό του ΟΦΥΠΕΚΑ, να επισημάνω ότι το κοινό παίρνει δύο δράσεις και να κάνω μία

ερώτηση. Ο ΟΦΥΠΕΚΑ είναι λοιπόν ένας Οργανισμός του Υπουργείου Περιβάλλοντος ο οποίος υλοποιεί την πολιτική του Υπουργείου Περιβάλλοντος που αφορά την κλιματική αλλαγή και όσον αφορά τις προστατευόμενες περιοχές. Όσον αφορά την κλιματική αλλαγή υλοποιούμε δύο προγράμματα. Το ένα είναι το ΑΡΣΙΝΟΗ το οποίο παράγει κάποιες καινοτόμες για την κλιματική αλλαγή και κει θα ζητήσουμε τη συνεργασία σας σε ότι αφορά τους φορείς που μπορεί να χρησιμοποιήσουν αυτές τις καινοτόμες λύσεις και το Life Adapt In στο οποίο θα συμβάλουμε στη δημιουργία ενός κόμβου ενημέρωσης για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή σε αυτό η Διαχειριστική Αρχή είναι στην Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Μέτρων. Οπότε έχουμε και κει μία συνεργασία αλλά το πιο σημαντικό κομμάτι είναι οι προστατευόμενες περιοχές. Εκεί η επιχειρησιακή δομή του ΟΦΥΠΕΚΑ είναι η κεντρική υπηρεσία και 24 μονάδες σε όλη την Ελλάδα, απ' τον Έβρο μέχρι την Κρήτη και απ' την Κάρπαθο μέχρι την Πίνδο, οι οποίες είναι στις προστατευόμενες περιοχές και καθημερινή βάση εκτελούν πρόγραμμα φύλαξης, εκτελούν πρόγραμμα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, σε εναργήσεις, κάνουν γνωμοδοτήσεις για όλες τις δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα εκεί μέσα, κάνουν μελέτες συγχρηματοδοτούμενες και βέβαια εκτελούν και διαχειριστικές δράσεις. Οπότε το κοινό πεδίο δράσης είναι και η κλιματική αλλαγή αλλά κυρίως οι προστατευόμενες περιοχές με κορμό τις προστατευόμενες περιοχές natura – φύση 2000. Το 30 τις εκατό της αγροτικής γης της χώρας είναι στις περιοχές αυτές, οι περισσότερες βέβαια είναι κτηνοτροφικές είναι βοσκότοποι αλλά υπάρχουν και οι σημαντικές αγροτικές περιοχές, ας σκεφτούμε ότι οι σημαντικότεροι υγρότοποι της χώρας είναι στο δίκτυο natura και γύρω από αυτούς υπάρχει μία ζώνη με αγροτικές καλλιέργειες που είναι πολύ σημαντική για τις περιοχές αυτές και ακόμα, επομένως, η αγροτική παραγωγή είναι πολύ σημαντική για τη βιοποικιλότητα. Αυτό είναι ένα δεδομένο που μας οδηγεί στο να σκεφτούμε ότι θα πρέπει αν βρούμε τρόπους συνεργασίας μεταξύ του ΦΥΠΕΚΑ και του, της Διαχείρισης της Αρχής. Ήδη βέβαια εκτελούνται οριζόντια προγράμματα για το περιβάλλον μέσω των αγροτεμαχικών έργων, όπως η γεωλογική, όπως τα δασικά, όπως τα αγροπεριβαλλοντικά, οι Ορυζώνες, το Κομφούζιο, όλα αυτά τα προγράμματα έχουνε, εστιάζουνε στις περιοχές του Natura 2000. Όμως με το νέο Στρατηγικό Σχέδιο όπως μας παρουσίασε και ο κύριος Λιανός παρουσιάζεται και ένα άλλο εργαλείο, τα ecoscheme, που εκεί έχουμε άλλη μια, ακόμη μία ευκαιρία να εστιάσουμε στις περιοχές του δικτύου. Αυτό λοιπόν το κοινό πεδίο δράσης είναι η σχέση μεταξύ βιοποικιλότητας, προστατευόμενων περιοχών και αγροτικής παραγωγής και σε αυτό θεωρούμε ότι μπορούμε να συνεισφέρουμε, να συνεργαστούμε, ήδη είμαστε σε επαφή, και έχουμε κάνει αρκετές κουβέντες και συναντήσεις, αλλά θα μπορούσαμε να ενισχύσουμε αυτή τη συνεργασία μας ακόμα πιο συστηματικά. Τέλος, η ερώτηση που ήθελα να κάνω, είναι για τα, που έδειξε ο κύριος Λιανός, τα ecoscheme, μας έδειξε τα αγροπεριβαλλοντικά μέτρα, τη σχέση μεταξύ τους, πώς αυτά θα συμβάλλουνε στην, στην υλοποίηση περιβαλλοντικών δράσεων και για τη βιοποικιλότητα και για τα νερά και για το έδαφος, αλλά θα ήθελα λίγο για

ένα θέμα για το οποίο είχα δουλέψει και εγώ όταν ήμουν στη Διαχειριστική, αλλά και μας ενδιαφέρει και σαν Οργανισμό γιατί έχει να κάνει με εξειδικευμένα μέτρα για τη βιοποικιλότητα, είναι οι ενισχύσεις με βάση το αποτέλεσμα. Έχουμε εκεί κάτι καινούριο; Έχουμε κάποια, κάποιο σχεδιασμό, κάποια πρόβλεψη; Εκεί πολύ σημαντικό ρόλο παίζουν οι δείκτες για τη βιοποικιλότητα, γιατί ο παραγωγός λαμβάνει την ενίσχυση με βάση τους δείκτες αυτούς. Στην εκπόνηση λοιπόν των μεικτών αυτών και στην παρακολούθησή τους πιστεύουμε ότι θα μπορούσε να συμβάλει και ο οργανισμός μας, ο ΟΦΥΠΕΚΑ, σαν Οργανισμός εξειδικευμένος σε αυτό το αντικείμενο της βιοποικιλότητας. Ευχαριστώ πολύ.

Γενικός κ. Δημήτρης Παπαγιαννίδης: *Ευχαριστούμε το στέλεχος του ΟΦΥΠΕΚΑ.*

Προεδρείο: Ο Νίκος Καραβάς.

Γενικός: Ο Νίκος ο Καραβάς ναι. Καταρχήν να πω, να αρχίσω ανάποδα, για την παράταση των Νέων Αγροτών και επειδή ξέρω ότι παρακολουθούν και πάρα πολλοί μελετητές, εγώ τονίζω πάρα πολλές φορές σε ομιλίες μου ότι η προδημοσίευση είναι ένα μέτρο που γίνεται για να βοηθήσει κυρίως, όχι τους αγρότες, τους αγρότες τους βοηθάει μέσω τους, κυρίως, τους μελετητές, τους ιδιώτες. Γιατί αυτή είναι η πομπή των γνώσεων προς του αγρότες και είναι παρατηρημένο και όποια μέτρα δεν ήταν ελκυστικά και προς τους ιδιώτες μελετητές ήτανε με πολλή γραφειοκρατία και πολλές δανειοδοτήσεις, δεν πήγαν και καλά και γι' αυτό και αναγκαστήκαμε να δώσουμε πάρα πολλές παρατάσεις όπως ήταν το περίφημο μέτρο του, γιατί θέλω να μιλάω με παραδείγματα, των ιδιωτικών επενδύσεων στον τομέα του νερού, που έπρεπε... ορίστε;

(άγνωστη φωνή) Το 4.1.2 Γενικέ.

Γενικός κ. Δημήτρης Παπαγιαννίδης: Ναι, που δώσαμε και άλλη παράταση, έχει προκριθεί απ' το Μάρτιο ξέρω γω! Οπότε προκρίθηκε πριν έρθω εγώ και δεν έχουμε ακόμα ούτε το 25 τα εκατό τις των προσφορών, των αιτήσεων. Βέβαια εκεί και εγώ όταν είδα τις απαιτήσεις είναι σαν να κάνεις διδακτορικό. Τέλος πάντων. Αλλά πραγματικά το θέμα των, της παράτασης, φίλε Δημήτρη και απ' το ΓΕΩΤΕΕ και όλοι όπως το 'χω εξηγήσει και στον Πρόεδρο του ΓΕΩΤΕΕ αυτό είναι ένα θέμα που τη συνολική ευθύνη θα την πάρει ο Υπουργός. Δεν, εμένα με ξεπερνάει.

Άγνωστη Φωνή: Εσείς την υπογράφετε την παράταση κύριε Γενικέ!

Γενικός κ. Δημήτρης Παπαγιαννίδης: Ξέρω, λες να μη ξέρω τί υπογράφω;

Άγνωστη Φωνή: ..θέλουμε τη θετική σας εισήγηση σαν Γενικός

Γενικός κ. Δημήτρης Παπαγιαννίδης: ... εισήγηση δική μου, την τελική απόφαση θα την πάρει η ηγεσία. Αρμοδιότητα στα περισσότερα προγράμματα έχει ο κύριος Υφυπουργός αλλά είναι, έχει ήδη απασχολήσει μία φορά την πολιτική ηγεσία ακούστηκαν και οι απόψεις μας και τη συνολική ευθύνη θα την πάρουμε μέχρι την Τρίτη. Να ετοιμάζεστε σαν να μην υπάρχει παράταση. Δεν σας λέω ότι δε θα δοθεί ή πόσες μέρες θα είναι αυτό αν θα δοθεί, τέτοιο πάντως εγώ σας λέω ότι θα δουλεύετε νυχθημερόν πλέον για, σαν να μην υπάρχει παράταση. Τώρα, καλά για τα εξειδικευμένα θέματα θα τα απαντήσει ο Νίκος, πραγματικά θέλω να συγχαρώ τον κύριο Γκουντούφα, τον Γενικό Διευθυντή Δασών, γιατί μετά το 19 έγιναν θαύματα. εντάξαμε και θα πάμε πολύ καλά, να συγχαρώ και τη Διαχειριστική που είναι πολύ πριν από μένα που πήρατε την απόφαση να δώσετε και την τεχνική βοήθεια στη ΜΟΔ ώστε να γίνουνε πιο γρήγορα. Προ 19 όμως είναι να πάμε όλοι μαζί στο Ζάλογγο. Καθυστερήσαμε πάρα πολύ αλλά σας συγχαίρω για το τι κάνατε μετά το 19. Πραγματικά φαίνεται ότι δε θα έχουμε απώλεια πόρων σε σα, στον Τομέα των Δασών και θα 'ταν κρίμα. Από κει και πέρα, εγώ εννοείται ότι, πιστεύω ότι ήταν πολύ χρήσιμο αυτό που έγινε, δηλαδή μιλούσαμε, μιλούσα και με την προηγούμενη μου ιδιότητα, στις υποδομές. Πραγματικά ήταν κάτι ανεξέλεγκτο, όταν ανήκαν στην αποκεντρωμένη δεν υπήρχε, πραγματικά ήταν σαν ανεξάρτητα κρατίδια. Τώρα πιστεύω υπό την, εσείς βέβαια είχατε την ευθύνη της νομοθετικής και την παραγωγή το του υλικού και όλα αυτά, τον νόμο των εγκυκλίων κλπ. η εφαρμογή επειδή δεν υπαγόntonουσαν σε σας, ήταν κάτι το νεφελώδες. Τώρα πιστεύω για όλα αυτά και είμαι βέβαιος, γιατί γνωρίζω και σας γνωρίζω και προσωπικά, ξέρω πόσο καλός είστε στη δουλειά σας, ότι θα επιτύχετε πάλι ένα θαύμα να, και για τις επόμενες περιόδους ώστε να μπορέσουμε και να διεκδικήσουμε και παραπάνω λεφτά για τα δάση γιατί ο στόχος μας είναι εκείνος, έτσι; Και απ' το Ταμείο Ανάκαμψης έχουμε, θα έχουμε πόρους είναι κρίμα σ' έναν τομέα που τόσο πολύ θέλουμε να δούμε, να δούμε να πάει καλά, να μην απορροφάει τα ποσά και δε θέλω καν να αναφέρω τώρα την απορρόφηση έτσι. Αλλά κάνατε πραγματικά μεγάλη δουλειά στις εντάξεις και άρα αυτό είναι το 1^ο βήμα. Θα θυμάστε πώς ο κύριος Φίρμπας, είμαι βέβαιος ότι δε θα διακινδυνεύσει αυτό το πρόγραμμα. Ίσα ίσα το πρόγραμμά του είναι ότι του χρόνου θα είναι οι υπερδεσμεύσεις, θα έχουμε άλλα, αλλά απώλεια πόρων δεν υπάρχει περίπτωση να 'χει. Έτσι να έχουμε και μαζί, να έχουμε ενταγμένα, τις μελέτες, εγώ πάντα πιστεύω ότι όπως και για ένα καλό δημόσιο έργο ότι υπάρχει μια καλή μελέτη και να τηρούνται όλες οι προδιαγραφές τα ίδια να δούμε, κάθε καλή συνεργασία. Τώρα με τον ΦΥΠΕΚΑ εννοείται θα έχουμε, εγώ έχω και έναν άλλο λόγο που έχω καλή συνεργασία είναι γνωστό άλλωστε ότι είμαστε συγγενής με την Πρόεδρο οπότε δε χρειάζεται να δώσουμε περαιτέρω έμφαση. Έχουμε υπογράψει Προγραμματική συμφωνία με τον ΦΥΠΕΚΑ και για, με πόρους δικούς σας, από το περιβάλλον κάνουμε μία δράση για προϊόντα που με πολλή χαρά την υπογράψαμε και βέβαια συνεχίζουμε να έχουμε την καλύτερη συνεργασία, εγώ υπολήπτομαι πάρα πολύ τον συνάδελφο, συνάδελφο ως ιδιότητα, τον κύριο Σκρέκα γιατί πραγματικά το 2, το 2.0, είναι που ναι η

μεγαλύτερη παρέμβαση στο χώρο των αγροτικών υποδομών, των εγγειοβελτιωτικών έργων, με ΣΔΙΤ και ως ιδέα είναι δικό του δημιούργημα, απλώς εμείς κάνουμε κάτι αλλαγές και βάζουμε κάτι παραπάνω και βέβαια το παρουσιάσαμε στον κύριο Πρωθυπουργό στο Χίλτον. Νομίζω ότι με όλα αυτά, δεν ξέρω Νίκο, να συμπληρώσεις κάτι εξειδικευμένο που ρώτησε η (διακόπτει τον ήχο μικροφώνου). Εννοείται τα συμπεράσματα θα, έχουμε δώσει το προνόμιο στην κυρία Παπαθανασοπούλου, Αθανασοπούλου, ναι, συνέχεια της βάζω και Παπά, Κατερίνα λοιπόν, όχι το ξέρω, το κάνω χρόνια γιατί η Κατερίνα ήταν και συνεργάτης από πάρα πολλά χρόνια και την έτσι, πέρα απ' την εκτίμηση, αλλά πάντα την μπερδεύω, πάντα βάζω και ένα παπά στο όνομά σου που δε χρειάζεται έτσι.

Ομιλητής 4^{ος} από δεξιά (Ν. Μανέτας): Ωραία, δυο λόγια μόνο. Βεβαίως θα λάβουμε υπόψη μας και τις επισημάνσεις και της κυρίας Μαυριά, από το Υπουργείο Επενδύσεων και Ανάπτυξης, όπως κάνουμε άλλωστε κάθε φορά και της κυρίας Πουρνάρα από την Ειδική Υπηρεσία του Στρατηγικού Σχεδιασμού και Αξιολόγησης είμαστε σε άριστη συνεργασία, νομίζω έχει χτιστεί διαχρονικά μια εμπιστοσύνη και συνεργασία για όλα τα θέματα που μας αφορούν και αυτό αποτυπώνεται και στο αποτέλεσμα όλο αυτό. Επίσης να πω για τις παρατηρήσεις του συνάδελφου του γεωπόνου και εκπροσώπου του ΓΕΩΤΕΕ του κυρίου Ντοκούλη ότι ναι, τα έχουμε δει αυτά στις παρατηρήσεις πάνω στις απονιτροποίησης το μέτρο. Βέβαια να μη ξεχνάμε εδώ πέρα ότι η κατευθυντήρια της κοινότητας είναι ότι προτεραιότητα έχουν οι κακής κατάστασης περιοχές όσων αφορά τα νερά και αν πω αναφορικά με του Νίκου του Καραβά τις παρατηρήσεις ότι ναι, είχαμε δουλέψει και θα δουλέψουμε τις ενισχύσεις, τις προσανατολισμένες στο αποτέλεσμα, που παρέχουν μια ευελιξία στη διαχείριση των περιβαλλοντικών δράσεων, το θέλουμε και εμείς αρκεί να βρούμε έναν, την καλύτερη δυνατή φόρμουλα ούτως ώστε να τρέξουν αυτά τα μέτρα και θα έχουμε την ευκαιρία ώστε να τα εξειδικεύσουμε πάνω στα προγράμματα που έχουμε ήδη εντάξει στον Προγραμματισμό μας για τη Νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική. Αυτά εν ολίγοις, Κατερίνα έχεις το λόγο για τα συμπεράσματα.

Κατερίνα Αθανασοπούλου: Ευχαριστώ πάρα πολύ, θα κοιτάξω μια και τα ακούσαμε όλοι να διατρέξω τα συμπεράσματα όσο γίνεται πιο γρήγορα. Λοιπόν, η Επιτροπή Παρακολούθησης Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας η οποία συγκροτήθηκε με τη γνωστή απόφαση συνήλθε σήμερα Παρασκευή 10 Δεκεμβρίου του 2021 υπό την Προεδρεία, μετά από την πρόσκληση του προέδρου της Επιτροπής Παρακολούθησης του κυρίου Δημητρίου Παπαγιαννίδη, του Γενικού Γραμματέα Ενωσιακών Πόρων και Υποδομών. Στο πλαίσιο της Επιτροπής παρέστη η πλειοψηφία των μελών περίπου 65 τις εκατό με δικαίωμα ψήφου, διαπιστώθηκε η απαρτία και μετά προχωρήσαμε στην έγκριση της Ημερήσιας Διάταξης όπως προέκυψε αυτή κατά τη συνεδρίαση, δηλαδή με την προσθήκη της παρουσίας από την Εθνική Αρχή Διαφάνειας. Ο πρόεδρος της Επιτροπής Παρακολούθησης με την εισήγησή του

επισήμανε την πολύ ικανοποιητική πρόοδο υλοποίησης του Προγράμματος της Αγροτικής Ανάπτυξης και αναφέρθηκε στις ενέργειες πρωτοβουλίες οι οποίες αποσκοπούν στην επιτάχυνση διαδικασιών εφαρμογής του και απορρόφησης των σχετικών πόρων συμπεριλαμβανομένων των πρόσθετων πόρων της μεταβατικής περιόδου για τα έτη 21 – 22, περίπου είναι 2 δις δημόσιας δαπάνης. Τέλος ο Γενικός Γραμματέας αναφέρθηκε στον Προγραμματισμό και στην πορεία της προετοιμασίας του Στρατηγικού Σχεδίου της Ελλάδας για τη νέα ΚΑΠ, την περίοδο 2023 – 2027. Μετά από τις σχετικές εισηγήσεις η Επιτροπή Παρακολούθησης την έγκριση των πρακτικών της 9^{ης} Συνεδρίασης Επιτροπής Παρακολούθησης, την έγκριση των κριτηρίων επιλογής των υπομέτρων του ΠΑΑ που παρουσιάστηκαν, επίσης έλαβε γνώση για την πρόοδο Υλοποίησης του Προγράμματος, το Ταμείο Μικροδανείων Αγροτικής Ανάπτυξης, την Προγραμματική το, την παρουσίαση της προετοιμασίας και του σχεδιασμού του Στρατηγικού Σχεδίου καθώς και των βασικών στοιχείων αυτού και επίσης την, έγινε παρουσίαση από τη Γενική Αρχή Διαφάνειας σχετικά με την, με το Σχέδιο Δράσης και ειδικά με το Σύστημα Διαχείρισης των Καταγγελιών. Η Επιτροπή Παρακολούθησης ενέκρινε, τον ενέκρινε επίσης, τώρα το ανακοινώνουμε, τον προγραμματισμό της επόμενης συνεδρίασης καλώς εχόντων των πραγμάτων εντός του 2^{ου} τριμήνου του 2022. Ευχαριστώ.

Ομιλητής 4^{ος} από δεξιά (Ν. Μανέτας): Ωραία. Ευχαριστούμε την Κατερίνα και για τα συμπεράσματα. Να πω δυο πράγματα και για τα διαδικαστικά που θα ακολουθήσουν και να κλείσει ο γενικός μας Γραμματέας, για την αυριανή, για το αυριανό πρόγραμμα που προβλέπει την επίσκεψη σε κάποια έργα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης στην περιοχή εδώ, θα μας ξεναγήσει η τοπική, η αναπτυξιακή, η Αιτωλική και για το σκοπό αυτό θα αναχωρήσουνε δύο βανάκια στις 10 η ώρα το πρωί, από τα ξενοδοχεία Ναυς και Φλοίσβος, και επίσης το λεωφορείο για την Αθήνα θα αναχωρήσει στις 1 η ώρα από το ξενοδοχείο Φλοίσβος, γιατί εκεί έχει το χώρο να γίνει η επιβίβαση. Επίσης θα ακολουθήσει το γεύμα με το πέρας της Επιτροπής Παρακολούθησης, σε δύο, θα μας φιλοξενήσουν δύο εδώ εστιατόρια της περιοχής που είναι ακριβώς από κάτω στην παραλία, το Σούσουρο – Ναυμαχίας 66 – και το Παραδοσιακό – Ναυμαχίας 48. Είναι πολύ κοντά το ένα στο άλλο. Αυτά. Κύριε Πρόεδρε. Συνήθως τα παλιά τα χρόνια λέγαμε, είχαμε συζητήσει μεταξύ μας, και λέγαμε και πού θα γίνει η επόμενη τέτοια, τώρα δεν μπορούμε να το πούμε (ακούγεται «όχι» από την κ. Αθανασοπούλου). θα δούμε σε ποια Περιφέρεια θα το, πάντως εγώ σας το λέω εφόσον μας επιτρέπεται απ' τα πρωτόκολλα πάντα θα πηγαίνουμε στην Περιφέρεια, δεν θα ξανακάνουμε Αθήνα, παρά μόνο αν μας το επιβάλλει ο λόγος να γίνει διαδικτυακά. Θα ήθελα να ευχηθώ σε όλους καλές γιορτές, καλά Χριστούγεννα, καλή Πρωτοχρονιά, ο νέος χρόνος να είναι καλύτερος και καλή όρεξη για αμέσως μετά, πιστεύω η όρεξη θα την έχουμε όλοι.

Χειροκροτήματα.